PERKEMBANGAN EKONOMI DAN KEWANGAN DI MALAYSIA PADA SUKU KETIGA 2015

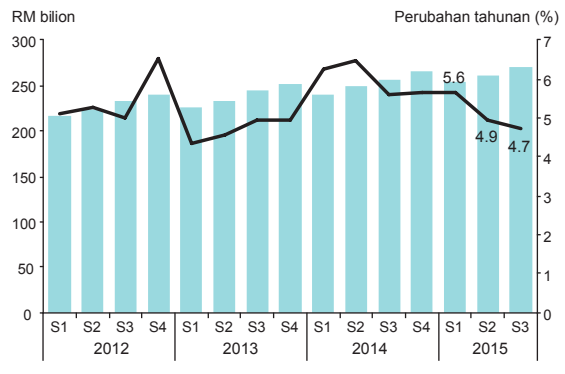
TINJAUAN KESELURUHAN

Ekonomi global terus berkembang pada kadar yang sederhana pada suku ketiga 2015, dengan momentum pertumbuhan yang berbeza-beza merentas ekonomi. Meskipun ekonomi Amerika Syarikat (AS) dan United Kingdom (UK) mencatat kadar pertumbuhan yang sederhana, aktiviti ekonomi di kawasan euro dan Jepun semakin beransur-ansur bertambah baik. Di Asia, pertumbuhan disokong oleh peningkatan permintaan dalam negeri yang berterusan dalam keadaan prestasi eksport yang lemah. Berlatarkan pertumbuhan yang sederhana dan inflasi yang rendah, beberapa bank pusat utama dan serantau telah menurunkan kadar dasar mereka. Selain itu, beberapa ekonomi di rantau ini telah mengumumkan langkah-langkah fiskal untuk menyokong aktiviti permintaan dalam negeri.

Ekonomi Malaysia berkembang 4.7% pada suku ketiga 2015

Ekonomi Malaysia mencatat pertumbuhan sebanyak 4.7% pada suku ketiga 2015 (S2 2015: 4.9%), disokong terutamanya oleh permintaan sektor swasta. Dari segi penawaran, semua sektor ekonomi terus berkembang pada suku ketiga. Berdasarkan asas suku tahunan terlaras secara bermusim, ekonomi Malaysia berkembang 0.7% (S2 2015: 1.1%).

Ekonomi berkembang pada suku ketiga
(pada harga malar 2010)

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Sektor swasta kekal sebagai pemacu utama pertumbuhan pada suku ketiga. Pelaburan swasta meningkat 5.5% (S2 2015: 3.9%), didorong oleh perbelanjaan modal dalam sektor perkilangan dan perkhidmatan. Penggunaan swasta berkembang pada kadar yang lebih sederhana sebanyak 4.1% (S2 2015: 6.4%) apabila isi rumah terus membuat pelarasan terhadap pelaksanaan Cukai Barangan dan Perkhidmatan (Goods and Services Tax, GST). Pelaburan awam kembali pulih untuk mencatat pertumbuhan positif disebabkan oleh peningkatan perbelanjaan harta tetap oleh Kerajaan Persekutuan dan perusahaan awam. Sementara itu, pertumbuhan penggunaan awam menurun kepada 3.5% (S2 2015: 6.8%), berikutan pertumbuhan perbelanjaan emolumen dan bekalan serta perkhidmatan yang lebih perlahan.

Dari segi penawaran, semua sektor ekonomi terus berkembang pada suku ketiga. Pertumbuhan diterajui oleh sektor pembinaan dan perkilangan. Pertumbuhan sektor pembinaan yang lebih baik disebabkan terutamanya oleh peningkatan yang lebih cepat dalam subsektor kejuruteraan awam dan aktiviti pembinaan yang khusus. Sektor perkilangan, yang turut mencatat pertumbuhan yang lebih tinggi, disokong terutamanya oleh peningkatan industri berorientasikan eksport. Sektor perkhidmatan mencatat pertumbuhan yang lebih rendah disebabkan perbelanjaan isi rumah yang sederhana dan aktiviti pasaran modal yang lebih perlahan. Sektor perlombongan dan pertanian berkembang pada kadar yang lebih perlahan disebabkan oleh pengeluaran minyak mentah dan minyak sawit yang sederhana.

Inflasi, seperti yang diukur oleh perubahan tahunan dalam Indeks Harga Pengguna (IHP), meningkat kepada 3.0% pada suku ketiga

2015 (S2 2015: 2.2%), sebahagian besarnya mencerminkan kenaikan harga dalam kategori *makanan dan minuman bukan beralkohol* berikutan kekurangan bekalan yang berpunca daripada keadaan cuaca yang buruk. Kategori *pengangkutan* turut menyumbang kepada peningkatan inflasi berikutan harga bahan api dalam negeri yang lebih tinggi pada suku ketiga.

Lebihan perdagangan berjumlah RM22.2 bilion pada suku ketiga 2015 (S2 2015: RM20.4 bilion). Eksport kasar kembali pulih untuk mencatat pertumbuhan sebanyak 5.5% (S2 2015: -3.7%), disokong terutamanya oleh peningkatan yang menyeluruh dalam eksport barangan perkilangan. Sementara itu, import kasar meningkat 2.9% (S2 2015: -5.2%), mencerminkan peningkatan dalam kebanyakan kategori import utama.

Rizab antarabangsa BNM berjumlah RM415.1 bilion (bersamaan dengan USD93.3 bilion) pada 30 September 2015. Paras rizab ini telah mengambil kira pelarasan suku tahunan bagi perubahan penilaian semula pertukaran asing.

Pada 30 Oktober 2015, kedudukan rizab berjumlah RM417.9 bilion (bersamaan dengan USD94.0 bilion). Rizab antarabangsa kekal lebih daripada mencukupi untuk memudahkan urus niaga antarabangsa tanpa gangguan. Paras ini memadai untuk membiayai 8.7 bulan import tertangguh, jauh lebih tinggi daripada paras ambang antarabangsa iaitu 3 bulan. Rizab ini juga mencukupi untuk memenuhi obligasi luaran dengan perlindungan rizab kepada hutang luar negeri jangka pendek sebanyak 1.1 kali. Penting untuk diketahui bahawa bukan semua hutang luar negeri jangka pendek memerlukan tuntutan segera terhadap rizab memandangkan terdapat aset luaran dan perolehan eksport oleh peminjam.

Kadar faedah kekal stabil

Jawatankuasa Dasar Monetari (Monetary Policy Committee, MPC) mengekalkan Kadar Dasar Semalaman (Overnight Policy Rate, OPR) pada 3.25% pada suku ketiga 2015. Pada paras semasa OPR ini, keadaan monetari terus menyokong aktiviti ekonomi. Meskipun ketidaktentuan pasaran kewangan antarabangsa meningkat dan kewujudan ketidakpastian dalam negeri, kadar faedah dalam pasaran wang domestik secara amnya masih stabil pada suku ketiga. Walau bagaimanapun, kadar antara bank bagi tempoh melebihi 1 bulan mencatat trend yang lebih tinggi pada akhir suku ketiga, mencerminkan peralihan mudah tunai kepada tempoh yang lebih pendek dalam keadaan syarikat dan bank lebih mengutamakan penempatan deposit jangka pendek. Dari segi kadar runcit, kadar deposit dan kadar pinjaman secara amnya tidak berubah sepanjang suku ketiga. Kadar asas (Base Rate, BR) purata bank adalah lebih rendah sedikit pada 3.85% pada akhir suku ketiga.

Agregat monetari meningkat pada suku ketiga. Wang secara luas atau M3 meningkat sebanyak RM0.5 bilion pada asas suku tahunan untuk mencatat kadar pertumbuhan tahunan sebanyak 5.3% pada akhir bulan September (S2 2015: 6.0%). Peningkatan M3 pada suku ketiga didorong terutamanya oleh peningkatan yang berterusan dalam pemberian kredit oleh sistem perbankan kepada sektor swasta. Peningkatan ini juga disebabkan oleh tuntutan bersih terhadap Kerajaan yang lebih rendah, mencerminkan penebusan bon-bon Kerajaan pada suku ketiga. Pertumbuhan wang secara luas, bagaimanapun, sebahagiannya diimbangi oleh aset asing bersih yang lebih rendah disebabkan oleh aliran keluar sektor luaran pada suku ketiga. Dalam sistem perbankan, keadaan mudah tunai kekal lebih daripada mencukupi pada peringkat institusi dan seluruh sistem. Meskipun paras lebihan mudah tunai yang ditempatkan di Bank Negara Malaysia adalah lebih rendah berikutan aliran keluar sektor luaran, paras ini kekal tinggi dan melebihi paras RM200 bilion pada akhir bulan September.

Jumlah pembiayaan kasar yang diperoleh sektor swasta melalui sistem perbankan dan pasaran modal adalah sebanyak RM287.9 bilion (S2 2015: RM287.1 bilion). Pada asas bersih, pinjaman sistem perbankan dan sekuriti hutang swasta (private debt securities, PDS) terkumpul berkembang pada kadar pertumbuhan yang lebih tinggi sebanyak 8.8% pada akhir bulan September (S2 2015: 8.3%). Pinjaman

perniagaan terkumpul berkembang pada kadar yang lebih kukuh dengan paras pemberian kredit yang lebih tinggi terutamanya kepada sektor *perkilangan; perdagangan borong dan runcit, restoran dan hotel; harta tanah* serta *kewangan, insurans dan perkhidmatan perniagaan*. Khususnya, pinjaman PKS terkumpul terus berkembang pada kadar yang kukuh sebanyak 17.6% (S2 2015: 17.1%). Pertumbuhan pinjaman isi rumah terkumpul menjadi sederhana kepada 8.1% pada suku ketiga (S2 2015: 8.7%). Walaupun aktiviti pemerolehan dana dalam pasaran modal terus disokong oleh dana kasar yang diperoleh daripada sektor swasta dan awam, penebusan besar sekuriti hutang Kerajaan lebih daripada mengimbangi dana bersih yang diperoleh daripada sektor swasta, menyebabkan kedudukan keseluruhan penebusan bersih berjumlah RM2.6 bilion pada suku itu.

Ringgit dan mata wang serantau lain terus mengalami turun naik pada suku ketiga disebabkan oleh ketidaktentuan pertumbuhan dan keadaan kewangan global. Secara keseluruhan, ringgit menyusut nilai sebanyak 14.8% berbanding dengan dolar Amerika Syarikat (AS) pada suku ketiga. Ringgit turut menyusut nilai berbanding dengan dolar Australia (-6.8%), paun sterling (-11.7%), euro (-15.4%), dan yen Jepun (-16.6%). Berbanding dengan semua mata wang serantau, ringgit menyusut nilai antara 6.3% hingga 12.8%.

Antara 1 Oktober hingga 11 November 2015, ringgit menambah nilai berbanding dengan semua mata wang utama. Ringgit menambah nilai berbanding dengan dolar AS (1.8%), euro (6.5%), yen Jepun (4.4%), paun sterling (1.8%), dan dolar Australia (0.9%). Ringgit juga menambah nilai berbanding dengan kebanyakan mata wang serantau, kecuali won Korea (-1.2%) dan rupiah Indonesia (-5.7.%).

Kestabilan kewangan dalam negeri terus terpelihara

Sistem kewangan Malaysia terus berdaya tahan meskipun ketidaktentuan meningkat pada suku ketiga. Pasaran kewangan domestik terus berdaya tahan serta berfungsi dengan teratur, manakala institusi kewangan yang kukuh dan mudah tunai sistem perbankan yang lebih daripada mencukupi terus menyokong pembiayaan kepada perniagaan dan isi rumah. Sentimen pelabur yang mudah terjejas dijangka berterusan dalam tempoh terdekat, dengan penentuan semula harga terhadap risiko terus mempengaruhi sentimen. Namun, sistem kewangan domestik dijangka kekal stabil. Ini disokong oleh penampan kewangan institusi kewangan yang kukuh, tumpuan yang berterusan terhadap pengambilan risiko berhemat, terutamanya dalam kalangan bank-bank, dan kedalaman pasaran kewangan domestik. Keupayaan membayar balik hutang oleh kebanyakan peminjam kekal utuh, dengan pinjaman terjejas bersih tidak berubah pada 1.2%.

Permodalan institusi kewangan kekal kukuh dan memadai untuk menampung kemungkinan kerugian daripada perkembangan tidak menentu keadaan kewangan dan ekonomi. Bagi bank, nisbah modal ekuiti biasa kumpulan 1 (common equity tier-1 capital, CET1), nisbah modal kumpulan 1 (tier-1 capital), dan nisbah jumlah modal kekal jauh melebihi paras pengawalseliaan minimum, masing-masing pada 12.1%, 12.8% dan 14.8%. Lebih 80% daripada jumlah modal bank merupakan modal berkualiti tinggi, yang terdiri daripada perolehan tertahan, modal berbayar dan rizab. Nisbah kecukupan modal bagi sektor insurans turut kukuh pada 243.8% (S2 2015: 239.0%). Dari segi agregat, institusi kewangan mempunyai penampan modal berjumlah RM132 bilion (bank-bank: RM100.2 bilion; penanggung insurans/pengendali takaful: RM31.8 bilion), yang boleh digunakan untuk menampung kemungkinan kerugian daripada keadaan kredit dan pasaran yang buruk.

Permintaan dalam negeri akan terus menjadi pemacu utama pertumbuhan

Melangkah ke hadapan, pertumbuhan global dijangka kekal sederhana. Meskipun ekonomi maju utama terus bertambah baik, kadar pemulihan dijangka sederhana. Di Asia, permintaan dalam negeri akan terus menyokong pertumbuhan. Risiko pertumbuhan global menjadi lebih perlahan masih tinggi

ekoran momentum pertumbuhan yang semakin sederhana dalam beberapa ekonomi utama, ketidakpastian berkaitan harga tenaga dan komoditi serta kemungkinan keadaan pasaran tidak teratur yang berpunca daripada peralihan dasar dalam ekonomi utama.

Meskipun risiko pertumbuhan menjadi lebih perlahan berterusan, ekonomi Malaysia dijangka berkembang sekitar 4.5 - 5.5% tahun ini dan 4 - 5% pada tahun 2016. Hasil daripada pelarasan struktur yang telah dilaksanakan secara berterusan sejak beberapa tahun yang lalu, ekonomi Malaysia kini disokong oleh sumber-sumber pertumbuhan yang pelbagai. Dengan prestasi sektor luaran dijangka sederhana, permintaan dalam negeri akan terus menjadi pemacu utama pertumbuhan, disokong terutamanya oleh aktiviti sektor swasta. Di samping itu, kadar pertukaran yang fleksibel, pasaran kewangan yang dalam dan lebih matang serta institusi kewangan yang kukuh akan menyokong trend ini dan memastikan kejutan seperti aliran modal yang tidak menentu dapat ditangani, seterusnya meminimumkan kesan limpahan terhadap ekonomi benar.

PERKEMBANGAN PADA SUKU KETIGA 2015

PERSEKITARAN EKONOMI ANTARABANGSA

Ekonomi global berkembang dengan sederhana

Ekonomi global terus berkembang pada kadar yang sederhana pada suku ketiga 2015, dengan momentum pertumbuhan yang berbeza-beza merentas ekonomi. Meskipun ekonomi Amerika Syarikat (AS) dan United Kingdom (UK) mencatat kadar pertumbuhan yang sederhana, aktiviti ekonomi di kawasan euro dan Jepun semakin beransur-ansur bertambah baik. Di Asia, pertumbuhan disokong oleh peningkatan permintaan dalam negeri yang berterusan dalam keadaan prestasi eksport yang lemah. Berlatarkan pertumbuhan yang sederhana dan inflasi yang rendah, beberapa bank pusat utama dan serantau telah menurunkan kadar dasar mereka. Selain itu, beberapa ekonomi di rantau ini juga mengumumkan langkah-langkah fiskal untuk menyokong aktiviti permintaan dalam negeri.

Ketidaktentuan pasaran kewangan global meningkat pada suku ketiga, terutamanya disebabkan kebimbangan pelabur yang meningkat terhadap prospek pertumbuhan global dan ketidaktentuan sektor kewangan, khususnya di Republik Rakyat China (RR China). Pada awal suku ketiga, pasaran ekuiti global terjejas oleh perkembangan buruk yang berkaitan dengan krisis hutang Greece. Namun, keadaan ini kemudiannya menjadi bertambah baik apabila kelulusan sementara diberikan kepada program menyelamat yang ketiga untuk Greece pada pertengahan bulan Julai. Walau bagaimanapun, keadaan yang bertambah baik ini bertukar arah apabila sentimen pelabur terjejas oleh pelarasan pasaran saham di RR China dan langkah di luar jangkaan oleh People's Bank of China (PBoC) untuk menurunkan kadar pariti pusat Renminbi (RMB). Selaras dengan itu, indeks Ketidaktentuan CBOE (CBOE Volatility, VIX) meningkat ke paras tertingginya dalam tempoh empat tahun pada 24 Ogos, apabila kemerosotan ketara ekuiti China menyebabkan penghindaran risiko oleh pelabur global meningkat. Pada suku ketiga, pasaran ekuiti global turut terjejas oleh pengumuman data ekonomi yang lebih rendah daripada jangkaan di rantau ini, ketidakpastian mengenai kenaikan pertama kadar faedah Federal Reserve (Fed) AS yang berpanjangan sejak bulan Jun 2006 dan harga minyak dunia yang terus merosot.

Ekonomi AS terus berkembang, walaupun pada kadar yang lebih sederhana pada suku ketiga (2.0%; S2 2015: 2.7%). Pada asas tahunan terlaras secara bermusim, momentum pertumbuhan menjadi perlahan kepada 1.5% (S2 2015: 3.9%), disebabkan terutamanya oleh paras inventori yang merosot dengan lebih ketara. Pada suku ketiga, pertumbuhan didorong terutamanya oleh penggunaan swasta, apabila isi rumah terus mendapat manfaat daripada harga minyak yang lebih rendah, pasaran pekerja yang terus kukuh dan kedudukan kewangan mereka yang bertambah baik. Pertumbuhan pelaburan tetap adalah mampan apabila pelaburan yang lebih kukuh dalam sektor perkhidmatan mengimbangi pertumbuhan pelaburan perkilangan yang lebih sederhana dan penurunan lebih nyata dalam perbelanjaan modal berkaitan minyak dan gas. Yang penting, perbelanjaan modal dalam subsektor harta tanah disokong oleh peningkatan beransur-ansur dalam permulaan pembinaan rumah dan penjualan rumah yang sedia ada. Inflasi meningkat sedikit pada suku ketiga (0.1%; S2 2015: 0%), disebabkan terutamanya oleh kos perkhidmatan tempat tinggal dan pengangkutan yang lebih tinggi.

Aktiviti ekonomi di kawasan euro terus bertambah baik secara beransur-ansur pada suku ketiga. Keadaan permintaan dalam negeri disokong oleh harga tenaga yang rendah, dasar monetari yang akomodatif dan keadaan pasaran pekerja yang lebih baik dalam beberapa ekonomi utama, termasuk di Jerman. Sentimen perniagaan dan pengguna kekal stabil manakala peningkatan PMI perkilangan (Purchasing Managers' Index) kekal pada paras yang sama (52.2; S2 2015: 52.2) dalam

keadaan tahap kebimbangan yang lebih rendah terhadap krisis hutang Greece pada suku ketiga. Inflasi menurun sedikit pada suku ketiga (0.1%; S2 2015: 0.2%), disebabkan oleh penurunan lebih ketara dalam kos tenaga.

Aktiviti ekonomi di UK berkembang pada kadar yang lebih sederhana pada suku ketiga (2.3%; S2 2015: 2.4%). Sektor perlombongan dan kuari serta perkhidmatan, khususnya subsektor perkhidmatan perniagaan dan kewangan, kekal sebagai penyumbang utama pertumbuhan. Inflasi kekal tidak berubah (S2 2015: 0%), memandangkan kenaikan harga pakaian dan kasut diimbangi oleh penurunan kos perumahan dan perbelanjaan isi rumah.

Ekonomi Jepun berkembang pada kadar yang lebih sederhana pada suku ketiga, disebabkan sebahagiannya oleh kesan asas yang rendah ekoran kenaikan cukai penggunaan pada tahun 2014. Jualan runcit merentas pelbagai segmen barangan menjadi sederhana (0.9%; S2 2015: 3.0%), manakala sentimen perniagaan menurun pada suku ketiga, seperti dicerminkan oleh penurunan indeks kaji selidik Tankan bagi pengilang besar (12; S2 2015: 15). Dalam sektor luaran, pertumbuhan eksport menjadi sederhana kepada 3.7% (S2 2015: 6.7%), disebabkan oleh permintaan yang lebih rendah dari RR China dan ekonomi Asia yang lain. Inflasi, (tidak termasuk makanan segar) bertukar arah kepada kadar negatif 0.1% (S2 2015: 0.1%), manakala inflasi teras (tidak termasuk makanan dan tenaga) lebih tinggi pada 0.8% (S2 2015: 0.4%).

Ekonomi Maju: Pertumbuhan KDNK Benar

	2014		2015		
	S3	S4	S1	S2	S3
	Perubahan tahunan (%)				
AS	2.9	2.5	2.9	2.7	2.0[a]
UK	2.9	3.0	2.7	2.4	2.3[p]

[a] Anggaran awal
[p] Awalan

Sumber: Pihak berkuasa negara

Pendirian dasar monetari dalam ekonomi maju secara keseluruhannya kekal akomodatif pada suku ketiga memandangkan terdapat kebimbangan yang meningkat terhadap pertumbuhan dan inflasi yang lebih rendah. Kebanyakan bank pusat menegaskan semula komitmen mereka untuk meneruskan keadaan monetari yang akomodatif dengan mengekalkan kadar dasar. Di AS, Jawatankuasa Pasaran Terbuka Federal (Federal Open Market Committee, FOMC) mengekalkan Kadar Dana Federal pada bulan September dan Oktober. Pada bulan September, FOMC menyatakan bahawa perkembangan ekonomi dan kewangan global baru-baru ini boleh mengekang aktiviti ekonomi dan menyebabkan prospek bagi inflasi untuk meningkat adalah rendah. Ahli FOMC juga mengurangkan anggaran median mereka bagi Kadar Dana Federal, lantas menunjukkan bahawa kadar faedah akan kembali ke paras yang lebih wajar secara beransur-ansur. European Central Bank (ECB), Bank of Japan (BoJ) dan Bank of England (BoE) juga meneruskan program pembelian aset mereka pada suku ketiga. ECB menegaskan semula hasratnya untuk membeli aset berjumlah EUR60 bilion setiap bulan sehingga akhir bulan September 2016 atau sehingga inflasi jangka sederhana hampir kepada 2%. ECB, bagaimanapun, turut mengumumkan hasratnya untuk mengkaji semula tahap akomodasi dasar monetari pada bulan Disember, khususnya sekiranya risiko pertumbuhan dan inflasi menjadi lebih rendah menjadi kenyataan. BoJ menegaskan semula komitmennya untuk menaikkan asas monetari sebanyak JPY80 trilion setahun, manakala Bank of England (BoE) mengekalkan stok aset yang dibelinya bernilai GBP375 bilion. Sementara itu, Bank of Canada dan Sveriges Riksbank (Bank Nasional Sweden) menurunkan kadar dasar utama masing-masing sebanyak 25 dan 10 mata asas kepada 3.00% dan -0.35% pada bulan Julai. Norges Bank (Norway) juga menurunkan kadar dasar utamanya sebanyak 25 mata asas pada bulan September kepada 0.75%, manakala Reserve Bank of New Zealand mengurangkan kadar dasar utamanya sebanyak 50 mata asas secara kumulatif pada bulan Julai dan September kepada 2.75%.

Di RR China, kadar pertumbuhan menjadi sederhana sedikit kepada 6.9% pada suku ketiga (S2 2015: 7.0%). Dari segi industri,

perkembangan lebih perlahan merentas industri sekunder (perindustrian dan pembinaan) telah diimbangi sebahagiannya oleh peningkatan dalam sektor peringkat ketiga (perkhidmatan). Pada suku ketiga, kerajaan RR China melaksanakan satu siri langkah dasar yang pelbagai, meliputi pelaburan infrastruktur dan pertambahan pemberian pinjaman kepada sektor sasaran untuk menyokong aktiviti ekonomi dalam negeri. Selain itu, langkah pelonggaran dasar monetari selanjutnya juga diperkenalkan berikutan kemerosotan ketara dalam pasaran saham. Namun begitu, pertumbuhan terus menghadapi rintangan ekoran kapasiti lebihan dalam industri berat, pasaran harta tanah dan sentimen yang lebih lemah selepas pelarasan dalam pasaran ekuiti China. Inflasi meningkat kepada 1.7% (S2 2015: 1.4%) berikutan kenaikan harga subsektor makanan, perumahan serta minuman beralkohol dan tembakau.

Di Asia, aktiviti ekonomi terus berkembang dengan disokong oleh aktiviti ekonomi dalam negeri yang bertambah baik. Pertumbuhan ekonomi Korea meningkat pada suku ketiga (2.6%; S2 2015: 2.2%), disokong oleh pelaburan dan penggunaan swasta yang meningkat semula selepas merebaknya wabak MERS. Namun begitu, eksport bersih merupakan penyebab utama kelembapan pertumbuhan pada suku ketiga. Pertumbuhan dalam ekonomi Indonesia mampan pada 4.7% (S2 2015: 4.7%), apabila permintaan dalam negeri yang bertambah baik mengimbangi permintaan luar negeri yang lebih lemah. Sebaliknya, ekonomi China Taipei menguncup 1.0% (S2 2015: +0.5%), disebabkan oleh eksport yang lebih lemah dan pertumbuhan permintaan dalam negeri yang sederhana. Pertumbuhan ekonomi Singapura menurun kepada 1.4% pada suku ketiga (S2 2015: 2.0%), disebabkan terutamanya oleh penguncupan lebih besar dalam sektor perkilangan. Ini disebabkan oleh kemerosotan pengeluaran elektronik, bioperubatan dan kejuruteraan pengangkutan. Pada suku ketiga, sektor perkhidmatan dan pembinaan berkembang pada kadar yang lebih perlahan.

Tekanan inflasi kekal rendah dalam kebanyakan ekonomi serantau pada suku ketiga ekoran harga tenaga yang rendah. Thailand, Singapura dan China Taipei khususnya kekal dalam keadaan deflasi pada suku ketiga. Walau bagaimanapun, inflasi di Indonesia kekal tinggi disebabkan terutamanya oleh harga bahan api yang lebih tinggi berikutan pengurangan subsidi bahan api oleh kerajaan.

Negara Serantau: Pertumbuhan KDNK Benar

	2014		2015		
	S3	S4	S1	S2	S3
	Perubahan tahunan (%)				
Singapura	2.8	2.1	2.6[d]	2.0[d]	1.4[a]
RR China	7.2	7.2	7.0	7.0	6.9
Korea	3.3	2.7	2.5	2.2[p]	2.6[a]
China Taipei	4.3	3.5	3.8[d]	0.5[p]	-1.0[a]
Indonesia	4.9	5.0	4.7	4.7	4.7

[a] Anggaran awal
[d] Disemak
[p] Awalan

Sumber: Pihak berkuasa negara

Dalam persekitaran ini, dasar monetari kekal akomodatif di rantau ini, dengan beberapa bank pusat menurunkan kadar dasar utama mereka pada suku ketiga. Reserve Bank of India (RBI) menurunkan kadar repo dasarnya sebanyak 50 mata asas kepada 6.75% untuk menyokong aktiviti pelaburan dalam negeri. Central Bank of the Republic of China (CBC) juga mengurangkan kadar diskaunnya sebanyak 12.5 mata asas kepada 1.75%, dalam keadaan aktiviti ekonomi dalam negeri yang lebih perlahan dan eksport yang lembap. Sementara itu, pada bulan Ogos dan Oktober, People's Bank of China (PBoC) mengurangkan kadar tanda aras pemberian pinjaman satu tahunnya sebanyak 50 mata asas kepada 4.35% (kadar dahulu: 4.85%) dan menurunkan nisbah keperluan rizab institusi kewangan yang mempunyai depositori yang besar sebanyak 100 mata asas kepada 17.5%. PBoC juga memansuhkan paras siling kadar deposit lantas menambah baik perumusan kadar faedah berorientasikan pasaran dalam ekonomi China. Pada bulan Oktober, Monetary Authority of Singapore (MAS) turut mengecilkan sedikit julat dasar kadar pertukaran efektif nominal dolar Singapura (Singapore dollar nominal effective exchange rate, S$NEER) berikutan prospek

pertumbuhan yang lebih lemah daripada jangkaan.

Harga minyak mentah Brent merosot dengan ketara kepada purata USD51 setong pada suku ketiga (S2 2015: USD63 setong), disebabkan terutamanya oleh jangkaan berlakunya penawaran berlebihan yang lebih buruk dalam pasaran minyak untuk beberapa suku tahunan akan datang berikutan perjanjian nuklear Iran yang berjaya dimeterai. Keadaan ini diburukkan lagi oleh penjualan dalam pasaran ekuiti China pada bulan Julai, yang menyebabkan penghindaran risiko yang lebih ketara dalam pasaran minyak hadapan. Sentimen terus lembap sepanjang suku ketiga apabila harga minyak mentah mencecah paras terendahnya dalam tempoh 6 tahun iaitu USD42 setong pada 24 Ogos 2015. Namun begitu, harga kembali pulih menjelang akhir suku ketiga, apabila keputusan FOMC untuk mengekalkan kadar faedahnya merangsang sentimen pelabur. Hasilnya, harga minyak mengakhiri suku tersebut pada paras USD48 setong pada 30 September 2015.

Euro dan yen menambah nilai berbanding dengan dolar AS pada suku ketiga. Prestasi euro disokong oleh pengumuman data ekonomi yang lebih baik dan sentimen pelabur yang meningkat berikutan kelulusan yang diberikan kepada program menyelamat yang ketiga untuk Greece. Yen Jepun menjadi lebih kukuh hasil daripada aliran tempat selamat (safe haven) ekoran penghindaran risiko oleh pelabur yang bertambah nyata pada suku ketiga. Namun begitu, di negara Asia yang lain, kebanyakan mata wang menyusut nilai berbanding dengan dolar AS apabila kebimbangan mengenai pelarasan pasaran saham serta aktiviti ekonomi yang makin sederhana di RR China menjejaskan sentimen pelabur di rantau ini. Selain itu, mata wang serantau terus dipengaruhi oleh tahap ketidakpastian yang tinggi terhadap pengaturan masa kenaikan kadar faedah yang pertama oleh Fed.

Melangkah ke hadapan, pertumbuhan global dijangka kekal sederhana. Meskipun ekonomi maju utama terus bertambah baik, kadar pemulihan dijangka lebih sederhana. Di Asia, permintaan dalam negeri akan terus menyokong pertumbuhan. Risiko pertumbuhan global menjadi lebih perlahan masih tinggi ekoran momentum pertumbuhan yang semakin sederhana dalam beberapa ekonomi utama, ketidakpastian berkaitan harga tenaga dan komoditi serta kemungkinan keadaan pasaran tidak teratur yang berpunca daripada peralihan dasar dalam ekonomi utama.

PERKEMBANGAN EKONOMI MALAYSIA

Ekonomi Malaysia berkembang 4.7% pada suku ketiga

Ekonomi Malaysia mencatat pertumbuhan sebanyak 4.7% pada suku ketiga 2015 (S2 2015: 4.9%). Perbelanjaan sektor swasta kekal sebagai pemacu utama pertumbuhan (4.4%; S2 2015: 5.7%), dan menyumbang kepada pertumbuhan permintaan dalam negeri. Di samping itu, pertumbuhan juga disokong oleh peningkatan perbelanjaan sektor awam (2.8%; S2 2105: 0.9%) dan pemulihan eksport bersih, yang mencatat pertumbuhan positif pada suku ketiga (3.3%; S2 2015: -10.5%). Pada asas tahunan terlaras secara bermusim, ekonomi berkembang sebanyak 0.7% (S2 2015: 1.1%).

Permintaan dalam negeri terus berkembang

Permintaan dalam negeri berkembang 4.0% pada suku ketiga 2015 (S2 2015: 4.6%). Pertumbuhan ini didorong terutamanya oleh aktiviti sektor swasta, yang berkembang 4.4% (S2 2015: 5.7%), berikutan pertumbuhan berterusan dalam aktiviti pelaburan dan penggunaan. **Pelaburan swasta** berkembang 5.5% (S2 2015: 3.9%), disokong oleh perbelanjaan modal sektor perkilangan dan perkhidmatan yang berterusan. **Penggunaan swasta** berkembang pada kadar yang lebih sederhana sebanyak 4.1%(S2 2015: 6.4%), apabila isi rumah terus membuat pelarasan terhadap pelaksanaan Cukai Barangan dan Perkhidmatan (Goods and Services Tax, GST). Walau bagaimanapun, pertumbuhan upah dan keadaan pasaran pekerja yang stabil terus menyokong perbelanjaan pengguna secara keseluruhan.

Perbelanjaan sektor awam mencatat pertumbuhan lebih tinggi sebanyak 2.8% pada suku ketiga (S2 2015: 0.9%). **Pelaburan awam** kembali pulih untuk mencatat pertumbuhan positif sebanyak 1.8% (S2 2015: -8.0%), disebabkan oleh peningkatan perbelanjaan harta tetap oleh Kerajaan Persekutuan dan perusahaan awam pada suku ketiga. **Penggunaan awam** mencatat pertumbuhan yang lebih sederhana sebanyak 3.5% (S2 2015: 6.8%), mencerminkan pertumbuhan perbelanjaan emolumen dan bekalan serta perkhidmatan yang lebih perlahan.

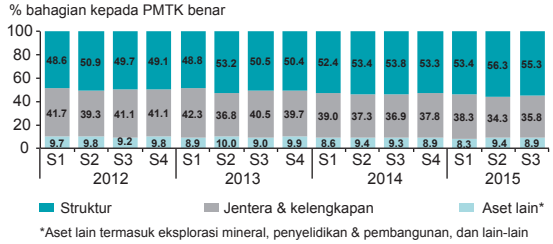
Pertumbuhan Pembentukan Modal Tetap Kasar (PMTK) berkembang 4.2% (S2 2015: 0.5%), disorong terutamanya oleh perbelanjaan modal sektor swasta. Mengikut jenis aset, PMTK disokong terutamanya oleh peningkatan dalam pertumbuhan pelaburan struktur (7.0%; S2 2015: 5.9%) dan pelaburan bagi jentera dan kelengkapan (1.2%; S2 2015: -7.5%).

KDNK Mengikut Komponen Perbelanjaan
(pada harga malar tahun 2010)

	Bahagian 2014 (%)	2014		2015		
		S3	S4	S1	S2	S3
		Perubahan Tahunan (%)				
Permintaan Dalam Negeri						
Agregat (tidak termasuk stok)	91.5	5.0	5.7	7.9	4.6	4.0
Sektor Swasta	68.5	6.8	8.3	9.6	5.7	4.4
Penggunaan	*51.8*	*6.8*	*7.6*	*8.8*	*6.4*	*4.1*
Pelaburan	*16.6*	*7.0*	*11.1*	*11.7*	*3.9*	*5.5*
Sektor Awam	23.0	-0.9	0.6	2.5	0.9	2.8
Penggunaan	*13.6*	*5.2*	*2.5*	*4.1*	*6.8*	*3.5*
Pelaburan	*9.5*	*-8.5*	*-1.9*	*0.5*	*-8.0*	*1.8*
Eksport Bersih	9.3	7.4	-4.0	-10.2	-10.5	3.3
Eksport Barangan dan Perkhidmatan	*76.1*	*2.6*	*1.9*	*-0.6*	*-3.7*	*3.2*
Import Barangan dan Perkhidmatan	*66.8*	*2.0*	*2.6*	*1.0*	*-2.8*	*3.2*
KDNK	**100.0**	**5.6**	**5.7**	**5.6**	**4.9**	**4.7**
KDNK (Suku tahunan terlaras secara bermusim)	**-**	**0.8**	**1.8**	**1.2**	**1.1**	**0.7**

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

PMTK Mengikut Jenis Aset

*Aset lain termasuk eksplorasi mineral, penyelidikan & pembangunan, dan lain-lain

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Pertumbuhan dalam semua sektor ekonomi

Dari segi penawaran, semua sektor ekonomi terus berkembang pada suku ketiga. Pertumbuhan diterajui oleh sektor pembinaan dan perlombongan. Pertumbuhan sektor pembinaan yang lebih baik disebabkan terutamanya oleh peningkatan yang lebih cepat dalam subsektor kejuruteraan awam dan aktiviti pembinaan yang khusus. Sektor perkilangan, yang turut mencatat pertumbuhan yang lebih tinggi, disokong terutamanya oleh peningkatan industri berorientasikan eksport. Sektor perkhidmatan mencatat pertumbuhan yang lebih rendah disebabkan perbelanjaan isi rumah yang sederhana dan aktiviti pasaran modal yang lebih perlahan. Sektor perlombongan dan pertanian berkembang pada kadar yang lebih perlahan disebabkan oleh pengeluaran minyak mentah dan minyak sawit yang sederhana.

Sektor perkhidmatan mencatat pertumbuhan yang lebih sederhana sebanyak 4.4% pada suku ketiga (S2 2015: 5.0%). Subsektor perdagangan borong dan runcit berkembang 5.7% (S2 2015: 5.9%), disokong oleh segmen borong. Segmen runcit, bagaimanapun, mencatat pertumbuhan lebih rendah berikutan perbelanjaan isi rumah yang sederhana. Subsektor kewangan dan insurans menguncup sebanyak 3.1% (S2 2015: + 0.2%), terjejas oleh penurunan dalam pendapatan berasaskan fi disebabkan terutamanya oleh aktiviti pasaran modal yang lebih perlahan pada suku itu. Subsektor pengangkutan dan penyimpanan berkembang 5.6% (S2 2015: 5.4%), disokong terutamanya oleh aktiviti di pelabuhan dan lapangan terbang. Dalam subsektor maklumat dan komunikasi, pertumbuhan terus kukuh (9.5%; S2 2015: 9.3%), disokong oleh permintaan yang kekal tinggi terhadap perkhidmatan komunikasi data.

Sektor perkilangan mencatat pertumbuhan lebih tinggi sebanyak 4.8% (S2 2015: 4.2%) pada suku ketiga, didorong oleh peningkatan dalam industri berorientasikan eksport, terutamanya dalam kelompok elektronik dan elektrik (E&E). Prestasi kelompok E&E yang lebih kukuh disokong oleh permintaan yang berterusan terhadap barangan elektrik berasaskan pengguna serta pemulihan

KDNK Mengikut Aktiviti Ekonomi (pada harga malar tahun 2010)

	Bahagian 2014 (%)	2014		2015		
		S3	S4	S1	S2	S3
		Perubahan tahunan (%)				
Perkhidmatan	53.5	6.5	6.6	6.4	5.0	4.4
Perkilangan	23.0	5.3	5.4	5.6	4.2	4.8
Pertanian	9.2	3.4	-3.7	-4.7	4.6	2.4
Perlombongan	9.0	1.4	9.5	9.6	6.0	5.3
Pembinaan	4.3	9.7	8.8	9.7	5.6	9.9
KDNK Benar	**100.0[1]**	**5.6**	**5.7**	**5.6**	**4.9**	**4.7**
KDNK Benar (Suku tahunan terlaras secara bermusim)	**-**	**0.8**	**1.8**	**1.2**	**1.1**	**0.7**

[1] Angka-angka tidak terjumlah disebabkan oleh penggenapan dan pengecualian komponen duti import

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Prestasi Sektor Perkhidmatan (nilai ditambah pada harga malar tahun 2010)

	Bahagian 2014 (%)	2014		2015		
		S3	S4	S1	S2	S3
		Perubahan tahunan (%)				
Perkhidmatan Pengantara	**38.4**	**6.1**	**6.1**	**5.7**	**4.8**	**3.7**
Kewangan & insurans	13.7	3.2	2.4	1.9	0.2	-3.1
Harta tanah & perkhidmatan perniagaan	7.9	7.8	8.3	7.6	6.2	6.5
Pengangkutan & penyimpanan	6.5	5.2	6.0	5.7	5.4	5.6
Maklumat & komunikasi	10.2	9.5	9.7	9.6	9.3	9.5
Perkhidmatan Akhir	**61.6**	**6.7**	**6.9**	**6.8**	**5.1**	**4.8**
Perdagangan borong & runcit	26.9	8.4	9.4	9.8	5.9	5.7
Makanan & minuman dan penginapan	5.1	6.1	7.5	7.3	6.6	5.8
Utiliti	4.8	5.0	3.9	3.7	3.9	3.1
Perkhidmatan Kerajaan	16.5	5.8	4.7	3.9	4.1	3.2
Perkhidmatan lain	8.2	4.7	4.7	4.6	4.7	4.8
Jumlah Perkhidmatan	**100.0[1]**	**6.5**	**6.6**	**6.4**	**5.0**	**4.4**

[1] Angka-angka tidak terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Penunjuk Suku Tahunan Terpilih Sektor Perkhidmatan

	2014		2015		
	S3	S4	S1	S2	S3
	Indeks				
Indeks Sentimen Pengguna MIER	98.0	83.0	72.6	71.7	70.2
Indeks Perdagangan Runcit MIER	130.0	92.9	85.4	76.8	93.3
Indeks Pasaran Pelancongan MIER	115.2	107.6	100.7	84.7	116.5
	Perubahan tahunan (%)				
Ketibaan pelancong	8.6	-1.9	-8.6	-10.3	-2.3[1]
Jumlah penumpang di kesemua lapangan terbang	-2.0	-0.2	-0.8	1.6	6.1
Jumlah kredit penggunaan terkumpul	2.9	2.7	3.5	2.7	2.7
Jumlah pinjaman terkumpul	9.0	9.3	9.2	9.1	9.7
Pinjaman terkumpul kepada perdagangan borong & runcit, hotel & restoran	7.3	7.5	9.3	8.2	10.3
Import barangan penggunaan	-1.0	3.0	4.4	25.4	27.2
Jumlah jualan kenderaan bermotor	-8.8	3.8	5.3	-11.2	2.6
Kargo kontena yang dikendalikan (Pelabuhan Klang dan PTP)	9.2	12.8	12.9	6.0	7.7

[1] Julai-Ogos 2015

Sumber: Pelbagai sumber

Prestasi Sektor Perkilangan

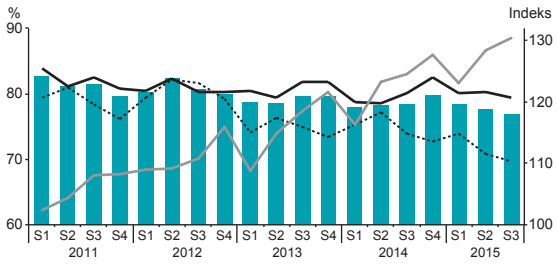
	2014		2015		
	S3	S4	S1	S2	S3
	Perubahan Tahunan (%)				
Nilai Ditambah (pada harga malar tahun 2010)	**5.3**	**5.4**	**5.6**	**4.2**	**4.8**
Industri berorientasikan eksport	4.5	6.8	7.0	4.0	5.8
Industri berorientasikan pasaran dalam negeri	6.7	3.1	2.8	4.5	3.2
Pengeluaran Perkilangan Keseluruhan[1]	**5.1**	**5.0**	**5.7**	**4.1**	**4.7**
Industri berorientasikan eksport	**4.3**	**5.2**	**5.1**	**4.3**	**5.2**
Kelompok elektronik dan keluaran elektrik	**9.8**	**9.7**	**10.7**	**4.7**	**10.6**
Antaranya:					
Elektronik	3.9	6.0	-0.2	-6.1	3.5
Keluaran elektrik	24.5	14.4	40.5	37.7	27.7
Kelompok keluaran berkaitan sumber	**1.6**	**2.9**	**2.2**	**4.0**	**2.3**
Antaranya:					
Kimia dan keluaran kimia	7.4	7.9	9.9	5.5	1.6
Keluaran petroleum	-5.4	1.8	2.1	0.9	2.1
Keluaran getah	-4.0	-0.8	-1.3	7.6	6.9
Pemprosesan di luar estet	4.6	-5.5	-20.2	7.3	-0.9
Industri berorientasikan pasaran dalam negeri	**7.7**	**4.4**	**7.6**	**3.5**	**3.0**
Kelompok berkaitan pembinaan	**5.7**	**3.6**	**6.9**	**2.8**	**3.9**
Antaranya:					
Keluaran berkaitan pembinaan	7.0	5.3	8.1	2.9	3.7
Keluaran logam yang direka	3.2	0.6	4.7	2.8	4.2
Kelompok keluaran berkaitan pengguna	**9.8**	**5.1**	**8.3**	**4.1**	**2.1**
Antaranya:					
Kelengkapan pengangkutan	11.4	1.1	9.2	6.0	2.2
Makanan, minuman & keluaran tembakau	7.9	10.5	7.5	1.7	2.5

[1] Indeks Pengeluaran Perindustrian (2010=100)

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

dalam segmen elektronik. Pertumbuhan dalam industri berorientasikan dalam negeri disokong terutamanya oleh kelompok berkaitan pembinaan dalam keadaan pengeluaran makanan dan kelengkapan pengangkutan yang sederhana.

Kadar Penggunaan Kapasiti dalam Sektor Perkilangan*

* Mulai 2012, kadar penggunaan kapasiti dalam sektor perkilangan telah diasaskan semula daripada nilai tambah tahun 2006 kepada nilai tambah tahun 2009

Sumber: Bank Negara Malaysia & Jabatan Perangkaan Malaysia

Kadar penggunaan kapasiti keseluruhan sektor perkilangan menurun kepada 77% pada suku ketiga (S2 2015: 78%) disebabkan oleh penggunaan kapasiti industri berorientasikan dalam negeri yang lebih perlahan (70%, S2 2015: 71%), dalam keadaan penggunaan kapasiti industri berorientasikan eksport yang mampan (80%; S2 2015: 80%).

Pertumbuhan **sektor pembinaan** meningkat kepada 9.9% pada suku ketiga (S2 2015: 5.6%), disebabkan terutamanya oleh pertumbuhan yang lebih cepat dalam subsektor kejuruteraan awam dan aktiviti pembinaan yang khusus. Dalam subsektor kejuruteraan awam, pertumbuhan yang lebih cepat didorong oleh projek petrokimia dan projek berkaitan pengangkutan, manakala aktiviti untuk kerja tanah, kerja pembersihan tanah dan kerja tebus guna tanah yang lebih giat menyokong pertumbuhan dalam subsektor aktiviti pembinaan yang khusus. Dalam subsektor bukan kediaman, pertumbuhan terus disokong oleh projek-projek perindustrian dan komersial besar yang sedang dilaksanakan, manakala pembinaan dalam segmen perumahan mewah di Lembah Klang dan Johor menyokong pertumbuhan dalam subsektor kediaman.

Sektor pertanian menjadi sederhana kepada 2.4% (S2 2015: 4.6%), disebabkan pengeluaran minyak sawit yang perlahan. Sementara itu, **sektor perlombongan** terus berkembang 5.3% (S2 2015: 6.0%) disebabkan pengeluaran minyak mentah yang sederhana.

Penunjuk bagi Sektor Pembinaan

	2014		2015		
	S3	S4	S1	S2	S3
	Perubahan tahunan (%)				
Nilai kerja pembinaan yang siap	10.7	9.7	15.1	8.2	14.0
Kediaman	21.5	18.3	19.5	7.8	8.3
Bukan kediaman	10.9	23.5	24.3	15.5	13.9
Kejuruteraan awam	2.2	-8.0	4.2	1.5	19.0
Pertukangan khas[1]	7.4	7.7	4.2	7.4	17.5
Kelulusan perumahan	-3.6	8.0	-24.2	-16.0	-44.5
Pengeluaran[2] bahan berkaitan pembinaan					
Simen hidraulik	7.8	9.9	20.2	12.8	14.7
Bahan lain daripada artikel konkrit, simen dan plaster t.t.t.l	25.9	27.3	20.9	4.9	8.4
Produk porselin dan seramik lain	20.7	29.6	31.2	21.6	17.1
Komponen struktur pasang siap untuk bangunan atau kejuruteraan awam daripada simen, konkrit atau batu buatan	2.6	-13.3	-13.3	-6.4	-8.2
Import barangan modal (tidak termasuk barangan besar)	-1.3	7.7	11.3	-2.8	8.6
Pinjaman untuk sektor pembinaan					
Kelulusan	25.9	24.9	21.4	46.0	-24.0
Pengeluaran	4.8	17.8	3.2	5.7	5.4

[1] Kerja-kerja seperti penyediaan tapak, pemasangan elektrik dan mengecat
[2] Indeks Pengeluaran Perindustrian (2010=100)

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia, Kementerian Kesejahteraan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan dan Bank Negara Malaysia

Prestasi Sektor Pertanian

	Bahagian 2014 (%)	2014		2015		
		S3	S4	S1	S2	S3
		Perubahan tahunan (%)				
Nilai Ditambah (pada harga malar tahun 2010)	**100**	**3.4**	**-3.7**	**-4.7**	**4.6**	**2.4**
Tanaman Industri	**62.7**	**1.9**	**-8.4**	**-11.0**	**6.2**	**3.5**
Antaranya:						
Kelapa Sawit	47.9	5.2	-8.0	-11.7	10.4	4.1
Getah	6.9	-24.1	-25.5	5.0	-5.2	5.3
Tanaman Makanan	**37.3**	**7.5**	**6.5**	**4.0**	**2.4**	**0.8**
Antaranya:						
Perikanan	8.6	2.8	2.2	4.4	-0.1	-3.2
Ternakan	10.8	8.0	8.8	4.3	3.1	2.0

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Prestasi Sektor Perlombongan

	Bahagian 2014 (%)	2014		2015		
		S3	S4	S1	S2	S3
		Perubahan tahunan (%)				
Nilai ditambah (pada harga malar 2010)	**100**	**1.4**	**9.5**	**9.6**	**6.0**	**5.3**
Pengeluaran						
antaranya:						
Minyak mentah dan kondensat	-	3.1	16.2	20.4	14.4	8.3
Gas asli	-	-1.0	3.1	-1.2	-2.7	1.3

Sumber:Jabatan Perangkaan Malaysia

Inflasi meningkat pada suku ketiga

Inflasi, seperti yang diukur oleh perubahan tahunan dalam Indeks Harga Pengguna (IHP), meningkat kepada 3.0% pada suku ketiga tahun 2015 (S2 2015: 2.2%), sebahagian besarnya mencerminkan kenaikan harga dalam kategori *makanan dan minuman bukan beralkohol* yang berpunca daripada kekurangan bekalan ekoran keadaan cuaca yang buruk. Kategori *pengangkutan* turut menyumbang kepada peningkatan inflasi berikutan kenaikan harga bahan api dalam negeri yang lebih tinggi pada suku ketiga.

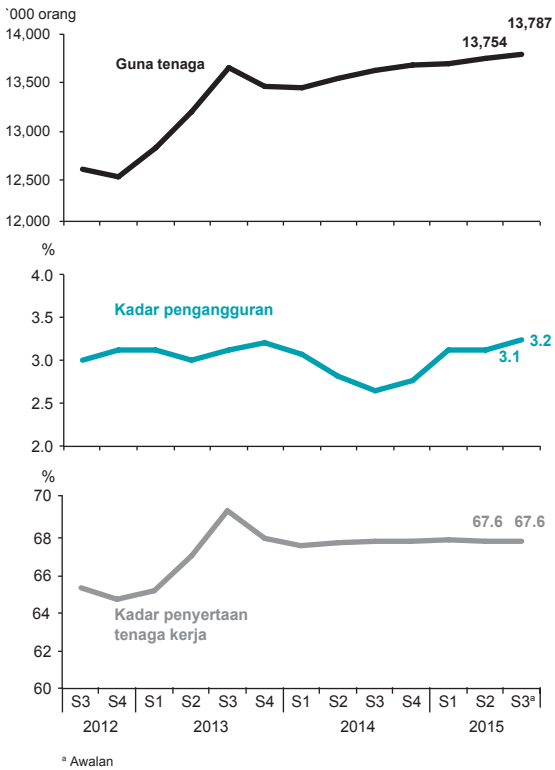
Indeks Harga Pengeluar (IHPR) terus menurun pada asas tahunan pada suku ketiga (S3 2015: -5.4% ; S2 2015: -6.1%), didorong terutamanya oleh harga yang lebih rendah bagi kategori *bahan api galian dan pelincir* serta *minyak dan lemak binatang dan sayur-sayuran,* yang mencerminkan keadaan harga komoditi global yang rendah. Sejajar dengan itu, harga komponen berkaitan komoditi terus merosot 18.1% (S2 2015: -19.1%). Sementara itu, harga komponen bukan berkaitan komoditi meningkat 1.7% pada suku ketiga (S2 2015: 1.4%).

Keadaan pasaran pekerja stabil

Keadaan pasaran pekerja pada amnya kekal stabil pada suku ketiga[1]. Kadar pengangguran meningkat dengan lebih tinggi kepada 3.2% (S2 2015: 3.1%), manakala kadar penyertaan tenaga kerja kekal pada 67.6% (S2 2015: 67.6%).

Jumlah pemberhentian pekerja (terdiri daripada pemberhentian pekerja secara bukan sukarela dan skim pemisahan sukarela) yang dilaporkan kepada Kementerian Sumber Manusia berjumlah 3,273 orang (S2 2015: 3,688 orang). Walau bagaimanapun, permintaan terhadap pekerja kekal kukuh, seperti yang dicerminkan oleh 62,131 iklan pekerjaan baharu yang disiarkan dalam Jobstreet.com (S2 2015 adalah lebih tinggi daripada purata, iaitu 70,434 jawatan). Peningkatan ini sebahagian besarnya didorong oleh permintaan terhadap pekerja yang lebih tinggi dalam sektor perkhidmatan dan perkilangan.

Penunjuk Pasaran Pekerja

[a] Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Indeks Harga Pengguna

Kategori	Wajaran (%) (2010=100)	S2 2015	S3 2015
		Pertumbuhan tahunan, %	
Jumlah	**100.0**	**2.2**	**3.0**
Makanan dan minuman bukan beralkohol	30.3	3.3	4.1
Perumahan, air,elektrik, gas dan bahan api lain	22.6	2.5	2.6
Pengangkutan	14.9	-3.6	-1.1
Lain-lain	32.2	3.6	4.1

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

[1]Berdasarkan data awal

Pertumbuhan upah, seperti yang dicerminkan oleh upah purata sektor perkilangan, adalah lebih kukuh pada suku ketiga, iaitu 5.8% (S2 2015: 4.8%), disokong oleh upah yang lebih tinggi dalam sektor berorientasikan eksport.

Kedudukan luaran kekal berdaya tahan pada suku ketiga

Lebihan **akaun semasa** berkurang kepada RM5.1 bilion bersamaan dengan 1.8% daripada PNK pada S3 2015 (S2 2015: RM7.6 bilion atau 2.7% daripada PNK), disebabkan terutamanya oleh defisit yang lebih besar dalam akaun pendapatan primer dan akaun perkhidmatan meskipun lebihan barangan adalah lebih tinggi.

Pada suku ketiga 2015, eksport kasar kembali pulih untuk mencatat pertumbuhan sebanyak 5.5% (S2 2015: -3.7%), disokong terutamanya oleh peningkatan menyeluruh eksport perkilangan dalam keadaan kemerosotan lebih kecil eksport komoditi. Import kasar pula meningkat 2.9% (S2 2015: -5.2%), mencerminkan prestasi yang lebih baik dalam kebanyakan kategori import utama. Dengan peningkatan eksport mengatasi import, lebihan dagangan adalah lebih tinggi pada RM22.2 bilion (S2 2015: RM20.4 bilion).

Pertumbuhan eksport perkilangan didorong sebahagian besarnya oleh peningkatan lebih kukuh eksport keluaran elektrik dan elektronik (E&E) serta keluaran perkilangan bukan berasaskan sumber. Pertumbuhan eksport E&E disokong khususnya oleh permintaan yang lebih tinggi, terutamanya terhadap separa konduktor serta peralatan dan komponen elektronik dari AS dan RR China.

Eksport perkilangan bukan berasaskan sumber, khususnya jentera dan kelengkapan serta keluaran logam, juga berkembang pada kadar yang lebih cepat. Kemerosotan lebih kecil eksport perkilangan berasaskan sumber turut menyokong eksport. Sementara itu, penguncupan lebih kecil eksport komoditi disebabkan oleh harga komoditi utama yang lebih baik dalam keadaan peningkatan permintaan terhadap semua komoditi, kecuali minyak sawit mentah.

Dari segi destinasi, terdapat peningkatan yang menyeluruh bagi eksport ke negara rakan perdagangan utama. Yang nyata, eksport ke AS dan RR China mencatat pertumbuhan dua angka yang kukuh, mencerminkan terutamanya permintaan lebih tinggi terhadap barangan perkilangan, khususnya keluaran E&E. Eksport ke rantau ini, termasuk ASEAN, juga bertambah baik pada suku ketiga.

Imbangan Pembayaran[1]

	2014		2015		
	S3	S4	S1	S2	S3
	RM bilion				
Akaun Semasa	**7.1**	**5.7**	**10.0**	**7.6**	**5.1**
(% daripada PNK)	*2.7*	*2.1*	*3.7*	*2.7*	*1.8*
Barangan	25.5	29.4	27.5	23.3	27.1
Perkhidmatan	-3.6	-5.5	-3.8	-4.6	-5.9
Pendapatan primer	-9.6	-13.2	-8.5	-5.1	-10.3
Pendapatan sekunder	-5.2	-5.0	-5.3	-6.0	-5.9
Akaun Kewangan	**-5.8**	**-26.6**	**-29.7**	**2.3**	**-31.2**
Pelaburan langsung	2.3	-2.5	-1.2	-3.9	-0.3
Aset	*-6.1*	*-9.9*	*-9.8*	*-17.8*	*-7.0*
Liabiliti	*8.3*	*7.5*	*8.6*	*13.9*	*6.7*
Pelaburan portfolio	-11.2	-20.3	-7.9	-11.8	-24.4
Aset	*-10.4*	*0.3*	*-7.4*	*-8.1*	*0.6*
Liabiliti	*-0.7*	*-20.6*	*-0.5*	*-3.7*	*-25.0*
Derivatif kewangan	0.0	0.2	0.0	-0.4	-0.1
Pelaburan lain	3.0	-4.0	-20.6	18.4	-6.4
Kesilapan dan ketinggalan[2]	-8.0	9.1	4.0	-0.3	43.1
Imbangan Keseluruhan	**-6.7**	**-11.5**	**-15.7**	**8.5**	**17.0**

Aset: (-) menunjukkan aliran keluar disebabkan oleh pemerolehan aset di luar negeri oleh pemastautin
Liabiliti: (+) menunjukkan aliran masuk disebabkan oleh liabiliti asing
[1] Mengikut Edisi Keenam Manual Imbangan Pembayaran dan Kedudukan Pelaburan Antarabangsa (BPM6) oleh Tabungan Kewangan Antarabangsa (IMF)
[2] Termasuk penambahan/pengurangan nilai rizab antarabangsa yang belum direalisasikan hasil daripada penilaian semula pertukaran asing

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Akaun Perdagangan

	Bahagian 2014 (%)	2014		2015		
		S3	S4	S1	S2	S3
		Perubahan tahunan (%)				
Eksport Kasar	**100.0**	**1.5**	**0.2**	**-2.5**	**-3.7**	**5.5**
Perkilangan	76.7	1.9	1.8	0.2	2.3	10.8
E&E	*33.5*	*2.6*	*5.5*	*6.8*	*3.1*	*14.2*
Bukan E&E	*43.2*	*1.3*	*-0.9*	*-4.7*	*1.6*	*8.1*
Berasaskan sumber	*23.6*	*2.1*	*-4.5*	*-12.2*	*-5.5*	*-0.5*
Bukan berasaskan sumber	*19.6*	*0.3*	*3.6*	*4.7*	*9.8*	*18.6*
Komoditi	22.6	0.3	-5.0	-10.6	-23.0	-12.8
Mineral	*13.6*	*-2.5*	*-2.4*	*-7.2*	*-36.0*	*-24.8*
Pertanian	*9.0*	*4.3*	*-8.8*	*-15.9*	*-2.7*	*3.4*
Import Kasar	**100.0**	**2.6**	**4.6**	**0.2**	**-5.2**	**2.9**
Barangan pengantara	59.8	11.0	12.2	3.0	-4.6	-5.4
Barangan modal	14.0	-10.1	-0.2	8.7	-12.5	4.9
Barangan penggunaan	7.4	-1.0	3.0	4.4	25.4	27.2
Eksport semula dan barangan dua kegunaan	18.8	-10.5	-11.6	-15.0	-12.9	20.6
Imbangan perdagangan (RM bilion)	**–**	**16.8**	**21.0**	**21.3**	**20.4**	**22.2**

Sumber: MATRADE dan Jabatan Perangkaan Malaysia

Import kasar kembali pulih untuk mencatat pertumbuhan yang positif pada suku ketiga 2015. Import barangan modal, kecuali kelengkapan pengangkutan, yang lebih tinggi serta penurunan lebih kecil dalam import kelengkapan pengangkutan menyokong pertumbuhan import modal. Pertumbuhan import penggunaan kekal kukuh disebabkan oleh peningkatan import makanan dan minuman serta barangan pengguna tahan lama dan tidak tahan lama. Import untuk aktiviti eksport semula meningkat pada suku ketiga lantas memberikan sokongan kepada peningkatan import kasar. Sementara itu, import barangan pengantara lebih rendah disebabkan terutamanya oleh penurunan import bagi input berkaitan bahan bakar, dan input untuk pengeluaran perkilangan dalam keadaan terdapat kemungkinan ambilan inventori.

Defisit akaun **perkhidmatan** lebih besar pada RM5.9 bilion (S2 2015: -RM4.6 bilion), ekoran lebihan perjalanan yang lebih rendah dalam keadaan perjalanan ke luar negeri yang meningkat untuk tujuan pendidikan dan menunaikan haji. Pembayaran untuk pengangkutan dan perkhidmatan lain juga lebih besar selaras dengan peningkatan dalam aktiviti berkaitan dengan perdagangan dan pelaburan.

Defisit akaun **pendapatan primer** meningkat kepada –RM10.3 bilion (S2 2015: -RM5.1 bilion), mencerminkan terutamanya pendapatan pelaburan terakru kepada syarikat Malaysia yang melabur di luar negeri yang lebih rendah, khususnya dalam sektor perlombongan dan perkhidmatan. Pendapatan pelaburan terakru kepada pelabur langsung asing kekal besar pada S3 2015, khususnya dalam sektor perkilangan dan perkhidmatan. Sementara itu, pembayaran bersih dalam akaun **pendapatan sekunder** (-RM5.9 bilion; S2 2015: -RM6.0 bilion), pada amnya mampan.

Akaun kewangan mencatat aliran keluar bersih sebanyak RM31.2 bilion (S2 2015: +RM2.3 bilion), disebabkan terutamanya oleh aliran keluar bersih dalam akaun pelaburan portfolio.

Pelaburan langsung mencatat aliran keluar bersih yang kecil sebanyak RM0.3 bilion (S2 2015: -RM3.9 bilion), apabila pengumpulan aset pelaburan langsung mengimbangi sedikit penambahan liabiliti pelaburan langsung.

Dari segi aset, pelaburan langsung keluar menurun kepada RM7.0 bilion (S2 2015: -RM17.8 bilion). Daripada jumlah ini, **Pelaburan Langsung Luar Negeri** (Direct Investment Abroad, DIA) oleh syarikat Malaysia adalah sebanyak RM5.0 bilion (S2 2015: -RM16.4 bilion), disebabkan terutamanya oleh pemberian pinjaman antara syarikat yang lebih rendah dalam keadaan suntikan modal ekuiti yang berterusan kepada subsidiari di luar negeri. Pada suku ketiga, sejumlah besar DIA disalurkan terutamanya kepada sektor perlombongan, manakala pelaburan dalam sektor perkhidmatan dilakukan terutamanya oleh syarikat

Malaysia: Destinasi Eksport

	Bahagian 2014 (%)	2014		2015		
		S3	S4	S1	S2	S3
		Perubahan tahunan (%)				
Amerika Syarikat	**8.4**	**9.0**	**16.9**	**14.9**	**4.0**	**20.3**
Kesatuan Eropah (EU)	**9.5**	**5.5**	**7.9**	**1.7**	**4.4**	**13.8**
Jepun	**10.8**	**-3.8**	**0.8**	**-2.8**	**-26.6**	**-7.4**
Negara ASEAN terpilih[1]	**27.4**	**1.8**	**5.0**	**-2.3**	**-1.0**	**5.5**
Timur Laut Asia	**23.8**	**-6.0**	**-9.2**	**-7.1**	**2.1**	**9.9**
Republik Rakyat China	*12.1*	*-15.1*	*-15.6*	*-12.3*	*17.1*	*25.7*
Hong Kong SAR	*4.8*	*11.9*	*-3.9*	*7.2*	*-8.0*	*-0.9*
Korea	*3.7*	*0.6*	*0.6*	*-9.5*	*-14.9*	*-4.4*
China Taipei	*3.2*	*1.2*	*1.9*	*-3.6*	*-16.2*	*-14.1*
West Asia[2]	**3.0**	**-9.5**	**-2.8**	**-8.0**	**-10.1**	**5.5**
India	**4.2**	**51.6**	**16.0**	**12.1**	**-2.9**	**-14.4**
Jumlah eksport	**100.0**	**1.5**	**0.2**	**-2.5**	**-3.7**	**5.5**

[1] Singapura, Thailand, Indonesia, Filipina, Brunei Darussalam dan Vietnam
[2] Emiriah Arab Bersatu, Arab Saudi, Oman, Iraq, Qatar, Kuwait, Jordan, Lebanon, Bahrain, Syria, Palestin, Yemen dan Iran

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

pemegangan pelaburan dalam subsektor kewangan dan insurans serta harta tanah.

Dari segi liabiliti, pelaburan langsung masuk juga menurun kepada RM6.7 bilion (S2 2015: +RM13.9 bilion). Daripada jumlah ini, **Pelaburan Langsung Asing** (Foreign Direct Investment, FDI) berjumlah RM4.7 bilion (S2 2015: RM12.5 bilion), terutamanya disebabkan oleh suntikan modal ekuiti yang lebih rendah oleh syarikat multinasional dalam operasi mereka di Malaysia, manakala perolehan tertahan untuk tujuan pelaburan semula adalah mampan. Aliran FDI pada suku ketiga sebahagian besarnya adalah dalam sektor perkilangan, khususnya industri elektrik dan elektronik serta industri berkaitan petrokimia, dan sebahagian kecilnya adalah dalam sektor perlombongan.

Akaun **pelaburan portfolio** mencatat aliran keluar bersih sebanyak RM24.4 bilion (S2 2015: -RM11.8 bilion), disebabkan terutamanya oleh aliran keluar yang lebih tinggi oleh bukan pemastautin (S3 2015: -RM25.0 bilion; S2 2015: -RM3.7 bilion). Pada suku tersebut, bukan pemastautin melupuskan pemegangan sekuriti ekuiti mereka, manakala aliran keluar berkaitan dengan sekuriti hutang mencerminkan terutamanya kematangan Sekuriti Kerajaan Malaysia (Malaysian Government Securities, MGS) serta beberapa bon korporat dalam denominasi mata wang asing yang diterbitkan oleh perusahaan awam. Pelaburan portfolio oleh pemastautin mencatat aliran masuk bersih sebanyak RM0.6 bilion, apabila institusi kewangan domestik dan syarikat menebus pemegangan sekuriti hutang mata wang asing luar pesisir dalam keadaan pelaburan sekuriti ekuiti di luar negeri oleh pengurus dana domestik yang lebih rendah.

Akaun **pelaburan lain** mencatat aliran keluar bersih sebanyak RM6.4 bilion (S2 2015: +RM18.4 bilion), apabila aliran keluar bersih sektor perbankan dan sektor swasta bukan bank lebih daripada mengimbangi aliran masuk bersih dalam sektor awam. Dalam sektor perbankan, aliran keluar bersih mencerminkan terutamanya pemberian pinjaman oleh bank-bank Malaysia kepada institusi kewangan asing di luar negeri serta kematangan deposit institusi kewangan bukan pemastautin dalam sistem perbankan domestik. Dalam sektor swasta bukan bank, aliran keluar bersih disebabkan terutamanya oleh pemberian kredit perdagangan bersih oleh pengeksport Malaysia kepada rakan perdagangan mereka dan pembayaran balik pinjaman luar. Sementara itu, aliran masuk bersih dalam sektor awam disebabkan terutamanya oleh ambilan peminjaman luar negeri oleh perusahaan awam.

Berikutan perkembangan ini, imbangan pembayaran keseluruhan mencatat lebihan sebanyak RM17.0 bilion pada suku ketiga (S2 2015: +RM8.5 bilion). Kesilapan dan ketinggalan (E&O) berjumlah RM43.1 bilion atau 11.4% daripada jumlah perdagangan, yang sebahagian besarnya mencerminkan perubahan penilaian semula pertukaran asing dalam rizab antarabangsa berjumlah kira-kira RM50 bilion, ekoran penyusutan nilai ringgit yang ketara.

Hutang luar negeri terurus

Hutang luar negeri[2] Malaysia berjumlah RM852.9 bilion bersamaan dengan USD189.9 bilion atau 73.4% daripada KDNK pada akhir bulan September 2015 (akhir bulan Jun: RM794.3 bilion atau USD208.4 bilion, bersamaan dengan 68.4% daripada KDNK). Peningkatan hutang luar negeri mencerminkan terutamanya kesan penilaian daripada penyusutan nilai ringgit berbanding dengan kebanyakan mata wang serantau dan utama. Lebih separuh daripada jumlah hutang luar negeri adalah hutang jangka sederhana dan jangka panjang (56.3%). Dari segi mata wang, kira-kira 35% daripada jumlah hutang luar negeri adalah dalam denominasi ringgit, terutamanya dalam bentuk deposit dan pemegangan sekuriti hutang dalam denominasi ringgit oleh bukan pemastautin.

[2] Ini merujuk kepada hutang luar negeri yang didefinisikan semula, yang berkuat kuasa pada suku pertama 2014. Selain peminjaman luar pesisir yang dimasukkan dalam definisi sebelum ini, hutang luar negeri yang didefinisikan semula juga meliputi pemegangan sekuriti hutang dalam denominasi ringgit oleh bukan pemastautin, deposit bukan pemastautin dengan sistem perbankan serta liabiliti hutang lain kepada bukan pemastautin. Untuk maklumat lanjut, sila rujuk rencana bertajuk 'Definisi Semula Hutang Luar Negeri' dalam Buletin Suku Tahunan mengenai Perkembangan Ekonomi dan Kewangan dalam Ekonomi Malaysia pada Suku Pertama 2014.

Penyusutan nilai ringgit memberikan kesan terutamanya terhadap peminjaman luar pesisir, yang meningkat 16.7% kepada RM489.9 bilion pada akhir bulan September 2015 (akhir bulan Jun: RM419.9 bilion). Namun begitu, kesan perubahan penilaian kadar pertukaran terhadap peminjaman luar pesisir adalah terurus memandangkan peminjaman oleh syarikat, iaitu perusahaan awam dan syarikat swasta bukan bank, sebahagian besarnya dilindung nilai, sama ada secara lazim menerusi pendapatan mata wang asing, atau melalui penggunaan instrumen kewangan. Kira-kira dua pertiga daripada peminjaman syarikat swasta bukan bank merupakan pinjaman antara syarikat dengan terma yang fleksibel dan mudah. Pada akhir bulan September, peminjaman luar pesisir kekal rendah pada 42.2% daripada KDNK berbanding 60% daripada KDNK semasa Krisis Kewangan Asia (Asian Financial Crisis, AFC) pada tahun 1997-98. Yang penting, peminjaman luar pesisir oleh syarikat menurun kepada 20.3% daripada KDNK berbanding 47.1% daripada KDNK semasa AFC.

Tidak termasuk perubahan penilaian semula pertukaran asing, peminjaman luar pesisir meningkat sedikit pada kadar 0.6%. Peningkatan ini sebahagian besarnya didorong oleh terbitan sekuriti hutang mata wang asing dan ambilan pinjaman jangka panjang oleh bank sebagai sebahagian daripada usaha mereka untuk mempelbagaikan struktur kematangan pendanaan mereka. Peminjaman antara bank juga meningkat pada akhir bulan September. Namun begitu, peminjaman luar pesisir yang lebih tinggi oleh sektor perbankan diimbangi sebahagian besarnya oleh pembayaran balik bersih sektor awam ekoran penebusan besar beberapa sekuriti hutang yang matang pada suku ketiga oleh perusahaan awam.

Deposit bukan pemastautin merosot 13.5% kepada RM82.8 bilion pada akhir bulan September 2015 (akhir bulan Jun: RM95.7 bilion). Penurunan ini sebahagian besarnya mencerminkan deposit yang ditempatkan di institusi perbankan domestik yang matang pada suku tersebut. Sementara itu, pemegangan sekuriti hutang dalam denominasi ringgit oleh bukan pemastautin juga merosot kepada

Hutang Luar Negeri Terkumpul

	2014	2015	
	akhir Sept	akhir Jun	akhir Sept
	RM bilion		
Peminjaman luar pesisir[1]	351.3	419.9	489.9
Bersamaan dengan USD bilion	*106.2*	*110.1*	*109.1*
Jangka sederhana dan panjang	*199.5*	*256.2*	*295.7*
Sektor awam	89.1	119.4	135.3
Sektor swasta	110.4	136.8	160.4
Jangka pendek	*151.8*	*163.6*	*194.3*
Pemegangan bukan pemastautin sekuriti hutang domestik	247.0	209.2	198.9
Jangka sederhana dan panjang	*167.6*	*186.4*	*171.7*
Jangka pendek	*79.4*	*22.8*	*27.2*
Deposit bukan pemastautin	80.5	95.7	82.8
Lain-lain[2]	65.5	69.5	81.2
Jangka sederhana dan panjang	*10.1*	*11.0*	*12.5*
Jangka pendek	*55.4*	*58.5*	*68.7*
Jumlah hutang luar negeri	**744.3**	**794.3**	**852.9**
Bersamaan dengan USD bilion	*225.0*	*208.4*	*189.9*
Hutang Luar Negeri (Definisi semula)			
Jumlah hutang/KDNK (%)	67.3	68.4	73.4
Hutang jangka pendek[3]/ Jumlah hutang (%)	49.3	42.9	43.7
Rizab antarabangsa/ Hutang jangka pendek[3] (kali)	1.1	1.2	1.1[5]
Hutang Luar Negeri (Definisi terdahulu)			
Jumlah hutang/KDNK (%)	31.7	36.2	42.2
Hutang jangka pendek[4]/ Jumlah hutang (%)	43.2	39.0	39.6
Rizab antarabangsa/ Hutang jangka pendek[4] (kali)	2.7	2.4	2.2[5]

[1] Bersamaan dengan hutang luar negeri definisi terdahulu, terdiri terutamanya daripada hutang mata wang asing diperoleh, serta bon dan nota terbitan luar pesisir.
[2] Terdiri daripada kredit perdagangan, peruntukan SDR IMF, dan lain-lain.
[3] Peminjaman luar pesisir jangka pendek, pemegangan bukan pemastautin sekuriti hutang domestik jangka pendek, deposit bukan permastautin dan hutang jangka pendek lain.
[4] Bersamaan dengan peminjaman luar pesisir jangka pendek.
[5] Berdasarkan rizab antarabangsa pada 30 Oktober 2015.

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

RM198.9 bilion (akhir bulan Jun: RM209.2 bilion), sebahagian besarnya disebabkan oleh kematangan dan selanjutnya pelupusan MGS yang dipegang oleh bukan pemastautin. Namun begitu, sebahagian hasil daripada pelupusan ini dilaburkan semula dalam Nota Monetari Bank Negara dan bil Perbendaharaan lantas menambah pemegangan instrumen-instrumen ini oleh bukan pemastautin pada akhir bulan September.

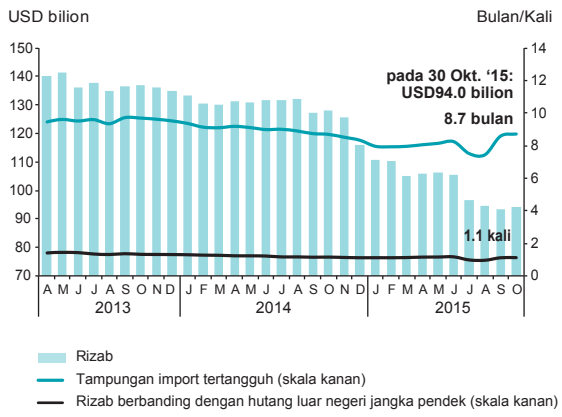
Bahagian hutang luar negeri jangka pendek daripada jumlah hutang luar negeri meningkat sedikit kepada 43.7% (akhir bulan Jun: 42.9%) disebabkan terutamanya oleh kesan penilaian kadar pertukaran. Hutang luar negeri kekal terurus dengan perlindungan rizab sebanyak 1.1 kali. Kira-kira dua pertiga daripada hutang luar negeri jangka pendek dipegang oleh sektor perbankan, yang bukan memerlukan tuntutan segera terhadap rizab antarabangsa memandangkan hutang ini sebahagiannya ditampung oleh aset luaran bank yang setara.

Sementara itu, sejumlah besar baki hutang luar negeri jangka pendek ialah kredit perdagangan dan pinjaman antara syarikat. Kredit perdagangan sebahagian besarnya disokong oleh perolehan eksport, manakala pinjaman antara syarikat pada amnya dengan terma yang fleksibel dan mudah, seperti tanpa jadual pembayaran balik yang tetap dan kadar faedah yang sama ada sifar atau rendah.

Rizab antarabangsa kekal lebih daripada mencukupi untuk memenuhi obligasi antarabangsa

Rizab antarabangsa Bank Negara Malaysia berjumlah RM415.1 bilion (bersamaan dengan USD93.3 bilion) pada 30 September 2015 (akhir bulan Jun: RM398.1 bilion; USD105.5 bilion). Dengan mengambil kira pelarasan suku tahunan bagi perubahan penilaian semula pertukaran asing, paras rizab ini dalam nilai ringgit telah meningkat disebabkan oleh penyusutan nilai ringgit berbanding dengan kebanyakan mata wang serantau dan utama dalam tempoh ini. Namun, mencerminkan komposisi aset rizab yang terdiri daripada pelbagai mata wang asing, paras rizab dalam nilai USD telah menyusut nilai berikutan pengukuhan nilai USD berbanding dengan kebanyakan mata wang pada suku tersebut.

Rizab Antarabangsa Bersih (pada akhir tempoh)

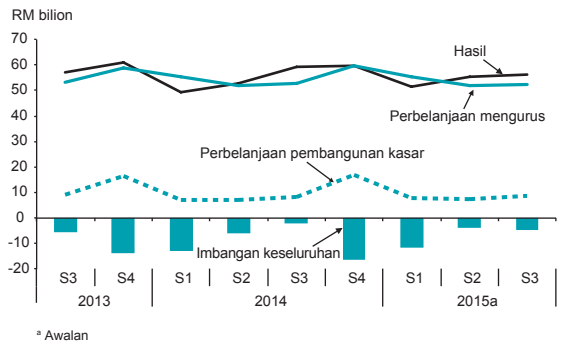
Sumber: Bank Negara Malaysia

Pada 30 Oktober 2015, kedudukan rizab berjumlah RM417.9 bilion (bersamaan dengan USD94.0 bilion). Paras rizab antarabangsa ini kekal lebih daripada mencukupi untuk memudahkan urus niaga antarabangsa tanpa gangguan. Paras rizab ini memadai untuk membiayai 8.7 bulan import tertangguh, jauh lebih tinggi daripada paras ambang antarabangsa iaitu 3 bulan. Paras rizab ini juga mencukupi untuk memenuhi obligasi luaran dengan perlindungan rizab kepada hutang luar negeri jangka pendek sebanyak 1.1 kali. Yang pentingnya bukan semua hutang luar negeri jangka pendek memerlukan tuntutan segera terhadap rizab berikutan terdapatnya aset luar negeri dan perolehan eksport peminjam.

Hasil Kerajaan terus menyokong perbelanjaan

Defisit fiskal Kerajaan Persekutuan kekal stabil pada 1.6% daripada KDNK pada suku ketiga 2015 (S2 2015: -1.4% daripada KDNK). Hasil Kerajaan kekal sebanyak RM56.3 bilion pada suku tersebut (S2 2015: RM55.3 bilion), disokong oleh kutipan Cukai Barangan dan Perkhidmatan (Goods and Services Tax, GST) yang lebih tinggi. Perbelanjaan mengurus meningkat pada kadar yang lebih perlahan kepada RM52.3 bilion (S2 2015: RM51.8 bilion), terutamanya disebabkan oleh perbelanjaan untuk subsidi yang lebih rendah. Hasilnya,

Kewangan Kerajaan Persekutuan

[a] Awalan

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

Kewangan Kerajaan Persekutuan

	2014		2015[a]		
	S3	S4	S1	S2	S3
	RM bilion				
Hasil	59.1	59.6	51.5	55.3	56.3
% pertumbuhan tahunan	*3.8*	*-2.3*	*4.8*	*4.9*	*-4.9*
Perbelanjaan mengurus	52.9	59.7	55.4	51.8	52.3
% pertumbuhan tahunan	*-0.9*	*1.6*	*0.4*	*0.2*	*-1.2*
Akaun semasa	**6.2**	**-0.1**	**-3.9**	**3.4**	**4.0**
% daripada KDNK	***2.2***	***0.0***	***-1.4***	***1.2***	***1.4***
Perbelanjaan pembangunan bersih	8.1	16.4	7.9	7.3	8.7
% pertumbuhan tahunan	*-10.3*	*2.2*	*13.2*	*3.5*	*7.5*
Imbangan keseluruhan	**-1.9**	**-16.5**	**-11.8**	**-3.8**	**-4.7**
% daripada KDNK	***-0.7***	***-5.7***	***-4.2***	***-1.4***	***-1.6***
Memo:					
Jumlah perbelanjaan bersih	61.0	76.1	63.3	59.1	61.0
% pertumbuhan tahunan	*-2.2*	*1.7*	*1.8*	*0.6*	*-0.1*
Jumlah Hutang Kerajaan Persekutuan					
(pada akhir tempoh)	569.3	582.8	596.8	627.5	623.3
% daripada KDNK	*51.4*	*52.7*	*51.4*	*54.0*	*53.7*
Hutang dalam negeri	397.2	414.7	418.9	429.2	435.1
% daripada KDNK	*35.9*	*37.5*	*36.1*	*37.0*	*37.5*
Hutang luar negeri	172.1	168.2	177.9	198.3	188.3
% daripada KDNK	*15.6*	*15.2*	*15.3*	*17.1*	*16.2*
Pemegangan hutang Kerajaan Persekutuan dalam denominasi RM oleh bukan pemastautin	*156.0*	*151.4*	*160.2*	*179.5*	*166.0*
% daripada KDNK	*14.1*	*13.7*	*13.8*	*15.5*	*14.3*
Peminjaman luar pesisir	*16.1*	*16.8*	*17.6*	*18.8*	*22.2*
% daripada KDNK	*1.5*	*1.5*	*1.5*	*1.6*	*1.9*

[a] Awalan

Nota: Mulai suku pertama 2015, tahun asas bagi KDNK telah dikemaskinikan kepada tahun 2010 daripada tahun 2005.

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

akaun semasa Kerajaan Persekutuan mencatat lebihan yang lebih tinggi sebanyak RM4 bilion (S2 2015: RM3.4 bilion). Perbelanjaan pembangunan bertambah kepada RM8.7 bilion (S2 2015: RM7.3 bilion), terutamanya untuk sektor perumahan dan pengangkutan. Pada akhir bulan September 2015, jumlah hutang terkumpul Kerajaan Persekutuan adalah sebanyak RM623.3 bilion atau 53.7% daripada anggaran KDNK tahun 2015.

PERKEMBANGAN MONETARI DAN KEWANGAN

Kadar faedah kekal stabil

Jawatankuasa Dasar Monetari (Monetary Policy Committee, MPC) mengekalkan Kadar Dasar Semalaman (Overnight Policy Rate, OPR) pada 3.25% pada suku ketiga 2015. Pada paras semasa OPR ini, keadaan monetari terus menyokong aktiviti ekonomi.

Meskipun ketidaktentuan pasaran kewangan antarabangsa meningkat dan kewujudan ketidakpastian dalam negeri, kadar faedah dalam pasaran wang domestik secara amnya masih stabil pada suku ketiga. Kadar antara bank semalaman purata diniagakan dalam julat 3.10% hingga 3.25% pada suku itu. Meskipun kadar antara bank bagi tempoh kurang dari 1 bulan stabil, kadar yang melebihi tempoh 1 bulan adalah lebih tinggi pada akhir suku ketiga. Ini mencerminkan peralihan kepada mudah tunai untuk tempoh yang lebih pendek dalam keadaan syarikat dan bank lebih mengutamakan penempatan deposit jangka pendek. Swap kadar faedah (interest rate swaps, IRS) terus stabil, mencerminkan jangkaan pasaran bahawa OPR akan dikekalkan.

Dari segi kadar runcit, kadar deposit dan kadar pinjaman stabil sepanjang suku ketiga. Kadar deposit tetap (fixed deposit, FD) purata bank perdagangan untuk tempoh 1 hingga 12 bulan berada dalam julat 3.08% hingga 3.31%. Kadar asas (base rate, BR) purata bank-bank pada akhir suku ketiga lebih rendah sedikit pada 3.85%. Bagi suku ketiga secara keseluruhannya, kadar pinjaman purata (average lending rate, ALR) berwajaran bagi pinjaman terkumpul menurun sedikit (akhir bulan September: 5.38%; akhir bulan Jun: 5.44%).

M3 berkembang pada suku ketiga

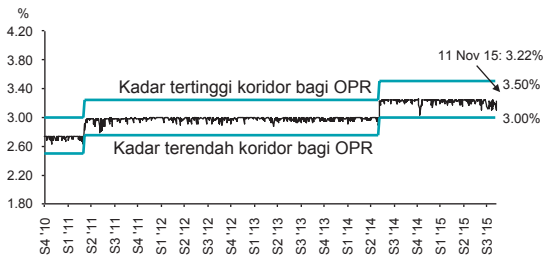
Wang secara kecil atau M1 menyusut sebanyak RM2.6 bilion pada suku itu. Pada asas tahunan, M1 terus meningkat pada kadar 8.3% pada akhir bulan September (akhir bulan Jun: 9.5%). Wang secara luas atau M3 meningkat sebanyak RM0.5 bilion pada asas suku tahunan

Kadar Faedah

	2014		2015		
	S3	S4	S1	S2	S3
	Pada akhir tempoh (%)				
Kadar Dasar Semalaman (OPR)	3.00	3.25	3.25	3.25	3.25
Kadar antara bank					
Semalaman	3.00	3.20	3.24	3.24	3.12
1 bulan	3.54	3.41	3.28	3.48	3.60
Kadar berian pinjaman asas (BLR)					
Bank perdagangan	6.53	6.79	6.79	6.79	6.79
Kadar asas (BR)					
Bank perdagangan	-	-	3.90	3.88	3.85
Kadar pinjaman purata (ALR) berwajaran Bank perdagangan	5.37	5.52	5.48	5.44	5.38
Kadar deposit tetap					
Bank perdagangan					
1 bulan	2.91	3.07	3.08	3.08	3.08
12 bulan	3.15	3.30	3.31	3.31	3.31

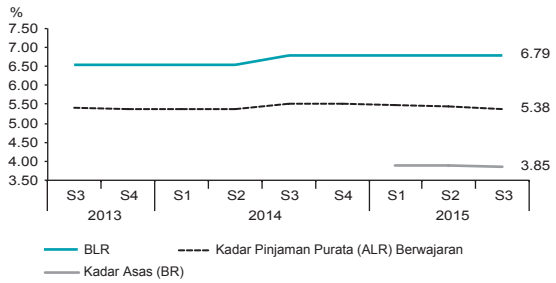
Sumber: Bank Negara Malaysia

Purata Wajaran Harian bagi Kadar Antara Bank Semalaman

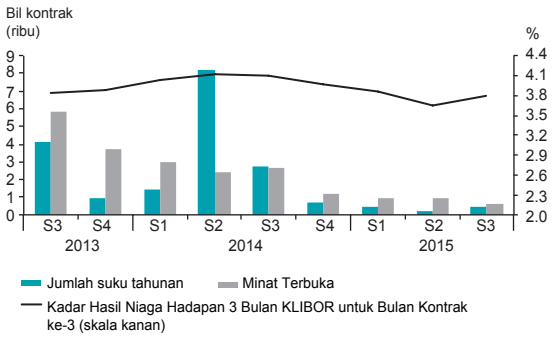
Sumber: Bank Negara Malaysia

Kadar Pinjaman Bank Perdagangan (Pada akhir tempoh)

Sumber: Bank Negara Malaysia

Niaga Hadapan KLIBOR 3 Bulan

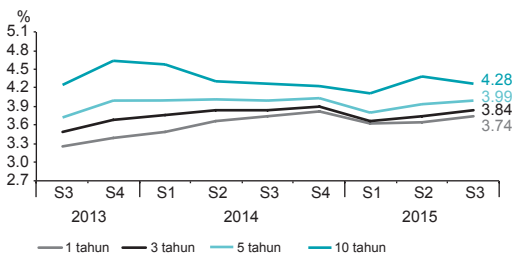
Sumber: Bursa Malaysia

untuk mencatat kadar pertumbuhan tahunan sebanyak 5.3% pada akhir bulan September (akhir bulan Jun: 6.0%).

Peningkatan M3 pada suku ketiga didorong terutamanya oleh peningkatan yang berterusan dalam pemberian kredit oleh sistem perbankan kepada sektor swasta. Peningkatan ini juga disebabkan oleh tuntutan bersih terhadap Kerajaan yang lebih rendah, mencerminkan penebusan bon-bon kerajaan pada suku ketiga. Pertumbuhan wang secara luas, bagaimanapun, sebahagiannya diimbangi oleh aset asing bersih yang lebih rendah disebabkan oleh aliran keluar sektor luaran pada suku ketiga.

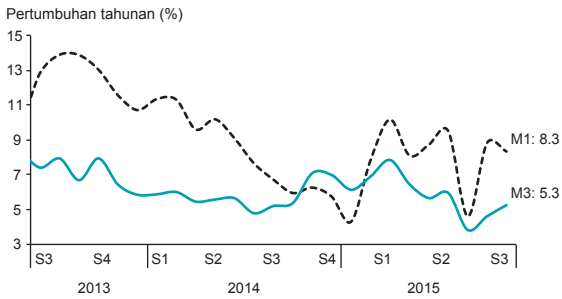
Dalam sistem perbankan, keadaan mudah tunai kekal lebih daripada mencukupi pada peringkat institusi dan seluruh sistem. Meskipun paras lebihan mudah tunai yang ditempatkan di Bank Negara Malaysia adalah lebih rendah berikutan aliran keluar sektor luaran, paras ini kekal tinggi dan melebihi RM200 bilion pada akhir bulan September.

Swap Kadar Faedah: Kadar Faedah

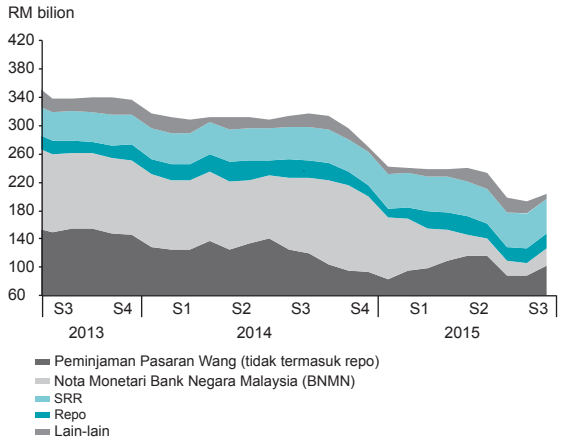
Sumber: Bloomberg

Agregat Monetari

Sumber: Bank Negara Malaysia

Mudah Tunai Terkumpul di Bank Negara Malaysia (Pada akhir tempoh, RM bilion)

Sumber: Bank Negara Malaysia

Penentu Wang Secara Luas, M3

	Perubahan pada tempoh				
	2014		2015		
	S3	S4	S1	S2	S3
	RM bilion				
M3	**10.4**	**49.9**	**35.9**	**-7.2**	**0.5**
Tuntutan bersih terhadap Kerajaan	6.3	18.2	-4.6	-20.4	12.0
Tuntutan terhadap sektor swasta	23.8	40.8	28.3	23.2	37.0
Pinjaman	*21.9*	*38.4*	*25.2*	*22.3*	*32.9*
Sekuriti	*1.9*	*2.4*	*3.1*	*0.9*	*4.1*
Aset asing bersih[1]	0.4	-28.1	-1.5	-13.8	-43.8
BNM	*-0.6*	*-28.5*	*-25.0*	*-2.1*	*-36.2*
Sistem Perbankan	*1.0*	*0.4*	*23.5*	*-11.7*	*-7.6*
Pengaruh lain	-20.0	19.0	13.8	3.9	-4.7

[1] Sebelum penilaian semula
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber: Bank Negara Malaysia

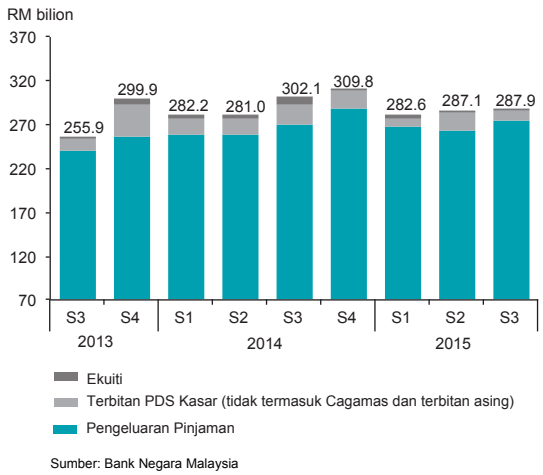
Aktiviti pembiayaan sektor swasta berterusan pada suku ketiga

Pada suku ketiga, jumlah pembiayaan kasar yang diperoleh sektor swasta melalui sistem perbankan dan pasaran modal adalah sebanyak RM287.9 bilion (S2 2015: RM287.1 bilion). Pada asas bersih, pinjaman sistem perbankan dan sekuriti hutang swasta (private debt securities, PDS) terkumpul berkembang pada kadar pertumbuhan yang lebih tinggi sebanyak 8.8% pada akhir bulan September (akhir bulan Jun 2015: 8.3%).

Pemberian pinjaman bersih kepada perniagaan oleh sistem perbankan meningkat sebanyak RM16.7 bilion pada suku ketiga (S2 2015: RM8.2 bilion). Pada asas tahunan, pinjaman perniagaan terkumpul berkembang pada kadar yang lebih kukuh sebanyak 11.0% pada akhir bulan September (akhir bulan Jun 2015: 8.7%), dengan paras pemberian kredit yang lebih tinggi terutamanya kepada sektor *perkilangan; perdagangan borong dan runcit, restoran dan hotel; harta tanah* serta *kewangan, insurans dan perkhidmatan perniagaan*. Pembiayaan kepada PKS terus kukuh, dengan pinjaman PKS terkumpul meningkat 17.6% pada akhir bulan September (akhir bulan Jun 2015: 17.1%). Permintaan terhadap pembiayaan baharu oleh perniagaan meningkat berbanding dengan suku sebelumnya, dengan permohonan pinjaman lebih tinggi oleh syarikat besar dan PKS berbanding dengan suku sebelumnya. Ini diikuti oleh kelulusan pinjaman yang lebih tinggi kepada perniagaan, terutamanya PKS.

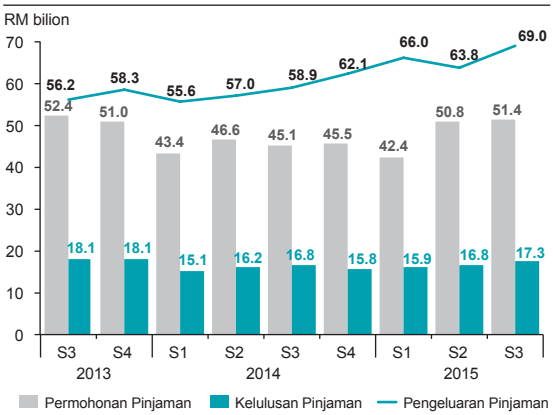
Pembiayaan bersih kepada sektor isi rumah meningkat dengan stabil sebanyak RM12.8 bilion pada suku ketiga (S2 2015: RM12.9 bilion). Pada asas tahunan, pertumbuhan pinjaman isi rumah terkumpul menjadi sederhana kepada 8.1% pada akhir bulan September (akhir bulan Jun 2015: 8.7%). Permintaan terhadap pembiayaan baharu oleh sektor isi rumah juga berterusan pada suku ketiga, dengan permohonan pinjaman isi rumah yang lebih tinggi diimbangi oleh kelulusan pinjaman yang stabil.

Pembiayaan Kasar Sektor Swasta Melalui Sistem Perbankan dan Pasaran Modal

Sumber: Bank Negara Malaysia

Pemberian Pinjaman Bank kepada PKS

Sumber: Bank Negara Malaysia

Pembiayaan sektor swasta mampan dalam keadaan penebusan bersih dalam sektor awam

Aktiviti pemerolehan dana dalam pasaran modal pada suku ketiga terus disokong oleh dana kasar yang diperoleh sektor swasta dan awam. Walau bagaimanapun, penebusan sekuriti hutang Kerajaan yang besar, yang lebih daripada mengimbangi dana bersih yang diperoleh sektor swasta, telah menghasilkan penebusan bersih sebanyak RM2.6 bilion pada suku ketiga (dana bersih diperoleh pada S2 2015: +RM39.3 bilion).

Pembiayaan Sektor Swasta Melalui Sistem Perbankan dan Pasaran Modal

	Pada tempoh (RM bilion)					Perubahan tahunan (%)				
	2014		2015			2014		2015		
	S3	S4	S1	S2	S3	S3	S4	S1	S2	S3
Jumlah pembiayaan kasar	**302.1**	**309.8**	**282.6**	**287.1**	**287.9**	**18.1**	**3.3**	**0.1**	**2.2**	**-4.7**
Pengeluaran pinjaman*	269.7	287.7	267.4	263.8	273.6	12.3	12.2	3.5	2.2	1.5
PDS kasar[1]	23.6	21.2	10.5	20.1	11.8	83.0	-41.2	-46.5	13.4	-49.8
Ekuiti	8.8	1.0	4.7	3.3	2.5	217.7	-87.1	11.3	-36.4	-72.0
Jumlah pembiayaan bersih (A)+(B)	**30.8**	**52.4**	**26.0**	**32.2**	**41.3**	**8.9**	**8.8**	**8.3**	**8.3**	**8.8**
Sistem perbankan	27.2	44.3	23.7	27.1	38.6	9.0	9.2	9.2	8.9	9.6
Pinjaman terkumpul (A)	*25.7*	*41.6*	*22.2*	*25.8*	*36.4*	*9.0*	*9.3*	*9.2*	*9.1*	*9.7*
Pemegangan PDS	*1.5*	*2.7*	*1.5*	*1.3*	*2.2*	*10.0*	*7.9*	*8.2*	*7.4*	*8.0*
PDS terkumpul (B)	5.1	10.8	3.8	6.4	5.0	8.6	7.3	5.4	6.1	6.0
Memorandum										
PDS kasar[2]	24.9	21.6	10.9	20.5	13.1	85.7	-40.1	-46.8	10.8	-47.1

* Pinjaman sistem perbankan termasuk pinjaman yang dijual kepada Cagamas
[1] Tidak termasuk Cagamas dan terbitan asing
[2] Termasuk Cagamas dan terbitan asing
Nota: Angka-angka tidak terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber: Bank Negara Malaysia

Penunjuk Pinjaman

	Pada tempoh (RM bilion)					Pertumbuhan tahunan (%)				
	2014		2015			2014		2015		
	S3	S4	S1	S2	S3	S3	S4	S1	S2	S3
Jumlah										
Permohonan pinjaman	219.1	210.1	178.5	208.2	224.8	2.3	-0.2	-3.9	0.5	2.6
Kelulusan pinjaman	105.7	106.4	94.0	102.5	96.5	2.5	8.6	3.1	4.5	-8.7
Pengeluaran pinjaman	269.7	287.7	267.4	263.8	273.6	12.3	12.2	3.5	2.2	1.5
Bayaran balik pinjaman	252.4	258.5	255.6	243.4	255.3	15.8	12.8	4.0	1.5	1.1
Perubahan dalam pinjaman terkumpul*	25.7	41.6	22.2	25.8	36.3	9.0	9.3	9.2	9.1	9.7
Antaranya:										
Perusahaan perniagaan[1,2]										
Permohonan pinjaman	108.3	100.4	78.4	97.8	112.9	15.7	12.7	-9.1	7.2	4.2
Kelulusan pinjaman	44.0	46.1	39.9	47.0	44.0	8.8	24.5	14.5	33.8	0.1
Pengeluaran pinjaman	195.5	209.9	189.0	190.3	201.4	19.7	17.6	2.7	5.2	3.0
Bayaran balik pinjaman	187.8	192.3	187.8	178.0	190.5	22.5	16.7	4.6	1.2	1.5
Perubahan dalam pinjaman terkumpul*	5.3	17.7	9.8	8.2	16.7	7.9	9.4	8.9	8.7	11.0
PKS[1]										
Permohonan pinjaman	45.1	45.5	42.4	50.8	51.4	-13.9	-10.8	-2.4	9.0	13.9
Kelulusan pinjaman	16.8	15.8	15.9	16.8	17.2	-7.4	-12.8	5.5	3.7	2.8
Pengeluaran pinjaman	58.9	62.1	66.0	63.8	69.0	4.9	6.5	18.9	11.9	17.1
Bayaran balik pinjaman	58.4	57.5	60.3	61.4	66.0	9.0	7.7	14.4	14.0	13.0
Perubahan dalam pinjaman terkumpul*	5.3	10.0	14.5	6.3	7.3	12.5	14.0	17.2	17.1	17.6
Syarikat besar[2]										
Permohonan pinjaman	63.2	54.9	36.1	47.0	61.5	53.3	44.1	-15.8	5.4	-2.6
Kelulusan pinjaman	27.2	30.4	24.0	30.2	26.8	22.0	60.2	21.3	59.7	-1.5
Pengeluaran pinjaman	136.6	147.8	123.0	126.4	132.4	27.5	23.0	-4.2	2.1	-3.0
Bayaran balik pinjaman	129.4	134.8	127.5	116.6	124.6	29.7	20.9	0.6	-4.4	-3.7
Perubahan dalam pinjaman terkumpul*	0.0	7.6	-4.7	1.9	9.4	4.3	5.7	2.3	1.9	5.5
Isi rumah										
Permohonan pinjaman	110.8	109.7	100.1	110.4	111.9	-8.1	-9.6	0.7	-4.8	1.0
Kelulusan pinjaman	61.8	60.3	54.1	55.5	52.5	-1.6	-1.1	-3.9	-11.9	-15.1
Pengeluaran pinjaman	74.2	77.8	78.4	73.5	72.2	-3.6	-0.3	5.4	-4.9	-2.7
Bayaran balik pinjaman	64.6	66.2	67.8	65.4	64.7	0.1	2.9	2.2	2.3	0.1
Perubahan dalam pinjaman terkumpul*	16.5	17.9	16.3	12.9	12.8	10.7	9.9	9.8	8.7	8.1

* Pertumbuhan tahunan adalah bagi akhir tempoh.
[1] Termasuk pinjaman kepada perniagaan individu.
[2] Termasuk institusi kewangan domestik, kerajaan, entiti domestik lain dan entiti asing, kecuali pinjaman terkumpul yang merujuk kepada perniagaan sahaja.
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber: Bank Negara Malaysia

Pinjaman Mengikut Sektor

	Pengeluaran pinjaman						Pinjaman terkumpul
	Pada tempoh (RM bilion)					Bahagian drpd. jumlah	Bahagian drpd. jumlah
						(%)	
	S3 2014	S4 2014	S1 2015	S2 2015	S3 2015		
Perusahaan perniagaan[1,*]	**195.5**	**209.9**	**189.0**	**190.3**	**201.4**	**73.6**	**43.5**
Syarikat besar[1]	*136.6*	*147.8*	*123.0*	*126.4*	*132.4*	*48.4*	*25.2*
*PKS**	*58.9*	*62.1*	*66.0*	*63.8*	*69.0*	*25.2*	*17.8*
Sektor terpilih[1]							
Pertanian, perburuan, perhutanan dan perikanan	7.0	8.4	8.8	10.7	10.1	3.7	2.6
Perlombongan dan kuari	1.8	2.9	7.0	3.9	3.6	1.3	0.9
Perkilangan	51.5	54.7	50.4	51.8	54.4	19.9	7.3
Pembinaan	15.0	19.2	17.4	15.3	15.8	5.8	4.2
Harta tanah	12.7	14.3	13.3	12.1	14.8	5.4	6.4
Bekalan elektrik, gas dan air	7.2	2.1	1.8	2.5	1.9	0.7	0.8
Perdagangan borong dan runcit, restoran dan hotel	54.9	59.8	47.0	49.0	50.7	18.5	7.4
Pengangkutan, penyimpanan dan komunikasi	6.7	7.2	6.1	6.7	5.7	2.1	2.5
Kewangan, insurans dan perkhidmatan perniagaan	27.1	29.0	24.9	23.2	24.4	8.9	6.9
Isi rumah	**74.2**	**77.8**	**78.4**	**73.5**	**72.2**	**26.4**	**57.0**
Pembelian harta kediaman	20.0	21.7	21.0	21.7	20.2	7.4	28.1
Kredit penggunaan	41.4	43.9	44.4	40.8	42.4	15.5	17.2
Antaranya:							
Kad kredit	*24.3*	*26.3*	*26.3*	*24.0*	*25.0*	*9.1*	*2.5*
Pembelian kereta penumpang	*9.4*	*9.8*	*10.8*	*9.3*	*10.2*	*3.7*	*10.3*
Lain-lain	12.8	12.1	13.0	11.0	9.6	3.5	11.7
Jumlah	**269.7**	**287.7**	**267.4**	**263.8**	**273.6**	**100.0**	**100.0**

* Termasuk pinjaman kepada perniagaan individu.
[1] Termasuk institusi kewangan domestik, kerajaan, entiti domestik lain dan entiti asing.
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber: Bank Negara Malaysia

Dalam sektor swasta, dana bersih yang diperoleh berjumlah RM7.4 bilion (S2 2015: RM9.1 bilion) yang sebahagian besarnya digunakan untuk membiayai aktiviti baharu. Dana tersebut diperoleh terutamanya melalui terbitan sekuriti hutang swasta.

Dalam sektor awam, dana kasar yang diperoleh lebih rendah tetapi telah diimbangi oleh penebusan yang besar, lantas menyebabkan penebusan bersih sebanyak RM10.0 bilion pada suku ketiga (dana bersih yang diperoleh pada S2 2015: +RM30.1 bilion). Dana diperoleh melalui terbitan baharu Sekuriti Kerajaan Malaysia (Malaysian Government Security, MGS) 3 tahun, dan juga pembukaan semula MGS 5 tahun, 10 tahun, 15 tahun dan 30 tahun serta Terbitan Pelaburan Kerajaan (Government Investment Issues, GII) 7 tahun dan 10 tahun. Di samping itu, RM0.5 bilion diperoleh melalui terbitan Sukuk Perumahan Kerajaan.

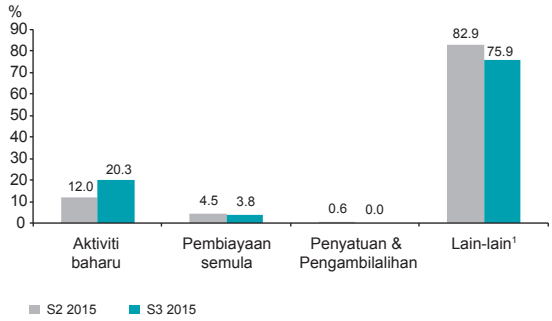
Dana Bersih yang Diperoleh dalam Pasaran Modal

	2014		2015		
	S3	S4	S1	S2	S3
	RM bilion				
Oleh Sektor Awam	**2.1**	**15.3**	**13.2**	**30.1**	**-10.0**
Sekuriti Kerajaan Kasar	22.0	22.8	27.0	30.1	21.5
Sekuriti Kerajaan Malaysia	12.3	12.7	13.5	12.5	14.5
Terbitan Pelaburan Kerajaan	8.2	6.6	9.5	14.1	6.5
Sukuk Pinjaman Perumahan Kerajaan	1.5	3.4	4.0	3.5	0.5
Tolak: Penebusan	19.9	7.5	13.8	-	31.5
Sekuriti Kerajaan Malaysia	8.4	2.0	11.8	-	21.0
Terbitan Pelaburan Kerajaan	11.5	5.5	2.0	-	10.5
Sukuk Pinjaman Perumahan Kerajaan	-	-	-	-	-
Oleh Sektor Swasta	**15.0**	**11.2**	**7.8**	**9.1**	**7.4**
Saham	8.8	1.0	4.7	3.3	2.5
Sekuriti Hutang Swasta, *Bersih*	6.2	10.2	3.1	5.8	4.9
Sekuriti Hutang Swasta, Kasar	*24.9*	*21.6*	*10.9*	*20.5*	*13.1*
Tolak: Penebusan	*18.7*	*11.4*	*7.8*	*14.7*	*8.2*
Jumlah	**17.1**	**26.4**	**21.0**	**39.3**	**-2.6**

Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber: Bank Negara Malaysia dan Bursa Malaysia

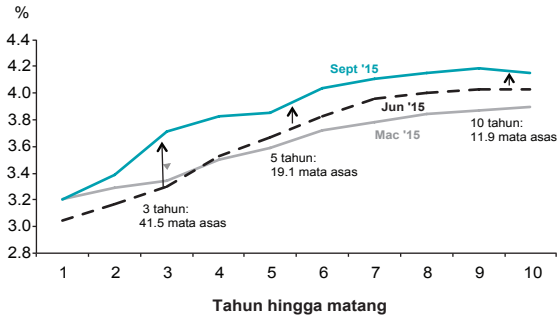
Terbitan PDS Mengikut Tujuan (% daripada jumlah)

[1] Termasuk terbitan untuk tujuan modal kerja dan aktiviti perniagaan am dan terbitan oleh bukan pemastautin dan Cagamas

Sumber: Bank Negara Malaysia

Arah Aliran Kadar Hasil Sekuriti Kerajaan Malaysia

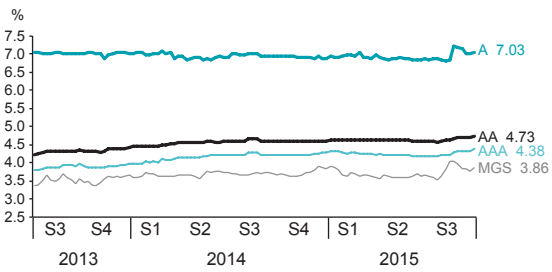

Sumber: Bank Negara Malaysia

Kadar hasil bon merentas semua tempoh meningkat pada suku ketiga

Kadar hasil MGS meningkat pada suku ketiga disebabkan oleh pelupusan pemegangan bon oleh pelabur bukan pemastautin berikutan jangkaan yang meningkat bahawa Fed akan menaikkan kadar faedah serta kebimbangan mengenai kesan kemerosotan ketara yang berterusan dalam harga minyak global dan penyusutan nilai ringgit terhadap ekonomi dalam negeri. Pelabur bukan pemastautin mengurangkan pemegangan MGS sebanyak RM13.0 bilion pada suku itu. Kesannya, kadar hasil MGS 3 tahun, 5 tahun dan 10 tahun masing-masing meningkat sebanyak 41.5, 19.1 dan 11.9 mata asas. Kadar hasil bon korporat berpenarafan lebih tinggi juga meningkat seiring dengan peningkatan kadar hasil MGS. Kadar hasil bon korporat berpenarafan AAA dan AA 5 tahun masing-masing meningkat sebanyak 18.7 dan 14.5 mata asas.

Kadar Hasil Sekuriti Kerajaan Malaysia 5 tahun dan Kadar Hasil Sekuriti Hutang Swasta 5 tahun

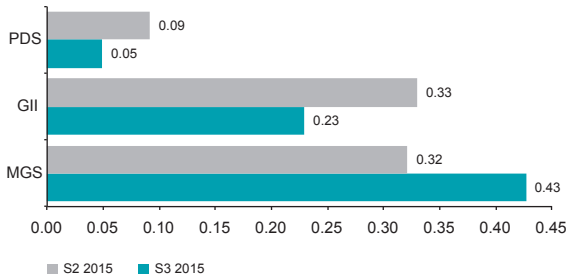

Sumber: Bank Negara Malaysia

Urus niaga sekunder dalam pasaran bon lebih rendah

Jumlah urus niaga dalam pasaran sekunder menjadi sederhana kepada RM215.7 bilion pada suku ketiga (S2 2015: RM218.5 bilion), berikutan ketidaktentuan yang meningkat dalam pasaran kewangan global dan domestik. Penurunan urus niaga ini tertumpu terutamanya dalam dagangan GII dan PDS

Nisbah Mudah Tunai: Nilai Bon yang Diurusniagakan / Nilai Terkumpul

Sumber: Bank Negara Malaysia

yang mencatat nisbah mudah tunai lebih rendah, masing-masing pada 0.23 dan 0.05. Urus niaga yang lebih tinggi dalam dagangan MGS mencerminkan terutamanya aktiviti penjualan oleh pelabur bukan pemastautin.

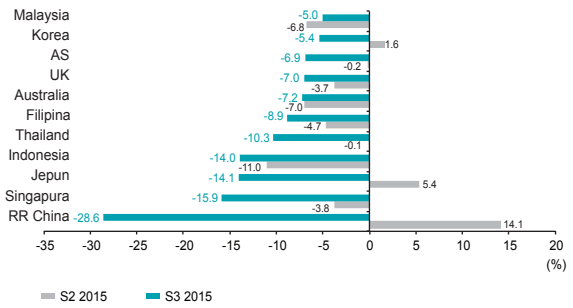
FBM KLCI menyusut pada suku ketiga

Pada suku ketiga, FBM (FTSE Bursa Malaysia) KLCI menyusut sebanyak 5.0% untuk ditutup pada 1,621.0 mata (akhir bulan Jun 2015: 1,706.6 mata). Penyusutan ini secara amnya selaras dengan trend dalam pasaran saham serantau dalam keadaan sentimen pasaran global yang lemah susulan kebimbangan terhadap prospek pertumbuhan RR China. Indeks turut terjejas oleh kebimbangan terhadap kesan penurunan harga minyak mentah dan kadar pertukaran yang semakin lemah terhadap ekonomi dalam negeri.

Secara keseluruhan, permodalan pasaran menyusut kepada RM1.60 trilion pada akhir bulan September 2015 (akhir bulan Jun 2015: RM1.66 trilion), manakala urus niaga purata harian menurun kepada 1.90 bilion unit (S2 2015: 1.92 bilion unit) pada suku tersebut.

Pada 11 November 2015, KLCI ditutup lebih tinggi pada 1,665.3 mata (sejak akhir bulan September 2015: +2.7%), dengan permodalan pasaran sebanyak RM1.67 trilion (sejak akhir bulan September 2015: +4.3%).

Prestasi Pasaran Global dan Serantau Terpilih pada Tahun 2015 (% pertumbuhan suku tahunan)

Sumber: Bloomberg dan pengiraan oleh Bank Negara Malaysia

Bursa Malaysia: Penunjuk Pasaran Terpilih

	2014		2015		
	Pada akhir				
	Sep	Dis	Mac	Jun	Sep
Indeks harga					
Komposit	1,846.3	1,761.3	1,830.8	1,706.6	1,621.0
FBMEMAS[1]	12,924.7	12,066.3	12,563.4	11,771.9	11,201.6
Pasaran ACE[2]	7,278.9	5,653.4	7,120.2	6,220.3	5,567.6
Permodalan pasaran (RM bilion)	1,774.1	1,651.2	1,737.5	1,659.0	1,597.4
Bilangan syarikat yang disenaraikan	906	906	903	905	904
	Pada tempoh				
	S3	S4	S1	S2	S3
Urus niaga harian purata					
Jumlah (juta unit)	2,773.9	1,944.4	2,107.4	1,918.0	1,899.2
Nilai (RM juta)	2,300.3	1,999.9	2,177.4	2,002.1	2,005.6

[1] FBMEMAS mewakili pasaran Indeks FTSE Bursa Malaysia EMAS
[2] Mulai 3 Ogos 2009, pasaran MESDAQ digantikan dengan Pasaran ACE

Sumber: Bursa Malaysia

Bursa Malaysia: Urus Niaga Pasaran

	2014				2015					
	S3		S4		S1		S2		S3	
	Bilion unit	RM bilion	Bilion unit	RM bilion	Bilion unit	RM bilion	Bilion unit	RM bilion	Bilion unit	RM bilion
Urus niaga	169.2	140.3	122.5	126.0	124.3	128.5	120.8	126.1	117.8	124.3
Antaranya:										
Papan Utama	128.9	132.3	85.5	117.3	75.8	117.7	72.7	114.1	68.0	111.4
Antaranya										
Produk Pengguna	9.7	7.9	5.3	5.2	7.4	6.4	6.2	6.2	6.3	6.2
Produk Industri	23.6	15.4	13.3	11.2	12.8	11.1	14.3	12.4	12.9	14.7
Pembinaan	6.5	7.7	3.4	5.7	3.7	5.9	4.6	7.0	4.2	5.4
Dagangan/Khidmat	59.6	55.6	42.0	56.7	32.7	55.4	31.2	52.1	28.4	45.5
Kewangan	3.5	20.4	3.1	18.7	3.5	21.3	3.0	18.3	3.5	22.3
Harta Benda	12.6	10.7	6.1	6.3	5.4	4.8	5.3	4.9	5.5	4.1
Perladangan	1.9	5.3	1.2	3.6	1.0	3.5	1.0	3.4	1.3	3.7
Infrastruktur	1.1	3.7	1.3	4.4	1.0	4.4	1.1	5.3	1.1	4.7
Pasaran ACE[1]	35.5	7.2	30.3	7.3	41.2	8.7	40.3	9.9	21.0	5.1

[1] Mulai 3 Ogos 2009, pasaran MESDAQ digantikan dengan Pasaran ACE

Sumber: Bursa Malaysia

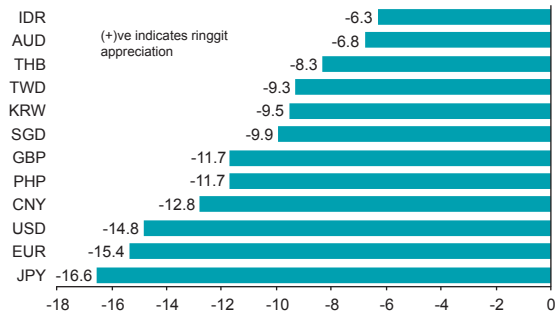
Penyusutan nilai ringgit didorong oleh faktor luar dan dalam negeri

Ringgit dan mata wang serantau lain terus mengalami turun naik pada suku ketiga. Ketidakpastian berhubung dengan pengembalian semula kadar faedah ke paras yang lebih wajar di AS dan kebimbangan tentang momentum pertumbuhan global kekal menjadi faktor utama aliran keluar pelaburan portfolio daripada pasaran sedang pesat membangun. Walau bagaimanapun, ringgit mengalami tekanan susut nilai yang lebih kuat ekoran harga minyak mentah global yang terus merosot dan sentimen negatif yang didorong oleh faktor dalam negeri.

Secara keseluruhan, ringgit menyusut nilai sebanyak 14.8% berbanding dengan dolar Amerika Syarikat (AS) pada suku ketiga. Ringgit turut menyusut nilai berbanding dengan dolar Australia (-6.8%), paun sterling (-11.7%), euro (-15.4%), dan yen Jepun (-16.6%). Berbanding dengan semua mata wang serantau, ringgit menyusut nilai antara 6.3% hingga 12.8%.

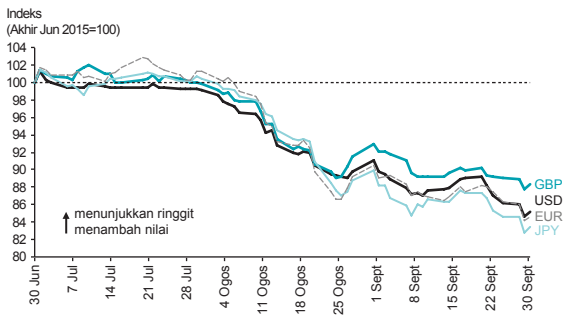
Antara 1 Oktober hingga 11 November 2015, ringgit menambah nilai berbanding dengan semua mata wang utama. Ringgit menambah nilai berbanding dengan dolar AS (1.8%), euro (6.5%), yen Jepun (4.4%), paun sterling (1.8%), dan dolar Australia (0.9%). Ringgit turut menambah nilai berbanding dengan kebanyakan mata wang serantau, kecuali won Korea (-1.2%) dan rupiah Indonesia (-5.7%).

Ringkasan Prestasi Ringgit Berbanding dengan Mata Wang Terpilih
Peratus Perubahan (1 Julai - 30 September 2015)

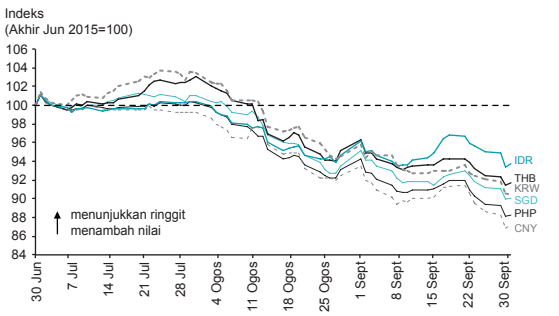
Sumber: Bank Negara Malaysia

Prestasi Ringgit Berbanding dengan Mata Wang Utama

Sumber: Bank Negara Malaysia

Prestasi Ringgit Berbanding dengan Mata Wang Serantau

Sumber: Bank Negara Malaysia

Jumlah derivatif pertukaran asing meningkat pada suku ketiga 2015

Jumlah derivatif pertukaran asing terutamanya urus niaga swap mata wang bersilang meningkat 4.3% pada suku ketiga 2015 (S2 2015: +1.5%). Pada suku itu, kos tersirat peminjaman dolar AS menerusi pasaran swap mata wang bersilang adalah lebih tinggi dan berada dalam julat yang lebih luas antara 83 hingga 150 mata asas, berbanding dengan suku kedua 2015 (julat antara 75 hingga 83 mata asas). Ini mencerminkan tekanan terhadap ringgit dan turun naik yang lebih ketara ekoran kebimbangan yang meningkat dalam pasaran kewangan sementara menunggu keputusan mengenai kenaikan kadar faedah yang akan dilaksanakan oleh Fed.

Meskipun jumlah derivatif secara keseluruhan meningkat, jumlah urus niaga hadapan oleh pemastautin menguncup sebanyak 24.4% pada asas tahunan, disebabkan terutamanya oleh pengurangan bilangan pengeksport yang menjalankan urus niaga penjualan hadapan. Aktiviti perlindungan nilai yang berkurang disebabkan oleh jangkaan yang tersebar luas pada suku itu bahawa dolar AS akan semakin kukuh.

Prestasi Ringgit berbanding dengan Mata Wang Terpilih

RM bagi satu unit mata wang asing	Pada akhir tempoh				% perubahan sejak*		
	21 Jul 2005	S3 2014	S2 2015	S3 2015	21 Jul 2005	S3 2014	S2 2015
Dolar AS	3.8000	3.2715	3.7855	4.4455	-14.5	-26.4	-14.8
Euro	4.6212	4.1527	4.2364	5.0052	-7.7	-17.0	-15.4
Paun sterling	6.6270	5.3193	5.9527	6.7412	-1.7	-21.1	-11.7
Dolar Australia	2.8823	2.8632	2.9059	3.1176	-7.5	-8.2	-6.8
100 yen Jepun	3.3745	2.9922	3.0946	3.7084	-9.0	-19.3	-16.6
Dolar Singapura	2.2570	2.5702	2.8096	3.1191	-27.6	-17.6	-9.9
100 baht Thailand	9.0681	10.107	11.205	12.223	-25.8	-17.3	-8.3
100 peso Filipina	6.8131	7.2959	8.3899	9.5050	-28.3	-23.2	-11.7
100 rupiah Indonesia	0.0386	0.0269	0.0284	0.0303	27.4	-11.4	-6.3
100 won Korea	0.3665	0.3106	0.3384	0.3740	-2.0	-17.0	-9.5
100 dolar Taiwan Baharu	11.890	10.743	12.257	13.516	-12.0	-20.5	-9.3
Renminbi China	0.4591	0.5323	0.6099	0.6994	-34.4	-23.9	-12.8

* (+) menunjukkan penambahan nilai ringgit berbanding dengan mata wang berkenaan dan (-) menunjukkan penyusutan nilai.

Sumber: Bank Negara Malaysia

MENGURUSKAN RISIKO TERHADAP KESTABILAN KEWANGAN

Kestabilan kewangan domestik terus terpelihara

Sistem kewangan Malaysia terus berdaya tahan meskipun ketidaktentuan meningkat pada suku ketiga. Pasaran kewangan domestik terus berdaya tahan serta berfungsi dengan teratur, manakala institusi kewangan yang kukuh dan mudah tunai sistem perbankan yang lebih daripada mencukupi terus menyokong pembiayaan kepada perniagaan dan isi rumah. Sentimen pelabur yang mudah terjejas dijangka berterusan dalam tempoh terdekat, dengan prospek penentuan semula harga terhadap risiko terus mempengaruhi sentimen. Namun, sistem kewangan domestik dijangka kekal stabil. Ini disokong oleh penampan kewangan institusi kewangan yang kukuh, tumpuan yang berterusan terhadap pengambilan risiko yang berhemat, terutamanya dalam kalangan bank-bank, dan kedalaman pasaran kewangan domestik.

Keupayaan membayar balik hutang oleh peminjam mampan

Pembiayaan terkumpul oleh bank-bank mencatat pertumbuhan lebih sederhana pada 9.7% pada akhir suku ketiga, seiring dengan perkembangan dalam ekonomi benar. Keupayaan membayar balik hutang oleh sebahagian besar peminjam kekal kukuh, dengan nisbah pinjaman terjejas bersih tidak berubah pada 1.2%. Kemungkiran, seperti yang diukur oleh pinjaman tertunggak antara satu hingga tiga bulan, juga terus stabil pada 2.2% daripada jumlah pinjaman. Dalam industri insurans, dedahan kredit, terutamanya dalam bentuk pemegangan sekuriti hutang swasta, kekal tidak berubah pada 4.1% daripada jumlah modal yang tersedia.

Keadaan guna tenaga yang stabil menyokong daya tahan kewangan isi rumah. Paras jejas nilai keseluruhan pinjaman bank yang diberikan kepada sektor isi rumah setakat ini terus berada pada paras yang rendah iaitu 1.1% daripada jumlah peminjaman isi rumah. Meskipun kemungkiran keseluruhan juga kekal rendah dan tidak berubah pada 1.6% daripada jumlah peminjaman isi rumah, beberapa tanda pembayaran lewat makin ketara dalam kalangan peminjam yang mempunyai leveraj yang sangat ketara kerana kos sara hidup yang lebih tinggi mula mengekang pendapatan. Peningkatan kecil kemungkiran dicatat dalam beberapa kelompok pembiayaan bagi pembelian sekuriti dan harta tanah. Walaupun paras keberhutangan isi rumah terus tinggi, pertumbuhan peminjaman isi rumah terus mengalami penurunan dalam tempoh beberapa tahun kebelakangan ini (S3 2015: +7.6%; S2 2015: +8.3%). Paling penting, peminjaman tak bercagar oleh isi rumah terus lembap, dengan mencatat peningkatan sebanyak 3.4% (S2 2015: +3.7%).

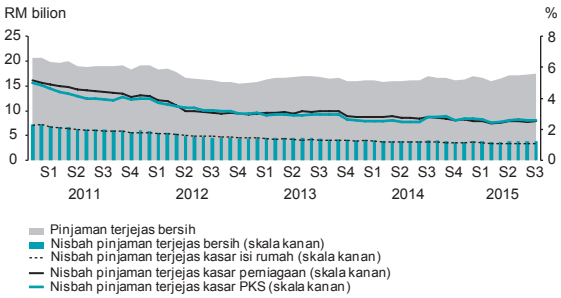
Bank-bank secara amnya terus mematuhi piawaian pengunderaitan yang kukuh bagi peminjaman kepada isi rumah. Kira-kira separuh daripada pinjaman baharu yang diluluskan diberikan kepada peminjam yang mempunyai nisbah khidmat hutang agregat tidak melebihi 40%, manakala nisbah khidmat hutang purata bagi semua peminjaman isi rumah baharu kekal di bawah 60%. Persaingan telah mula menyebabkan beberapa pemberi pinjaman, termasuk institusi kewangan bukan bank, melonggarkan nisbah khidmat hutang bagi isi rumah dalam segmen pendapatan lebih tinggi. Meskipun golongan ini mempunyai keupayaan yang lebih untuk membayar balik hutang, Bank Negara Malaysia akan terus memantau dengan rapi bagi memastikan bank-bank melaksanakan penilaian kemampuan untuk membayar hutang yang lebih mantap apabila memberikan pembiayaan terutamanya untuk pinjaman yang melibatkan nisbah khidmat hutang yang lebih tinggi. Penampan kewangan isi rumah secara keseluruhannya kekal memuaskan, dengan aset kewangan pada paras melebihi dua kali jumlah hutang isi rumah meskipun aset kewangan isi rumah meningkat dengan lebih sederhana (S3 2015: +3.6%; S2 2015: +5%) susulan pertumbuhan deposit yang lebih perlahan dan penilaian pasaran yang lebih rendah bagi pemegangan ekuiti dan amanah saham oleh isi rumah.

Dalam sektor perniagaan, kesan penyusutan nilai ringgit dan harga komoditi yang lebih rendah setakat ini belum menjejaskan keupayaan kebanyakan syarikat Malaysia membayar balik hutang dan oleh itu, prestasi pendapatan terus positif. Perniagaan dalam industri berorientasikan eksport, terutamanya pengeluar minyak sawit mentah, telah meraih manfaat daripada hasil jualan lebih tinggi dalam keadaan harga jualan yang lebih rendah. Sebaliknya, perniagaan berorientasikan dalam negeri, khususnya dalam sektor perdagangan runcit menunjukkan prestasi yang kurang menggalakkan berbanding dengan suku sebelumnya berikutan lupusnya kesan pengguna mempercepat pembelian sebelum pelaksanaan cukai barangan dan perkhidmatan (goods and services tax, GST).

Jumlah peminjaman sektor perniagaan meningkat dengan sederhana sebanyak 2.2% pada suku tersebut (S2 2015: +1.6%) atau 11.1% pada asas tahunan. Peminjaman luar negeri oleh perniagaan juga meningkat pada kadar lebih perlahan (S2 2015: +1.1%; S1 2015: +4.5% (tidak termasuk satu terbitan besar)) pada suku itu. Ini telah mengekalkan agregat leveraj perniagaan dalam paras berhemat iaitu di bawah 50%. Secara keseluruhan, perniagaan terus berada dalam kedudukan yang baik untuk membayar balik hutang mereka. Median nisbah perlindungan faedah (interest coverage ratio, ICR) perniagaan Malaysia[3], meskipun lebih rendah pada 5.2 kali pada suku kedua 2015 (S1 2015: 6.3 kali), kekal jauh melebihi paras berhemat iaitu sebanyak dua kali menurut piawaian antarabangsa. Ini disokong pula oleh kedudukan mudah tunai yang memuaskan, dengan median nisbah semasa (aset semasa berbanding dengan liabiliti semasa) serta perlindungan tunai untuk memenuhi obligasi hutang jangka pendek terus stabil, iaitu masing-masing pada 1.7 kali dan 1.2 kali. Walaupun risiko potensi kemungkiran secara keseluruhan, seperti yang diukur oleh kebarangkalian jangkaan mungkir, telah meningkat, parasnya kekal rendah pada 0.63% (S2 2015: 0.54%).

Pertumbuhan tahunan Indeks Harga Rumah Malaysia (Malaysian House Price Index, MHPI) menurun kepada 7.8% pada suku pertama 2015 (S4 2014: +8.0%), sejajar dengan penurunan bilangan dan nilai harta tanah kediaman yang diurus niaga (masing-masing -6.4% dan -11.9%). Urus niaga yang melibatkan harta tanah kediaman berharga kurang daripada RM250,000 mencatat pertumbuhan positif, mencerminkan permintaan yang terus kukuh untuk perumahan mampu milik. Pembelian harta tanah kediaman secara spekulasi berasaskan hutang, yang diukur oleh bilangan peminjam dengan tiga atau lebih pinjaman perumahan terkumpul, mencakupi bahagian yang kecil dan stabil iaitu kurang daripada 3% daripada individu yang mempunyai pinjaman perumahan sedia ada.

Sistem Perbankan: Kualiti Pinjaman

Sumber: Bank Negara Malaysia

Keadaan pasaran kewangan domestik yang teratur memudahkan penentuan harga yang cekap

Aliran keluar bersih pelaburan portfolio berjumlah RM24.4 bilion pada suku ketiga (S2 2015: aliran keluar bersih sebanyak RM11.8 bilion), didorong oleh perkembangan luar dan dalam negeri. Ini memberikan tekanan hebat terhadap ringgit berbanding dengan mata wang utama. Mata wang Malaysia menyusut nilai sebanyak 14.8% pada suku ketiga dan mencatat paras paling lemah pada RM4.4725 bagi satu dolar Amerika Syarikat (AS) pada 29 September 2015. Meskipun penghindaran risiko

[3] Berdasarkan 160 syarikat yang disenaraikan dalam Bursa Malaysia dengan permodalan pasaran sebanyak 80% (tidak termasuk institusi kewangan) yang merangkumi 10 sektor ekonomi utama

meningkat dalam kalangan pelabur, keadaan pasaran kewangan domestik terus teratur pada suku itu. Kehadiran pelabur institusi dan institusi kewangan domestik menyokong mudah tunai dan permintaan dalam pasaran, lantas membendung turun naik yang ketara.

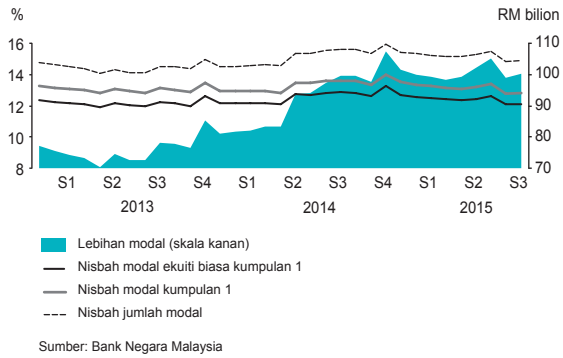
Dalam pasaran bon, keluk kadar hasil menganjak ke atas dengan kadar hasil MGS 10 tahun meningkat kepada 4.15% (S2 2015: 4.03%) apabila penghindaran risiko oleh pelabur meningkat. Ditambah pula oleh ketidakpastian yang wujud dalam pasaran kewangan, swap mungkir kredit 5 tahun bagi Malaysia, iaitu penunjuk risiko hutang kerajaan berdasarkan anggapan pasaran (market-perceived sovereign risk), melonjak kepada 232 mata asas (S2 2015: 137 mata asas). Konsolidasi dedahan dan pengambilan kedudukan dalam pasaran ekuiti berlaku pada suku itu, lantas menyebabkan purata ketidaktentuan FBM KLCI meningkat kepada 10.8% (S2 2015: 8.9%). Nisbah pusing ganti bulanan MGS dan FBM KLCI masing-masing meningkat kepada 14.4% (S2 2015: 10.3%) dan 2% (S2 2015: 1.8%). Mudah tunai dagangan dikekalkan, dengan spread bida-tawar untuk MGS dan FBM KLCI masing-masing tidak berubah pada 0.1% dan 0.4% daripada harga pertengahan. FBM KLCI ditutup lebih rendah pada suku ketiga, selaras dengan pasaran ekuiti serantau, pada 1,621.0 mata, dengan permodalan pasaran secara keseluruhan menyusut sebanyak 4.8% kepada RM1.60 trilion (S2 2015: masing-masing 1,706.6 mata dan RM1.66 trilion). Walau bagaimanapun, nisbah harga kepada pendapatan FBM KLCI secara amnya terus stabil pada 17 kali. Pada akhir suku itu, pemegangan bukan pemastautin mencakupi 45.6% daripada jumlah MGS terkumpul dan 23.0% daripada permodalan pasaran ekuiti (S2 2015: 48.5% dalam pasaran MGS dan 23.6% dalam pasaran ekuiti).

Keadaan mudah tunai dolar AS di dalam negeri kekal terurus. Spread swap asas mata wang silang 5 tahun mencecah 150 mata asas pada bulan Ogos, sejajar dengan pergerakan ringgit, sebelum menyusut kepada 115 mata asas pada akhir suku ketiga 2015 (S2 2015: 83 mata asas; Krisis Kewangan Global, Oktober 2008: 200 mata asas) ekoran keyakinan pelabur yang bertambah baik menjelang hujung suku tersebut.

Institusi kewangan terus berdaya tahan

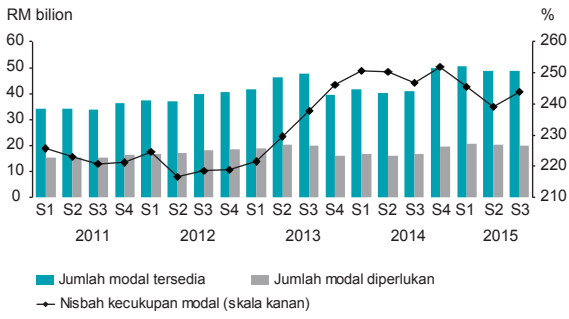
Permodalan institusi kewangan kekal kukuh dan memadai untuk menampung potensi kerugian daripada perkembangan tidak menentu keadaan kewangan dan ekonomi. Bagi bank, nisbah modal ekuiti biasa kumpulan 1, nisbah modal kumpulan 1 dan nisbah jumlah modal kekal jauh melebihi paras pengawalseliaan minimum, masing-masing pada 12.1%, 12.8% dan 14.8%. Lebih 80% daripada jumlah modal bank merupakan modal berkualiti tinggi, terdiri daripada perolehan tertahan, modal berbayar dan rizab. Nisbah kecukupan modal untuk sektor insurans juga kukuh pada 243.8% (S2 2015: 239.0%). Dari segi agregat, institusi kewangan mempunyai penampan modal berjumlah RM132 bilion (bank-bank: RM100.2 billon; penanggung insurans/pengendali takaful: RM31.8 bilion), yang boleh digunakan untuk menampung potensi kerugian daripada keadaan kredit dan pasaran yang buruk.

Sistem Perbankan: Permodalan Basel III

Sumber: Bank Negara Malaysia

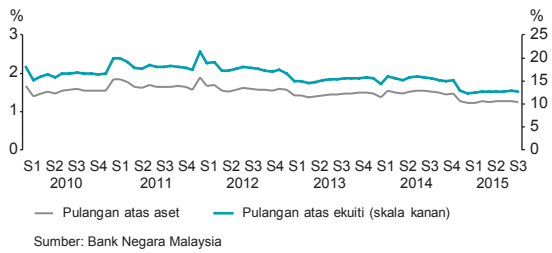
Sektor Insurans: Permodalan

Sumber: Bank Negara Malaysia

Keuntungan sebelum cukai sistem perbankan berjumlah RM7.3 bilion pada S3 2015 (S2 2015: RM7.5 bilion), lebih rendah sedikit berbanding dengan suku sebelumnya. Peruntukan lebih tinggi untuk kerugian pinjaman yang dicatat oleh beberapa buah bank bersama-sama dengan kadar deposit yang meningkat menyebabkan margin faedah/pembiayaan (selepas ditolak kos pentadbiran dan perbelanjaan terhadap peruntukan kerugian) terus menurun kepada 0.53 mata peratusan (S2 2015: 0.60 mata peratusan). Pulangan atas aset dan ekuiti masing-masing terus kukuh pada 1.2% (S2 2015: 1.3%) dan 12.6% (S2 2015: 12.7%). Dalam sektor insurans, keuntungan operasi yang dicatat oleh penanggung insurans am dan pengendali takaful am adalah lebih rendah disebabkan oleh pendapatan pelaburan yang lebih rendah pada RM556.8 juta (S2 2015: RM681.7 juta). Keuntungan pengunderaitan menyusut kepada RM69.7 juta (S2 2015: RM72 juta) disebabkan oleh kos tuntutan yang lebih tinggi dalam segmen insurans kebakaran. Prestasi penanggung insurans hayat dan pengendali takaful keluarga menjadi negatif sedikit dengan kekurangan bersih dalam pendapatan berbanding perbelanjaan sebanyak RM0.4 bilion (S2 2015: lebihan positif sebanyak RM1.8 bilion dalam pendapatan berbanding perbelanjaan). Ini berpunca daripada kerugian modal bersih lebih tinggi sebanyak RM3.1 bilion (S2 2015: kerugian modal bersih sebanyak RM1.1 bilion) susulan kerugian penilaian lebih tinggi bagi pelaburan hutang, selaras dengan kenaikan kadar hasil bon pada suku itu.

Sistem Perbankan: Keberuntungan

Sumber: Bank Negara Malaysia

Bank-bank terus mengurus secara aktif dedahan risiko pasaran susulan ketidaktentuan yang meningkat dalam tempoh kebelakangan ini. Tingkah laku pengambilan risiko institusi kewangan didapati tidak berubah. Dedahan bank kepada risiko kadar faedah dalam akaun dagangan dan risiko ekuiti terus terbatas masing-masing pada 1.4% dan 0.7% daripada jumlah modal (S2 2015: masing-masing 1.3% dan 0.8%). Kedudukan terbuka bersih pertukaran asing bagi bank lebih tinggi tetapi terurus pada 5.9% (S2 2015: 5.1%) daripada jumlah modal pada suku itu. Dedahan risiko pasaran industri insurans lebih rendah pada 12.2% (S2 2015: 13.3%) daripada jumlah modal, mencerminkan penilaian yang lebih rendah terhadap pelaburan. Risiko ekuiti, yang merupakan sebahagian besar dedahan risiko pasaran penanggung insurans, menyusut kepada 7.3% (S2 2015: 7.9%) daripada jumlah modal.

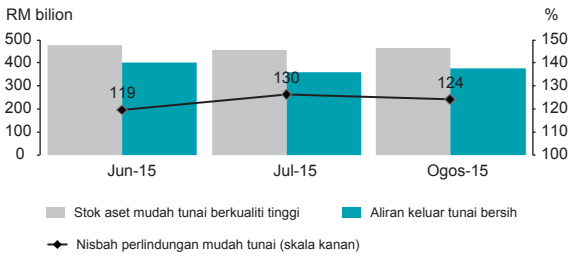
Keadaan pendanaan domestik kekal menggalakkan dan menyokong aktiviti pembiayaan meskipun aliran keluar portfolio menyebabkan KLIBOR meningkat pada suku tersebut (S3 2015: 3.74%; S2 2015: 3.69%). Agregat mudah tunai dalam sistem perbankan terus mencatat lebihan. Di bawah piawaian Nisbah Perlindungan Mudah Tunai (Liquidity Coverage Ratio, LCR) Basel III yang diperkenalkan secara berperingkat sejak 1 Jun 2015[4], LCR sistem perbankan adalah pada 124% pada bulan Ogos 2015 (Jun 2015: 119%), dengan semua bank melaporkan paras LCR melebihi keperluan minimum pengawalseliaan semasa sebanyak 60%. Pada suku ketiga 2015, mudah tunai sistem perbankan yang ditempatkan dengan Bank Negara Malaysia, yang boleh dilupuskan untuk memenuhi keperluan mudah tunai, terus lebih daripada mencukupi pada paras melebihi RM100 bilion, dan menyediakan penampan yang kukuh terhadap aliran keluar tunai yang tidak dijangka atau kejutan mudah tunai yang buruk.

[4] Pada fasa pertama, pematuhan ditetapkan pada 60% dengan kenaikan secara berperingkat sebanyak 10% setiap tahun sehingga mencapai pematuhan sepenuhnya bermula tahun 2019

Pendanaan bank-bank sebahagian besarnya masih lagi berasaskan deposit dan dalam mata wang tempatan. Dalam kalangan bank-bank Islam, pertumbuhan deposit menjadi sederhana sejak bulan Julai susulan pengelasan semula deposit kepada akaun pelaburan selaras dengan keperluan di bawah Akta Perkhidmatan Kewangan Islam 2013 (IFSA). Penurunan ini berlaku berperingkat-peringkat sejak IFSA mula berkuatkuasa, disebabkan terutamanya oleh tempoh peralihan selama dua tahun yang diberikan oleh Bank Negara Malaysia. Namun, penurunan ini lebih ketara pada suku ketiga apabila tempoh peralihan luput pada 30 Jun 2015. Nisbah pinjaman kepada deposit sistem perbankan lebih tinggi pada 90.1% pada suku ketiga 2015 (S2 2015: 88.0%), berikutan kadar pertumbuhan deposit yang lebih perlahan (+5.4%) berbanding dengan pembiayaan (+10.2%). Sejak beberapa tahun kebelakangan ini, bank-bank juga mula memanfaatkan pasaran bon domestik dalam usaha mengurangkan ketakpadanan mudah tunai dan kematangan menerusi terbitan kertas jangka sederhana. Pada suku itu, bank-bank terus bersaing untuk mendapatkan deposit korporat yang menyebabkan purata kos deposit untuk bank-bank meningkat kepada 2.28% (S2 2015: 2.23%).

Dedahan luaran bank-bank meningkat sederhana, seiring dengan pertumbuhan berterusan dalam operasi serantau. Pada separuh pertama tahun 2015, pertumbuhan aset luaran bank-bank (+9.1%) melebihi liabiliti luaran (+6.9%). Pada suku kedua 2015, liabiliti luaran bersih bank-bank secara amnya kekal stabil pada RM135 bilion (2014: RM131 bilion). Liabiliti tersebut terdiri terutamanya daripada penempatan deposit dan dana modal daripada entiti induk bank-bank asing yang diperbadankan di dalam negeri. Penempatan deposit jangka pendek dengan bank-bank tempatan sebahagiannya berkaitan dengan operasi pengurusan mudah tunai berpusat yang melibatkan pengumpulan lebihan mudah tunai daripada operasi perbankan luar negeri di entiti induk di Malaysia. Risiko daripada penempatan jangka pendek tersebut sebahagian besarnya diimbangi oleh peraturan yang ketat, yang menghendaki entiti perbankan mengekalkan penampan mudah tunai yang mencukupi dalam setiap bidang kuasa operasi.

Sistem Perbankan: Nisbah Perlindungan Mudah Tunai Basel III

Sumber: Bank Negara Malaysia

Sektor Insurans dan Takaful: Penunjuk

	2014		2015		
	S3	S4	S1	S2	S3
	RM juta				
Insurans hayat & takaful keluarga					
Lebihan pendapatan berbanding perbelanjaan	3,836	2,120	5,336	1,844	-416
Insurans am & takaful am					
Keuntungan kendalian	788	760	781	682	557
Nisbah tuntutan (%)	56.8	57.5	50.3	57.4	60.1
	Perubahan Tahunan (%)				
Insurans hayat & takaful keluarga					
Lebihan pendapatan berbanding perbelanjaan	18.3	4.3	66.2	-59.9	-110.9
Insurans am & takaful am					
Keuntungan kendalian	10.7	-1.5	-5.2	-15.2	-29.3
Nisbah tuntutan (mata peratusan)	-2.0	0.4	-4.67	0.45	3.29

Sumber: Bank Negara Malaysia

Pelancaran di Rantau Asia oleh Bank Dunia - "Pangkalan Data Global Findex 2014: Mengukur Rangkuman Kewangan di Seluruh Dunia" Kuala Lumpur, 20 Ogos 2015

Ucapan oleh

Tan Sri Dato' Sri Dr. Zeti Akhtar Aziz
Gabenor, Bank Negara Malaysia

Saya amat berbesar hati kerana berpeluang menghadiri pelancaran "Pangkalan Data Global Findex 2014" di Rantau Asia oleh Bank Dunia. Global Findex ialah salah satu sumber data rangkuman kewangan paling menyeluruh dan berwibawa, yang memberikan pemahaman bernilai mengenai tahap rangkuman kewangan di dunia hari ini. Kita amat berbangga kerana Kumpulan Bank Dunia telah memilih bandaraya kosmopolitan Kuala Lumpur sebagai tuan rumah bagi pelancaran Global Findex di rantau Asia. Rangkuman kewangan, iaitu penyediaan perkhidmatan kewangan yang berkesan kos dan bermutu kepada semua lapisan masyarakat, telah diakui sebagai pendorong struktur yang penting untuk pembangunan dan kemajuan ekonomi. Lebih ramai turut menyedari bahawa pembangunan yang memperkasakan setiap individu untuk mencapai potensi maksimum masing-masing akan meningkatkan produktiviti dan pendapatan agregat, lantas menyokong pertumbuhan ekonomi yang lebih dinamik dan berterusan. Oleh itu, rangkuman kewangan perlu dilaksanakan dengan lebih meluas melangkaui golongan yang kurang mendapat perkhidmatan kewangan untuk mencapai penyertaan yang lebih berkesan dalam sistem kewangan dan dengan itu terus menyerlahkan potensi yang lebih tinggi untuk menyumbang ke arah pertumbuhan dan pembangunan ekonomi secara keseluruhan.

Rangkuman kewangan di Malaysia: Evolusi kami

Sejak penubuhan Bank Negara Malaysia pada tahun 1959, rangkuman kewangan telah menjadi agenda penting Bank Negara Malaysia berikutan peranannya yang menjadi tunggak dalam menyokong aspirasi bagi pertumbuhan ekonomi yang seimbang dan mampan. Pada awalnya, perhatian tertumpu pada penubuhan rangkaian institusi kewangan yang pelbagai bagi memenuhi keperluan pelbagai pengguna dan perniagaan, termasuk masyarakat luar bandar dan perniagaan kecil.

Bank Negara Malaysia juga berusaha untuk menyediakan persekitaran pengawalseliaan yang diperlukan untuk menggalakkan sistem kewangan membangunkan produk dan perkhidmatan inovatif bagi memenuhi keperluan golongan yang kurang mendapat perkhidmatan kewangan dengan lebih baik. Bank Negara Malaysia telah memperkenalkan perkhidmatan perbankan asas, iaitu akaun simpanan asas pada kos rendah pada tahun 2005. Dari segi pembiayaan pula, rangka kerja pembiayaan mikro telah diwujudkan pada tahun 2006 untuk menyediakan skim pembiayaan mikro tanpa cagaran yang memberikan akses kepada pembiayaan dengan cara yang pantas, mudah dan senang. Satu lagi inisiatif dasar penting ialah pembangunan perkhidmatan kewangan yang berasaskan prinsip Syariah. Semua langkah ini membolehkan pelbagai lapisan masyarakat Malaysia menggunakan dan meraih manfaat daripada sistem kewangan.

Sejajar dengan kepentingan transformasi rangkuman kewangan, Akta Bank Negara Malaysia 2009 menetapkan bahawa salah satu fungsi utama Bank adalah untuk menggalakkan sistem kewangan yang kukuh, progresif dan inklusif. Akta ini memberikan mandat yang jelas dan kuasa perundangan kepada Bank Negara Malaysia untuk mengetengahkan agenda rangkuman kewangan. Mandat ini dikukuhkan lagi dengan Pelan Sektor Kewangan 2011-2020, yang menentukan hala tuju pembangunan sistem kewangan Malaysia pada masa hadapan dan memperincikan pendekatan menyeluruh

yang diambil oleh Bank ke arah rangkuman kewangan yang lebih meluas.

Satu evolusi penting dalam usaha memajukan strategi rangkuman kewangan Malaysia ialah tumpuan yang semakin meningkat pada data dan pengukuran. Kejayaan hanya dapat dicapai sekiranya terbukti menerusi perkembangan yang dapat dilihat dan dirasai oleh seluruh masyarakat. Sehubungan dengan itu, salah satu saranan utama di bawah Pelan Sektor Kewangan ialah pembentukan Indeks Rangkuman Kewangan, iaitu rangka kerja yang mengukur tahap boleh akses kepada perkhidmatan kewangan serta penggunaan dan kualitinya. Oleh itu, prestasi kami dalam agenda ini telah diukur, selaras dengan usaha kami untuk mendorong ke arah kebertanggungjawapan dan kecemerlangan. Inisiatif dasar selanjutnya termasuk memperkenalkan perbankan ejen yang membolehkan 99% rakyat Malaysia pada hari ini menikmati akses yang mudah kepada perkhidmatan kewangan yang selamat, berwibawa dan berpatutan.

Usaha pada peringkat antarabangsa untuk menambah baik pengukuran rangkuman kewangan

Pada peringkat antarabangsa, semakin wujud pemahaman yang seragam bahawa pengukuran merupakan instrumen dasar yang penting bagi pelaksanaan rangkuman kewangan. Dalam hal ini Alliance for Financial Inclusion (AFI), iaitu rangkaian bank pusat dan pengawal selia kewangan dari 96 buah negara, telah menyediakan platform penting untuk memajukan agenda global bagi pengukuran rangkuman kewangan. Dengan adanya Sasana Accord, yang dipersetujui pada tahun 2013 semasa Forum Dasar Global di Sasana Kijang, anggota AFI menekankan kepentingan mengukur kemajuan rangkuman kewangan menggunakan himpunan penunjuk boleh ukur yang seragam. Sasana Accord telah merumuskan instrumen pengukuran untuk memantau Petunjuk Prestasi Utama (Key Performance Indicators, KPI) yang membantu penggubal dasar melaksanakan dan memperhalus strategi untuk membantu golongan yang kurang mendapat perkhidmatan kewangan.

Kemajuan ketara juga dicatat dalam pengumpulan data KPI rangkuman kewangan yang tepat dan kena pada masanya. Sebelum ini, data rangkuman kewangan sukar diperoleh kerana data ini bergantung pada tinjauan pengguna kebangsaan. Dalam hal ini, Global Findex telah memberikan sumbangan amat besar kepada penggubal dasar dan pengamal rangkuman kewangan kerana Global Findex merupakan pangkalan data yang mengandungi lebih daripada 150,000 maklum balas tinjauan dari lebih 140 buah negara di seluruh dunia. Berbekalkan data daripada Global Findex, yang dikemaskinikan setiap 3 tahun, kita kini boleh membuat perbandingan secara konsisten tentang prestasi rangkuman kewangan merentas negara dan menganalisis trend dari masa ke masa. Ketersediaan data prestasi negara bukan sahaja memberikan tekanan kepada setiap negara agar bertindak setanding dengan negara-negara lain, tetapi juga memberikan bukti empirikal mengenai tindakan dasar rangkuman kewangan yang memberikan kesan paling optimum. Analisis data Global Findex telah memberikan bukti kukuh bahawa negara yang melaksanakan perbankan mudah alih mencatat prestasi yang lebih baik berbanding dengan negara yang tidak melaksanakannya. Bukti empirikal seperti ini memudahkan penggubal dasar dan sektor swasta dalam usaha mereka memperluas rangkuman kewangan.

Keutamaan untuk meningkatkan rangkuman kewangan

Sejak beberapa tahun kebelakangan ini, kemajuan yang ketara telah dicatat untuk meningkatkan rangkuman kewangan di seluruh dunia. Menurut Global Findex, 700 juta orang dewasa telah mendapat akses kepada perkhidmatan kewangan secara formal sejak tahun 2011. Sesungguhnya, ini merupakan pencapaian yang amat membanggakan. Walau bagaimanapun, dua bilion orang dewasa kini masih tidak mempunyai akses kepada perkhidmatan kewangan. Oleh itu, sektor swasta dan awam perlu memperhebatkan

usaha untuk mempertingkat langkah-langkah yang berkesan dan bermakna dalam memperluas rangkuman kewangan. Di Malaysia, keutamaan kami adalah untuk mempertingkat akses kepada perkhidmatan kewangan digital, dan juga membolehkan golongan yang kurang mendapat perkhidmatan kewangan meraih manfaat daripada perkhidmatan kewangan yang bertambah mudah, lebih cekap dan pada kos yang lebih rendah. Satu lagi keutamaan penting ialah pendidikan kewangan untuk mereka yang baru mendapat akses kepada perkhidmatan kewangan, untuk memastikan peserta baharu dalam sistem kewangan bertindak secara bertanggungjawab dan tidak menanggung akibat bebanan hutang yang keterlaluan.

Bagi ASEAN, rangkuman kewangan makin diutamakan kerana dianggarkan 260 juta orang dewasa di rantau ini masih tidak mempunyai akses kepada sistem kewangan formal, manakala 45 juta perniagaan kecil mengalami masalah untuk mendapat akses kepada pembiayaan. Bagi mengatasi cabaran ini, Menteri-menteri Kewangan dan Gabenor-gabenor Bank Pusat ASEAN memutuskan pada bulan Mac 2015 untuk menjadikan rangkuman kewangan sebagai keutamaan dasar. Sememangnya kita saling berkongsi wawasan agar setiap individu dan setiap perniagaan kecil di rantau ini dapat turut serta dan meraih manfaat daripada peluang yang muncul susulan integrasi serantau yang lebih padu di bawah Komuniti Ekonomi ASEAN.

Kesimpulan

Usaha bersepadu kita untuk memajukan rangkuman kewangan telah menghasilkan pelbagai pencapaian penting. Pangkalan Data Global Findex 2014 akan menjadi penyumbang utama kepada perumusan dan pelaksanaan dasar rangkuman kewangan yang optimum dan berkesan. Bank Negara Malaysia ingin merakamkan ucapan tahniah kepada Kumpulan Bank Dunia atas pencapaian ini. Kami juga ingin menegaskan semula komitmen kami yang padu terhadap usaha rangkuman kewangan dan mengalu-alukan kerjasama yang lebih erat dengan semua pihak berkepentingan bagi mengotakan janji untuk mewujudkan rangkuman kewangan yang lebih meluas, dan dengan itu memberikan harapan dan membuka peluang yang lebih bermakna kepada masyarakat kita.

Forum Global Mengenai Kewangan Beretika - Membina Sistem Kewangan untuk Pembangunan yang Mampan Edinburgh, 1 September 2015

Ucapan oleh

Tan Sri Dato' Sri Dr. Zeti Akhtar Aziz
Gabenor, Bank Negara Malaysia

Saya amat berbesar hati kerana dapat berucap pada Forum Global mengenai Kewangan Beretika yang diadakan di Edinburgh ini. Saya juga ingin mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih kepada Kerajaan Scotland dan Middle East Global Advisors atas kesudian mengundang saya untuk berucap pada forum ini. Ini merupakan suatu penghormatan kepada saya kerana dapat berada di satu forum berprestij, yang dihadiri para profesional daripada pelbagai bidang, yang sedang memberikan tumpuan pada kewangan beretika untuk pembangunan yang mampan.

Perbincangan mengenai usaha menerapkan kewangan beretika untuk menyokong pembangunan yang mampan adalah tepat pada masanya. Dalam dekad kebelakangan ini, kita terpaksa berdepan dengan krisis kewangan global besar yang tidak pernah berlaku sebelum ini, yang sebahagian besarnya berpunca daripada etika dan budaya yang diamalkan dalam industri perkhidmatan kewangan. Pada tempoh itu, kita juga menyaksikan kesalahan tingkah laku yang ketara telah dilakukan serta kesilapan etika dalam bidang perkhidmatan kewangan, termasuk manipulasi kadar rujukan dan kegagalan pematuhan yang disengajakan. Sejak dilanda krisis kewangan global, tahun-tahun kebelakangan ini kita mempunyai masa untuk mengkaji semula kelemahan ini serta terus berusaha untuk melaksanakan pembaharuan yang amat diperlukan, dengan memberikan keutamaan pada daya tahan dan kestabilan. Dengan beberapa kemajuan penting telah dicapai setakat ini, sudah tiba masanya kita memberikan tumpuan ke arah menghasilkan penyelesaian yang lebih lestari, yang akan memantapkan kembali kedudukan sektor kewangan sebagai penyedia perkhidmatan kepada masyarakat. Ini memerlukan penelitian yang lebih rapi terhadap ciri-ciri asas kewangan moden - iaitu dengan memberikan penekanan pada peranan lebih penting terhadap kewangan beretika dan bertanggungjawab untuk bertaut kukuh kepada ekonomi benar.

Saya akan memulakan ucapan pada hari ini dengan beberapa pemerhatian berkaitan evolusi sistem kewangan dan trend-trend yang telah meningkatkan ancaman krisis kewangan, mengetengahkan beberapa isu utama yang telah menyumbang kepada kegagalan sistem kewangan. Akhir sekali, saya ingin mengambil peluang ini untuk membincangkan tentang beberapa kemungkinan berkaitan masa depan sistem kewangan.

Sistem kewangan, Dahulu dan Kini

Perkembangan sistem kewangan sejak dari dahulu merupakan suatu komponen yang positif dan tidak terpisah daripada pertumbuhan dan kemakmuran ekonomi dunia. Terdapat banyak kajian yang menunjukkan wujud manfaat yang nyata daripada pembangunan kewangan, yang mengiktiraf nilai ekonomi dalam pengantaraan kewangan yang menggembleng tabungan, menjadi pemangkin kepada pelaburan, membolehkan pengagihan sumber yang cekap, mengurangkan jurang asimetri maklumat, dan memudahkan pengurusan risiko. Peranan kewangan dalam mentransformasikan kemajuan ekonomi adalah jelas sepanjang sejarahnya. Kuasa intrinsik kewangan pada dasarnya terletak pada hubungannya dengan ekonomi benar - iaitu kewangan wujud untuk menyokong ekonomi benar. Seperti yang telah dikatakan, "Apabila perusahaan menerajui, kewangan menyusuli" (where enterprise leads, finance follows"). Ini dapat dilihat pada peringkat awal inovasi kewangan

serta pertumbuhan sistem kewangan di seluruh dunia. Pada abad ke-17 di Belanda, penubuhan Amsterdam Exchange Bank dan ketersediaan instrumen seperti bil pertukaran telah banyak menyumbang kepada pembiayaan perdagangan dalam negeri dan antarabangsa mereka. Ini menjadi asas yang kukuh untuk Belanda berkembang sebagai kuasa utama maritim dan ekonomi dunia semasa zaman kegemilangannya. Begitu juga, revolusi kewangan di Britain semasa era pramoden telah menyediakan asas kepada revolusi perindustrian pada abad ke-18 hingga abad ke-19.

Satu pemerhatian yang dapat dilihat sejak akhir-akhir ini adalah daripada pengalaman Negara China, apabila proses pengantaraan kewangan telah menjadi kunci bagi pembangunan infrastruktur yang telah memacu pertumbuhan ekonomi negara itu yang bermula sejak 1980-an. Dalam proses itu, berjuta-juta orang telah berjaya diselamatkan daripada kemiskinan yang melampau. Walaupun pengalaman yang dilalui ini adalah berbeza-berbeza, yang dipisahkan oleh jurang geografi dan sejarah, namun kewangan merupakan komponen yang lazim dan sangat penting dalam kebangkitan menyeluruh bagi semua ekonomi ini . Yang terkini, peranan kewangan dalam transformasi ini juga dapat dilihat dalam kebanyakan ekonomi sedang pesat membangun di bahagian lain dunia pada abad ke-20, apabila kewangan beralih untuk menjadi satu komponen yang ketara dan penting dalam ekonomi global. Selanjutnya, ketika dimensi serantau dan antarabangsa kewangan meningkat, globalisasi kewangan ini telah mempermudah aktiviti perdagangan dan pelaburan merentas sempadan.

Walau bagaimanapun, dalam dua dekad kebelakangan ini, kewangan telah berubah dengan progresif daripada satu cara untuk mencapai matlamat, kepada menjadi matlamat itu tersendiri. Peranan kewangan beralih daripada pendorong pertumbuhan kepada enjin pertumbuhan yang tersendiri. Dalam ekonomi dunia yang lebih global ini, pusat-pusat kewangan juga berkembang untuk menjadi penyumbang penting kepada pendapatan dan kekayaan negara. Namun, trend ini merupakan permulaan hakisan bagi hubungan antara kewangan dengan ekonomi benar, dengan menggalakkan aktiviti kewangan yang pada dasarnya menjadi tidak mampan. Di beberapa bahagian dunia, kewangan secara progresifnya menyimpang daripada penciptaan nilai jangka panjang kepada usaha mengejar pulangan jangka pendek. Aktiviti bank yang berasaskan perdagangan instrumen kewangan dan fi menjadi lebih menguntungkan berbanding dengan aktiviti pinjaman secara tradisional. Ini kemudiannya menjadi pendorong kepada inovasi dalam perkhidmatan kewangan yang telah pun menjadi semakin terpisah daripada peranannya untuk memberi perkhidmatan kepada masyarakat dan ekonomi. Pada tempoh sejurus sebelum krisis kewangan global, kredit dalam negeri yang disediakan oleh sektor kewangan seperti di Iceland dan Amerika Syarikat (AS), yang sebelum ini masing-masing berpurata pada 48% dan 149% daripada KDNK, telah terpisah dengan ketara, dan jauh mengatasi aktiviti ekonomi benar. Kredit dalam negeri oleh sektor kewangan di Iceland dan AS telah meningkat dengan mendadak menjelang tahun 2007, masing-masing pada 299% dan 236% daripada KDNK.

Pengalaman daripada krisis kewangan global menyerlahkan kemungkinan manfaat kewangan boleh cepat berubah, mengakibatkan kesan kewangan yang meruntuhkan dan bukannya kesan yang membina. Beberapa kajian telah menunjukkan bahawa pulangan tambahan kepada pertumbuhan daripada kewangan menjadi berkurang pada tahap pembangunan kewangan yang tinggi. Dalam erti kata lain, kemungkinan berlakunya kewangan yang berlebihan iaitu kos kepada pertumbuhan dan kestabilan mengatasi manfaat pembangunan kewangan. Sama seperti perkembangan pesat industri lain, sektor kewangan pada tempoh kemuncaknya yang melampau telah menunjukkan pelaburan yang berlebihan dari segi modal termasuk modal insan yang hanya menjadi nyata selepas berlakunya krisis. Pengalaman lalu jelas menunjukkan bahawa menjelang berlakunya krisis kewangan global, kebanyakan sistem kewangan telah hampir kepada, atau telah lama melepasi saiz operasi yang sesuai.

Kegagalan Sistem Kewangan

Hubungan antara kewangan dengan ekonomi benar yang semakin merosot, pada pandangan saya, merupakan faktor utama yang telah melemahkan peranan positif kewangan dan telah meningkatkan potensi ketidakstabilan kewangan. Seperti yang berlaku semasa krisis baru-baru ini, kemerosotan peranan kewangan akhirnya menyebabkan fungsi ekonomi pengantaraannya yang murni telah menjadi tidak berkesan, lantas menyebabkan kemudaratan yang lebih besar berbanding dengan kebaikan kepada proses pertumbuhan ekonomi. Pelbagai faktor yang menyumbang kepada krisis baru-baru ini telah pun banyak dikaji dan dibincangkan, menunjukkan bahawa dalam kebanyakan kes, kewangan telah menjadi sangat tidak berhubung kait daripada aktiviti ekonomi benar yang produktif. Selain itu, peranannya yang telah mengubah hubungan antara pertumbuhan dengan pengagihan risiko telah mewujudkan herotan yang menyebabkan keuntungan daripada pengambilan risiko yang berlebihan dikongsi oleh sebilangan kecil peserta manakala kerugian ditanggung oleh kalangan masyarakat.

Penyalahgunaan pensekuritian dan model "asalan dan agihan" (originate and distribute) merupakan bukti yang jelas tentang kemerosotan tersebut, yang menyebabkan pengasingan hubungan antara ejen yang mengambil risiko dengan mereka yang akhirnya menanggung risiko. Walaupun bertujuan untuk memudahkan pengurusan risiko yang lebih baik dengan memindahkan risiko daripada bank-bank kepada pelbagai kumpulan pelabur, pengasingan ini menimbulkan masalah dalam struktur insentif dan ketersediaan maklumat. Terdapat kegagalan yang jelas dalam hubungan antara pemiutang dengan peminjam. Bank-bank pada dasarnya digalakkan untuk memberikan tumpuan terhadap usaha meningkatkan secara agresif pinjaman yang kurang berkualiti disebabkan oleh standard pengunderaitan yang lebih rendah. Para pelabur yang menanggung risiko yang terikat seperti itu telah pun menjadi jauh lebih terasing daripada peminjam asal. Maklumat tidak lagi telus dan risiko tidak lagi boleh difahami sepenuhnya. Berikutnya, ejen-ejen ekonomi yang mencari pulangan yang lebih besar digalakkan untuk mencapainya melalui leveraj yang lebih besar, dengan itu meningkatkan lagi kemungkinan ancaman terhadap sistem kewangan dan ekonomi yang lebih luas.

Lebih banyak perhatian juga telah diberikan terhadap ketidakjajaran insentif untuk para profesional perkhidmatan kewangan seperti yang dicerminkan oleh struktur pampasan yang memberikan ganjaran kepada prestasi jangka pendek serta tindakan yang tidak begitu tegas terhadap pengambilan risiko yang keterlaluan. Saya percaya, ini juga merupakan simptom yang semakin menjauhkan kewangan daripada para penggunanya dan ekonomi yang lebih luas. Apabila ikatan sosial menjurus kepada ukuran keuntungan semata-mata, ia meletakkan asas yang lemah untuk kewangan yang mampan. Bagi kewangan, hasil perlu diukur berdasarkan perkhidmatan akhir kepada ekonomi benar, yang sebagai contoh, dicerminkan oleh kejayaan seorang usahawan atau kesejahteraan kewangan para pelanggan runcit. Pemisahan kewangan daripada fungsinya untuk memberikan perkhidmatan kepada ekonomi mengakibatkan para pelanggan hanya dilihat sebagai peluang untuk mengaut keuntungan, dan setiap urus niaga sebagai pertaruhan untuk mendapat hasil kewangan lumayan. Kewujudan salah jual bagi jualan produk kewangan yang kompleks ialah contoh peralihan kepada trend ini.

Kewangan Masa Depan: Menegarkan Semula Kewangan kepada Ekonomi Benar

Izinkan saya menyentuh beberapa perkara penting untuk menegarkan semula kewangan kepada ekonomi benar.

Pertama dan paling utama, kewangan masa hadapan perlu mempunyai hubungan yang lebih kukuh dengan ekonomi benar melalui peranan pengantaraannya yang berkesan dalam memberikan khidmat kepada masyarakat. Peranan sistem kewangan perlu bercirikan nilai ditambah dan **berasaskan nilai** – dengan nilai ditambah ia bererti

sistem kewangan memberikan sumbangan yang bermakna melalui peranan fungsi pengantaraannya dan memudahkan aktiviti ekonomi benar, manakala berasaskan nilai pula bererti mempunyai matlamat untuk memberikan manfaat kepada masyarakat. Kewangan bercirikan nilai ditambah dan berasaskan nilai sangat diperlukan dalam ekonomi global. Banyak bahagian di dunia, terutamanya negara sedang membangun, memerlukan sejumlah besar dana untuk menangani pembangunan infrastruktur. Rangkuman kewangan juga kekal sebagai agenda penting untuk meningkatkan taraf hidup segmen masyarakat terpinggir dalam komuniti global kita.

Kedua, rejim yang berfungsi dengan mengamalkan kewangan nilai ditambah dan berasaskan nilai perlu dibina atas prinsip-prinsip sejagat yang akan mewujudkan satu model yang mampan supaya kewangan positif seperti ini dapat menjadi arus perdana dalam sistem kewangan global. Rejim yang mengamalkan aktiviti produktif yang sebenar, dan tidak menggalakkan leveraj berlebihan serta menekankan ketelusan, dan memperkukuh hubungan pembiaya-pelanggan, secara kumulatif akan menjadi kuasa yang positif untuk sistem kewangan global. Sesungguhnya, ini adalah sebahagian daripada teras yang menyokong kewangan Islam yang telah mendapat perhatian yang luas di banyak bahagian di dunia. Prinsip utama kewangan Islam menghendaki urus niaga kewangan yang disokong oleh aktiviti ekonomi yang sebenar, memperkukuh hubungan antara kewangan dengan penciptaan nilai serta menjajar inovasi kewangan dengan aktiviti ekonomi yang produktif. Selain itu, penekanan kepada perkongsian risiko dalam kewangan Islam mengukuhkan insentif kepada para peserta untuk menyaring dan memantau urus niaga bagi daya maju dan risiko ekonomi, serta untuk melaksanakan proses tadbir urus. Di Malaysia, usaha kita untuk memperluas jangkauan kewangan nilai ditambah dan berasaskan nilai seperti itu termasuk pembangunan platform berbilang bank untuk memadankan dana daripada bakal pelabur dengan kegiatan keusahawanan dalam sektor benar.

Ketiga, usaha untuk mengukuhkan penawaran dan permintaan terhadap kewangan nilai ditambah dan berasaskan nilai akan menyumbang dengan ketara ke arah menegarkan semula sistem kewangan global kepada ekonomi benar. Dari segi penawaran, tumpuan terhadap profesionalisme, etika dan kualiti tenaga mahir akan menyumbang kepada pemacuan perubahan positif dalam industri perkhidmatan kewangan. Di Malaysia, kita telah menubuhkan Lembaga Profesional Perkhidmatan Kewangan, yang dilancarkan pada tahun 2014, yang terdiri daripada kumpulan pakar-pakar terkemuka dari seluruh dunia yang kini sedang meneliti kod etika sukarela yang mungkin diterima pakai pada peringkat antarabangsa merentas seluruh industri perkhidmatan kewangan.

Perubahan yang bermakna dalam budaya institusi kewangan memerlukan komitmen yang tinggi daripada industri. Komitmen tersebut yang ditunjukkan melalui pengukuran dan penzahiran prestasi bukan kewangan sesebuah institusi kewangan, seperti hasil metrik sosial, alam sekitar dan tadbir urus, boleh menjadi pendorong penting untuk perubahan. Di Malaysia, cadangan tersebut sedang dibangunkan untuk institusi kewangan Islam menzahirkan Hasrat Nilai Korporat mereka, sebagai satu ukuran prestasi komitmen mereka untuk penciptaan nilai. Aktivisme pengguna yang lebih tinggi dan permintaan terhadap lebih banyak maklumat korporat berfokuskan pengguna mencerminkan permintaan yang meningkat daripada pengguna agar institusi-institusi bertanggungjawab terhadap tingkah laku dan nilai-nilai mereka.

Dari segi permintaan terhadap kewangan beretika dan bertanggungjawab, kesedaran yang lebih tinggi dalam kalangan para pengguna serta pelabur berkaitan ketersediaan dan daya maju kewangan yang positif tersebut juga diperlukan, termasuk dalam kalangan kerajaan, korporat dan pasaran runcit. Pendidikan, perbincangan, insentif dan penjajaran rangka kerja undang-undang dan pengawalan berkaitan penggunaan kewangan tersebut akan menjadi penting untuk mencapai matlamat ini.

Akhir sekali, terdapat keperluan untuk memupuk kepimpinan yang mantap pada peringkat global yang boleh memberikan sokongan dan memainkan peranan pemudah cara untuk menyelesaikan halangan dan dapat menghimpunkan pihak berkepentingan yang berbeza untuk bekerjasama dengan cara yang terselaras dan bersepadu. Institut Kewangan Bertanggungjawab (Responsible Finance Institute) yang berpangkalan di United Kingdom, telah diwujudkan sebagai badan pemikir yang menghimpunkan pakar-pakar dalam kewangan bertanggungjawab dari seluruh dunia. Institut ini mempunyai peranan yang unik dalam usaha ini. Tumpuan pada kerjasama dan pertumpuan antara pelbagai bidang kewangan beretika dengan kewangan yang bertanggungjawab mempunyai potensi besar untuk memanfaatkan amalan terbaik kewangan yang positif ini dalam pelbagai bentuknya untuk menggunakan secara kolektif kuasa yang penting ini dalam pembentukan kewangan masa depan.

Pada masa hadapan, pembangunan yang stabil dan mampan ini dapat dijayakan dengan merapatkan semula jurang yang kini wujud antara kewangan dengan penciptaan nilai dan ini dapat diperkukuh dengan memberikan manfaat kepada masyarakat. Pada masa ini, memandangkan pembaharuan kewangan oleh masyarakat antarabangsa telah banyak dilaksanakan, penting bagi kewangan masa hadapan bukan sahaja untuk stabil dan berdaya tahan, bahkan tertegar kukuh kepada akar umbinya sendiri, iaitu ekonomi benar, bagi menjana manfaat yang positif untuk khalayak masyarakat yang lebih besar .

Dengan itu, saya berharap forum ini menjadi forum perbincangan yang produktif.

Simposium Global Peringkat Tinggi OECD – Malaysia Mengenai Kesejahteraan Kewangan
Perjalanan ke arah Kesejahteraan Kewangan: Memanfaatkan Momentum dan Mengenal Pasti Hala Tuju Baharu
Kuala Lumpur, 30 September 2015

Ucapan Pembukaan
oleh

Tan Sri Dato' Sri Dr. Zeti Akhtar Aziz
Gabenor, Bank Negara Malaysia

Saya amat berbesar hati kerana dapat hadir di Simposium Global mengenai Kesejahteraan Kewangan, yang merupakan bidang keutamaan yang penting dalam persekitaran ekonomi dunia pada masa ini. Bank Negara Malaysia (Bank) amat berbesar hati kerana menjadi tuan rumah acara yang penting ini bersama-sama dengan OECD. Saya amat mengalu-alukan kedatangan semua perwakilan ke Kuala Lumpur dan semoga kemudahan yang terdapat di Sasana Kijang ini dapat memenuhi keperluan anda semua.

Kemajuan yang dicapai dalam penyediaan perkhidmatan kewangan sejak beberapa dekad kebelakangan ini telah memberikan kesan transformasi terhadap kesejahteraan kewangan. Ciri-ciri utama transformasi ini ialah pempelbagaian dalam sistem kewangan yang lebih luas dan peningkatan pergantungan pada kemajuan teknologi. Kini, sebahagian besar daripada pengantaraan kewangan disokong oleh lebih banyak rangkaian produk dan perkhidmatan kewangan yang ditawarkan bukan sahaja oleh bank bahkan oleh pasaran modal dan pengantara kewangan bukan bank, yang kini semakin memainkan peranan yang lebih besar dalam sistem kewangan dan ekonomi. Hal ini telah memberikan lebih fleksibiliti dalam pengurusan risiko kewangan serta meluaskan saluran bagi perniagaan dan isi rumah memenuhi keperluan dan matlamat kewangan mereka.

Kemajuan teknologi juga membolehkan usaha meningkatkan akses kepada perkhidmatan kewangan menjadi lebih berkesan. Ia juga menyumbang kepada kos perkhidmatan kewangan yang lebih rendah. Selain itu, kemajuan teknologi menyokong pembangunan rangkaian perkhidmatan kewangan yang luas, termasuk khidmat nasihat dan perkhidmatan pengagregatan produk yang membolehkan keputusan kewangan dibuat berdasarkan maklumat yang lebih mencukupi. Pembaharuan pengawalan dan penyeliaan yang sedang dijalankan, khususnya dalam dekad kebelakangan ini, terus mengukuhkan bakal manfaat daripada pembangunan kewangan – dengan meningkatkan daya tahan sistem kewangan terhadap gangguan dan mengurangkan kesan buruk yang mungkin berlaku kepada pengguna akibat kegagalan pasaran dan krisis kewangan.

Bagi membolehkan manfaat pembangunan kewangan direalisasikan sepenuhnya, ia perlu dilengkapkan dengan penggunaan sistem kewangan yang berkesan oleh pengguna dan perniagaan. Seiring dengan kemajuan ekonomi, individu perlu menggalas tanggungjawab yang lebih besar untuk menampung keperluan kewangan sepanjang hayat mereka, termasuk pendidikan, penjagaan kesihatan dan persaraan. Selain itu, akses yang lebih mudah kepada kredit juga meningkatkan risiko isi rumah terjejas oleh bebanan hutang yang berlebihan, manakala cabaran berkaitan dengan operasi sistem kewangan yang lebih kompleks juga meningkatkan keadaan mudah terdedah kepada pengambilan risiko yang tidak wajar dan penipuan kewangan. Kumpulan yang dikenal pasti sebagai lemah bukan hanya terhad kepada segmen masyarakat termiskin seperti yang didefinisikan oleh paras ambang kemiskinan, malah meliputi golongan muda, isi rumah yang menetap di pusat bandar, mereka yang tidak mempunyai pekerjaan tetap serta segmen penduduk yang lebih dewasa.

Oleh itu, tumpuan terhadap usaha untuk memperkukuh keupayaan pengguna dan perniagaan untuk menggunakan perkhidmatan kewangan dengan berkesan perlu menjadi komponen penting dalam apa jua usaha untuk meningkatkan kesejahteraan kewangan. Ini memerlukan usaha untuk mempertingkat kemampuan pengguna perkhidmatan kewangan dalam membuat pilihan kewangan yang bijak, yang paling sesuai dengan keperluan mereka, di samping meningkatkan keyakinan mereka untuk mengambil peluang daripada saluran dan instrumen spektrum baharu pengurusan kewangan. Ini akan menghasilkan perancangan kewangan yang lebih baik dan corak penggunaan yang lebih stabil serta keupayaan individu untuk menghadapi dengan lebih baik kejutan makroekonomi yang kini lebih kerap berlaku dalam persekitaran ekonomi global.

Keupayaan kewangan yang meningkat juga akan menyumbang kepada pembentukan sistem kewangan yang lebih inklusif dan kestabilan kewangan yang lebih luas. Harapan yang lebih tinggi diletakkan pada potensi pendidikan kewangan untuk meningkatkan tingkah laku kewangan yang bertanggungjawab; menggalakkan disiplin pasaran yang lebih teguh dan mengeluarkan segmen masyarakat termiskin dari kancah kemiskinan selain membantu masyarakat untuk membuat penyesuaian mengikut perubahan keadaan ekonomi dan kewangan. Pencapaian hasil ini akan banyak bergantung pada pengguna perkhidmatan kewangan yang cekap dari segi kewangan.

Sejak beberapa tahun yang lalu, kemajuan penting telah dicapai dalam penyediaan asas-asas untuk meningkatkan keupayaan kewangan. Asas-asas ini termasuklah: (i) peningkatan keperluan penzahiran yang sebenar mengenai produk dan perkhidmatan kewangan; (ii) pengetahuan kewangan yang lebih luas; (iii) persekitaran yang menyokong pilihan pengguna, termasuk kemampuan pengguna membuat pilihan tanpa halangan; dan (iv) mekanisme penyelesaian yang berkesan. Pembuat dasar, sektor swasta dan peserta pasaran memainkan peranan utama dalam pembinaan asas-asas ini.

Dalam konteks penzahiran sahaja, telah ada penambahbaikan yang nyata dalam kualiti dan ketekalan penzahiran lantas memudahkan pemahaman melalui penggunaan bahasa yang mudah, dan menerima pakai pelbagai pendekatan agar penzahiran yang penting sampai kepada perhatian pengguna. Bagi kebanyakan pengawal selia, penggunaan penzahiran adalah amat berguna untuk menggalakkan hasil yang positif bagi pengguna, tanpa mewujudkan herotan yang mungkin disebabkan oleh intervensi dasar yang melampau.

Dari segi peningkatan pengetahuan kewangan selanjutnya, lebih daripada 50 negara telah memberikan keutamaan pada agenda ini dan melaksanakan atau merangka strategi pendidikan kewangan kebangsaan. Usaha ini terus mencapai kemajuan dengan penerbitan prinsip tahap tinggi OECD mengenai strategi kebangsaan dalam pendidikan kewangan pada tahun 2012. Ini akan diperkukuh oleh laporan kemajuan negara-negara yang melaksanakan strategi kebangsaan mereka. Yang penting ialah penambahbaikan terhadap usaha untuk menyelaraskan dengan lebih baik dan mencapai penjajaran lebih mantap antara strategi pendidikan kewangan, agenda rangkuman kewangan dan rejim perlindungan pengguna supaya mendapat impak maksimum daripada setiap inisiatif dan mengelakkan pertindanan supaya kesan usaha pendidikan kewangan dapat dioptimumkan dalam jangka panjang.

Dari segi memudahkan pengguna untuk membuat pilihan, inisiatif telah diambil untuk mengurangkan kos pemansuhan dan pertukaran supaya pelanggan yang mempunyai maklumat yang mencukupi boleh dengan mudah menggunakan pilihan mereka dan membuat penyesuaian dengan keadaan yang berubah-ubah. Meskipun langkah-langkah mengurangkan kos pemansuhan kewangan telah mencapai beberapa kemajuan dalam mengurangkan halangan pertukaran dalam industri kewangan, langkah tindak balas terhadap faktor lain yang tidak menggalakkan pelanggan bertukar kepada produk atau perkhidmatan kewangan yang lebih baik adalah

lebih mencabar. Faktor tersebut termasuklah usaha tambahan yang diperlukan untuk menukar penyedia perkhidmatan atau produk kewangan disebabkan oleh kos marginal pertukaran yang lebih tinggi.

Akhir sekali, langkah untuk mengukuhkan mekanisme penyelesaian juga meningkatkan keupayaan pengguna kewangan melalui penyediaan kaedah lebih cepat dan berkesan dari segi kos, untuk memelihara hak dan melindungi kepentingan mereka. Mekanisme penyelesaian yang berkesan juga meningkatkan keyakinan pengguna untuk menggunakan perkhidmatan kewangan, dan pada masa yang sama, memperteguh disiplin pasaran.

Pada masa akan datang, strategi untuk terus memperkukuh asas-asas ini dijangka dipengaruhi dengan nyata oleh dua perkembangan utama. Pertama ialah penerangan secara lebih luas mengenai perkara yang mempengaruhi tingkah laku kewangan (behaviourial finance) supaya dapat memahami dan mengenal pasti dengan lebih baik pengaruh keputusan kewangan yang lebih bijak dalam keadaan yang berbeza. Hasil kajian mengenai perkara yang mempengaruhi tingkah laku kewangan baru-baru ini menunjukkan bahawa kaitan emosi dan psikologi dengan kewangan adalah sama pentingnya dengan keupayaan intelek tentang cara membuat pilihan kewangan yang bijak. Ini mempunyai implikasi penting terhadap bentuk dan pelaksanaan dasar perlindungan pengguna dan strategi keupayaan kewangan.

Kami mendapati bahawa pengguna yang mendapat maklumat yang berkaitan di Malaysia tidak selalunya dapat membuat keputusan yang lebih baik. Kerap kali hal ini berlaku kerana kesukaran untuk memahami maklumat dan terdapat terlalu banyak maklumat. Bank Negara Malaysia kini menghendaki supaya penzahiran oleh penyedia perkhidmatan kewangan adalah lebih mudah dan juga peranan khidmat nasihat bebas di institusi kewangan diperkukuh. Institusi kewangan juga dikehendaki melaksanakan usaha wajar yang lebih teliti untuk memastikan setiap produk yang dijual kepada pengguna adalah setara dengan kemampuan pengguna dan mendorong pengguna kewangan untuk membuat keputusan mengikut kepentingan mereka dan pilihan yang dibuat mereka adalah demi kepentingan pengguna.

Pendekatan pendidikan kewangan juga lebih bersasaran dalam usaha untuk mempengaruhi tingkah laku kewangan secara lebih berkesan. Ini menunjukkan program pendidikan kewangan yang semakin diubah suai mengikut keperluan kumpulan yang disasarkan, disampaikan tepat pada masanya dan melalui saluran yang betul. Program pendidikan kewangan kini disediakan mengikut kesesuaian ciri-ciri tingkah laku, demografi dan peringkat kitaran hayat kewangan individu supaya ia lebih sesuai dengan motivasi dan insentif intrinsik yang akan mendorong tingkah laku kewangan.

Perkembangan kedua berkaitan dengan kemajuan teknologi yang mempunyai impak besar terhadap keupayaan kewangan. Meskipun kemajuan teknologi merupakan cabaran baharu bagi strategi keupayaan kewangan, namun ia juga mempunyai potensi untuk merevolusikan cara strategi keupayaan kewangan dibentuk dan disampaikan, lantas membolehkan pembuat dasar dan institusi kewangan mencapai hasil yang dahulunya tidak dapat dicapai. Pembelajaran di kelas dan permainan dalam talian, misalnya, telah membuka laluan baharu dan menarik untuk menyampaikan maklumat penting mengenai pengurusan kewangan. Penggunaan aplikasi mudah alih juga lebih memudahkan individu untuk memantau dan mengawal amalan kewangan, selain membantu pengguna membuat pilihan kewangan. Hal ini juga membolehkan sumber digunakan sepenuhnya dengan meluaskan jangkauan inisiatif keupayaan kewangan, dan meningkatkan potensinya untuk meninggalkan kesan yang lebih berpanjangan terhadap tingkah laku kewangan.

Di Malaysia, inisiatif untuk memperkukuh keupayaan kewangan bermula sejak hampir 20 tahun yang lalu dan merupakan komponen penting dalam amalan perniagaan dan tanggungjawab rangkuman kewangan Bank. Bank telah bekerjasama dengan Kementerian Pendidikan dan industri kewangan untuk melaksanakan pendidikan kewangan di sekolah bagi menggalakkan kemahiran keupayaan kewangan sejak dari usia muda

lagi. Kini, usaha ini telah diperingkat akhir untuk mengintegrasikan elemen pendidikan kewangan secara formal ke dalam mata pelajaran utama dalam kurikulum sekolah.

Program keupayaan kewangan dalam kalangan orang dewasa adalah lebih sejajar dengan cara keputusan kewangan dibuat dan dedahan yang bakal dihadapi individu pada peringkat kehidupan yang berbeza. Oleh itu, ia telah mempengaruhi kandungan, pendekatan dan pengaturan masa program pendidikan kewangan kami. Yang penting ialah penglibatan sektor swasta menerusi inisiatif seperti pendidikan kewangan di tempat kerja yang dianjurkan oleh syarikat besar melalui kerjasama dengan Agensi Kaunseling dan Pengurusan Kredit (AKPK) di Malaysia. Infrastruktur yang diperlukan inisiatif ini juga sedang dipertingkat bagi menyediakan platform bersepadu kepada pengguna kewangan untuk akses yang mudah kepada kandungan pendidikan kewangan yang relevan untuk membuat keputusan kewangan.

Bank Negara Malaysia menilai semua program pendidikan kewangan utama untuk mengukur keberkesanannya dalam memenuhi objektif seperti digariskan dalam Rangka Kerja Penilaian Pendidikan Kewangan. Rangka Kerja ini yang dirumuskan pada tahun 2013, menilai impak program pendidikan kewangan dari segi literasi kewangan keseluruhan dan perubahan tingkah laku kewangan.

Aplikasi mudah alih juga telah diperkenalkan untuk menggalakkan keputusan kewangan dibuat berdasarkan maklumat yang mencukupi. Ini termasuk aplikasi pengurusan wang peribadi, maklumat penting yang dikemas kini untuk pengguna, termasuk amaran penipuan kewangan oleh Bank, dan saluran bagi pengguna untuk membuat pertanyaan, mendapatkan nasihat dan membuat aduan kepada institusi kewangan yang berkenaan. Aplikasi mudah alih ini direka khusus untuk penggunaan di Malaysia dan boleh dimuat turun oleh individu secara percuma. Penggunaannya yang lebih meluas dijangka menyumbang kepada peningkatan kecekapan kewangan.

Inisiatif pendidikan kewangan di Malaysia telah dilaksanakan menerusi kerjasama sektor awam dan swasta. Agensi utama yang terlibat ialah AKPK, industri kewangan, persatuan pengguna dan Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (yang mempunyai lebih daripada 14 juta orang pencarum) untuk memastikan maklumat mengenai pengurusan kewangan mengambil kira semua isu utama berkaitan dengan simpanan, hutang, pelaburan dan perlindungan. Strategi ini dilaksanakan bersama-sama dengan usaha untuk menggalakkan rangkuman kewangan dan memastikan layanan yang adil diberikan kepada pengguna kewangan.

Perlu untuk diketahui bahawa industri kewangan sendiri memainkan peranan yang amat penting dalam meningkatkan kesejahteraan kewangan pengguna. Krisis kewangan global telah menjejaskan keyakinan terhadap sistem kewangan dengan ketara, dan amalan beretika yang semakin merosot yang terus dilaporkan sehingga hari ini terus menghakis kepercayaan orang ramai terhadap institusi kewangan. Kepercayaan terhadap penggunaan perkhidmatan kewangan perlu dipulihkan dengan segera, pertamanya melalui amalan yang adil dan bertanggungjawab dan diperkukuh oleh penyediaan produk dan perkhidmatan bernilai tambah yang memenuhi keperluan sebenar pengguna dan perniagaan.

Institusi kewangan yang mempunyai jangkauan dan hubungan dengan pelanggan yang luas berada pada kedudukan yang unik untuk memainkan peranan yang lebih penting dalam usaha meneruskan agenda pendidikan kewangan. Di Malaysia, ini termasuk penyediaan sokongan teknikal dan bahan untuk guru meningkatkan pengetahuan dan keyakinan mereka semasa mengajar subjek kewangan di sekolah. Institusi kewangan juga mengambil lebih 10,000 buah sekolah di seluruh negara untuk dijadikan sekolah angkat di bawah Program Sekolah Angkat dengan pelbagai aktiviti berkaitan dengan pengurusan wang untuk murid-murid. Institusi kewangan juga bekerjasama rapat dengan AKPK dalam pelaksanaan program pendidikan kewangan untuk golongan dewasa.

Kini, tumpuan pada keupayaan kewangan telah menjadi agenda global. Hal ini membolehkan pembuat dasar mengambil peluang untuk mempelajari daripada rakan sejawat mereka di seluruh negara dan memanfaatkan rangkaian kepakaran antarabangsa untuk menangani isu dan cabaran bersama. Simposium ini merupakan contoh yang baik untuk merealisasikan peluang tersebut. Ruang bagi kerjasama yang bermakna pada peringkat serantau dan global adalah amat besar. Ini meliputi penyelidikan, bantuan teknikal dan panduan untuk pembuat dasar. Dengan memanfaatkan teknologi, aplikasi pendidikan kewangan boleh dibangunkan dan dikembangkan, diuji dan diterima pakai di negara-negara yang berbeza. Kerjasama antarabangsa boleh diadakan bukan hanya terhad dalam program latihan, malah untuk akses kepada rangkaian kepakaran antarabangsa melalui platform dan saluran komunikasi dalam talian.

Saya juga ingin mengambil kesempatan ini untuk menjemput semua delegasi Simposium ini ke pameran LATerasi Kewangan kami yang sedang berlangsung di Sasana Kijang ini. Pameran ini memaparkan lebih daripada 150 karikatur tersendiri kartunis tersohor Malaysia yang menggalakkan tabiat pengurusan kewangan yang baik. Karikatur yang dipamerkan ini diambil daripada buku-buku wang saku tahunan murid-murid yang diterbitkan oleh Bank Negara Malaysia. Lebih daripada 15 juta naskhah buku wang saku ini telah diedarkan setiap tahun kepada pelajar sekolah sejak tahun 1999 di lebih 10,000 buah sekolah di seluruh negara untuk menggalakkan tabiat pengurusan wang yang baik. Karikatur ini juga menggambarkan banyak aspek kebudayaan dan persekitaran di Malaysia. Saya berharap anda semua akan melawat pameran ini dan mendapat inspirasi daripadanya.

Izinkan saya merumuskan ucapan saya ini. Komitmen terhadap pendidikan kewangan adalah sangat penting. Tema Simposium ini mengingatkan kita untuk meningkatkan kesejahteraan kewangan masyarakat kita. Atas sebab ini jugalah kita sama-sama berada dalam perjalanan ini. Ini supaya masyarakat kita mendapat manfaat daripada penggunaan sistem kewangan yang berkesan dan mengelak daripada berputus asa dan berada dalam keadaan terdesak akibat keputusan kewangan yang buruk. Selain itu, kita juga akan membantu untuk membina sistem-sistem kewangan yang lebih berdaya tahan dan inklusif, dan seterusnya menyumbang kepada pertumbuhan dan pembangunan yang lebih seimbang.

Terima kasih kepada semua peserta Simposium ini dan semoga perbincangan yang akan diadakan mencapai hasil yang diharapkan.

KALENDAR PERISTIWA
Julai - September 2015

9 Julai dan 11 September

Bank Negara Malaysia (BNM) mengekalkan Kadar Dasar Semalaman (OPR) pada 3.25 peratus pada mesyuarat Jawatankuasa Dasar Monetari (MPC) yang telah diadakan pada bulan Julai dan September 2015. Pendirian dasar monetari ini kekal akomodatif dan terus menyokong aktiviti ekonomi.

Ekonomi Malaysia terus berkembang meskipun terdapat penyelarasan yang berterusan terhadap perkembangan luaran dan dalam negeri. Pertumbuhan permintaan dalam negeri yang mampan dijangka menyumbang kepada usaha mengurangkan kesan prestasi sektor luaran yang lemah. Walau bagaimanapun, penggunaan swasta dijangka menjadi sederhana memandangkan terdapat penyelarasan perbelanjaan berikutan pelaksanaan Cukai Barangan dan Perkhidmatan (GST) serta persekitaran ekonomi yang lebih tidak menentu. Melangkah ke hadapan, risiko pertumbuhan menjadi lebih perlahan telah meningkat dalam keadaan ketidaktentuan pada peringkat global dan dalam negeri yang nyata. Yang nyata, Malaysia mula menghadapi cabaran tempoh yang mencabar ini dengan kukuh. Penilaian yang dibuat menunjukkan bahawa pertumbuhan ekonomi akan kekal sekitar 4.5 hingga 5.5 peratus. Peningkatan inflasi pada bulan Jun dan Julai mencerminkan harga bahan api dalam negeri yang lebih tinggi serta kesan pelaksanaan GST. Melangkah ke hadapan, inflasi dijangka mencapai tahap tertingginya pada awal tahun 2016 dan menjadi sederhana bagi tempoh selanjutnya pada tahun itu. MPC menyedari bahawa terdapat peningkatan risiko dalam persekitaran ekonomi dan kewangan global. Risiko ini sedang dipantau dengan teliti bagi menilai implikasinya terhadap kestabilan makroekonomi dan prospek ekonomi Malaysia.

13 Ogos

Pada sidang akhbar untuk mengumumkan KDNK suku kedua, BNM memaklumkan bahawa ekonomi Malaysia mencatat pertumbuhan sebanyak 4.9%, didorong terutamanya oleh permintaan sektor swasta. Dari segi penawaran, pertumbuhan disokong oleh sektor ekonomi utama. Berdasarkan asas suku tahunan terlaras secara bermusim, ekonomi berkembang 1.1% (S1 2015: 1.2%). Sementara itu, Indeks Harga Pengguna meningkat 2.2% pada suku kedua 2015, mencerminkan terutamanya kesan pelaksanaan Cukai Barangan dan Perkhidmatan (GST) berkuat kuasa 1 April. Bagi tempoh yang sama, lebihan perdagangan berjumlah RM20.4 bilion (S1 2015: RM21.3 bilion). Eksport kasar merosot 3.7% (S1 2015: -2.5%), disebabkan terutamanya oleh penguncupan eksport komoditi dan produk perkilangan berasaskan sumber.

20 Ogos

BNM dan Bank Dunia menjadi tuan rumah bersama bagi pelancaran di rantau Asia satu laporan tinjauan Bank Dunia bertajuk *"Pangkalan Data Global Findex 2014: Mengukur Rangkuman Kewangan di Seluruh Dunia"* di Sasana Kijang. Global Findex merupakan pangkalan data yang mengandungi lebih daripada 150,000 maklum balas tinjauan dari lebih 140 buah negara di seluruh dunia. Pangkalan data ini, yang dikemas kini setiap tiga tahun, akan membolehkan perbandingan secara konsisten prestasi rangkuman kewangan merentas negara dan menganalisis trend dari masa ke masa.

Dalam ucapan beliau, Gabenor telah menyatakan bahawa satu evolusi penting dalam usaha memajukan strategi rangkuman kewangan Malaysia ialah tumpuan yang semakin meningkat pada data dan pengukuran. Oleh itu, salah satu saranan utama di bawah Pelan Sektor Kewangan 2011 - 2020 ialah pembentukan Indeks Rangkuman Kewangan, iaitu rangka kerja yang mengukur

tahap boleh akses kepada perkhidmatan kewangan serta penggunaan dan kualitinya. Melalui indeks ini, prestasi BNM dalam menjayakan agenda rangkuman kewangan ini telah diukur selaras dengan usaha untuk mendorong ke arah kebertanggungjawaban dan kecemerlangan. Begitu juga pada peringkat antarabangsa, semakin wujud pemahaman yang seragam bahawa pengukuran merupakan instrumen dasar yang penting bagi pelaksanaan rangkuman kewangan. Ketersediaan data yang mengukur prestasi sesebuah negara dalam *Global Findex* bukan sahaja memberikan tekanan kepada setiap negara agar bertindak setanding dengan negara-negara lain tetapi juga memberikan bukti empirikal mengenai tindakan dasar rangkuman kewangan yang memberikan kesan paling optimum.

27 Ogos

BNM mengeluarkan duit syiling peringatan bersempena dengan Ulang Tahun Masjid Negara ke-50, yang dibuka secara rasmi pada 27 Ogos 1965. Majlis perasmiannya telah disempurnakan oleh Yang di-Pertuan Agong yang ketiga, Almarhum Tuanku Syed Putra ibni Almarhum Syed Hassan Jamalullail.

Pada hari yang sama, BNM dan Bank of Thailand menandatangani memorandum persefahaman (MoU) berhubung dengan pembentukan rangka kerja kerjasama untuk menggalakkan penyelesaian perdagangan dua hala dan pelaburan langsung dalam mata wang tempatan. Pengaturan ini bertujuan mempertingkat perdagangan dua hala dan aliran pelaburan antara Malaysia dengan Thailand. MoU ini menandakan usaha kedua-dua bank pusat untuk menggalakkan penggunaan ringgit Malaysia dan baht Thailand oleh sektor swasta untuk urusan penyelesaian perdagangan dan pelaburan langsung merentas sempadan. Pengaturan ini akan mengurangkan risiko dedahan terhadap turun naik mata wang dalam penyelesaian global dan juga untuk mengurangkan kos transaksi kepada sektor perniagaan.

1 September

Pada Forum Global Mengenai Kewangan Beretika di Edinburgh, Scotland, Gabenor Dr. Zeti dalam ucapan beliau (bertajuk “Membina Sistem Kewangan demi Pembangunan Yang Mampan”) menekankan bahawa perbincangan mengenai usaha menerapkan kewangan beretika untuk pembangunan yang mampan adalah tepat pada masanya. Menurut beliau, dalam dekad kebelakangan ini, kita terpaksa berdepan dengan krisis kewangan global besar yang tidak pernah berlaku sebelum ini, yang sebahagiannya berpunca daripada etika dan budaya yang berleluasa dalam industri perkhidmatan kewangan. Sudah tiba masanya kita memberikan tumpuan ke arah menghasilkan penyelesaian yang lebih lestari, yang akan memantapkan kembali kedudukan sektor kewangan sebagai penyedia perkhidmatan kepada masyarakat. Menurut beliau, perkara pertama dan paling utama ialah keperluan kewangan masa hadapan perlu mempunyai hubungan yang lebih kukuh dengan ekonomi benar melalui peranan pengantaraannya yang berkesan dalam memberikan perkhidmatan kepada masyarakat. Sistem kewangan perlu bercirikan nilai ditambah dan berasaskan nilai. Nilai ditambah bererti sistem kewangan memberikan sumbangan yang bermakna melalui peranan fungsi pengantaraan dan memudahkan aktiviti ekonomi benar. Elemen berasaskan nilai pula bererti sistem kewangan mempunyai matlamat untuk memberikan manfaat kepada masyarakat. Kedua, rejim yang berfungsi dengan mengamalkan kewangan nilai ditambah dan berasaskan nilai perlu dibina atas prinsip-prinsip sejagat yang akan mewujudkan satu model yang mampan supaya kewangan positif ini dapat menjadi arus perdana dalam sistem kewangan global. Ketiga, usaha untuk mengukuhkan penawaran dan permintaan terhadap kewangan nilai ditambah dan berasaskan nilai akan menyumbang dengan ketara ke arah menegarkan semula sistem kewangan global kepada ekonomi benar. Akhir sekali, terdapat keperluan untuk memupuk kepimpinan yang mantap pada peringkat global yang boleh memberikan sokongan dan memainkan peranan pemudah cara untuk menyelesaikan halangan dan menghimpunkan pihak berkepentingan yang berbeza untuk

bekerjasama dengan cara yang terselaras dan bersepadu. Pada masa hadapan, pembangunan yang stabil dan mampan dapat dijayakan dengan merapatkan semula jurang yang kini wujud antara kewangan dengan penciptaan nilai dan ini dapat diperkukuh dengan memberikan manfaat kepada masyarakat.

30 September

Dalam ucapan Gabenor Dr. Zeti pada Simposium Global Peringkat Tinggi OECD-Malaysia mengenai Kesejahtaraan Kewangan, bertajuk "Perjalanan Ke Arah Kesejahteraan Kewangan: Memanfaatkan Momentum dan Mengenal Pasti Hala Tuju Baharu", beliau menyatakan bahawa kemajuan yang dicapai dalam penyediaan perkhidmatan kewangan sejak beberapa dekad kebelakangan ini telah memberikan kesan transformasi terhadap kesejahteraan kewangan. Ciri-ciri utama transformasi ini ialah pempelbagaian dalam sistem kewangan yang lebih luas dan peningkatan pergantungan pada kemajuan teknologi.

Bagi membolehkan manfaat pembangunan kewangan direalisasikan sepenuhnya, Gabenor Dr. Zeti menekankan bahawa pembangunan kewangan perlu dilengkapkan dengan penggunaan sistem kewangan yang berkesan oleh pengguna dan perniagaan. Ini memerlukan usaha untuk mempertingkat kemampuan mereka untuk membuat pilihan kewangan yang bijak, yang paling sesuai dengan keperluan mereka, di samping meningkatkan keyakinan mereka untuk mengambil peluang daripada saluran dan instrumen baharu pengurusan kewangan.

Sejak beberapa tahun yang lalu, kemajuan penting telah dicapai dalam penyediaan asas-asas untuk meningkatkan keupayaan kewangan. Asas-asas ini termasuklah: (i) peningkatan keperluan penzahiran yang sebenar mengenai produk dan perkhidmatan kewangan; (ii) pengetahuan kewangan yang lebih luas; (iii) persekitaran yang menyokong pilihan pengguna, termasuk kemampuan pengguna membuat pilihan tanpa halangan; dan (iv) mekanisme penyelesaian yang berkesan. Pada masa akan datang, strategi untuk terus memperkukuh asas-asas ini dijangka dipengaruhi dengan nyata oleh dua perkembangan utama. Pertama ialah penerangan secara lebih luas mengenai perkara yang mempengaruhi tingkah laku kewangan (behaviourial finance) supaya dapat memahami dan mengenal pasti dengan lebih baik pengaruh keputusan kewangan yang lebih bijak dalam keadaan yang berbeza. Perkembangan kedua berkaitan dengan kemajuan teknologi seperti pembelajaran di kelas dan permainan dalam talian serta penggunaan aplikasi mudah alih. Sebagai kesimpulan, beliau menekankan bahawa komitmen terhadap pendidikan kewangan adalah sangat penting untuk meningkatkan kesejahteraan kewangan masyarakat kita.

Akronim dan Singkatan

ABIF	Rangka Kerja Integrasi Perbankan ASEAN
ADB	Bank Pembangunan Asia
AFC	Krisis Kewangan Asia
AFI	Persekutuan bagi Rangkuman Kewangan
AKPK	Agensi Kaunseling dan Pengurusan Kredit
ALR	kadar pinjaman purata
AS	Amerika Syarikat
BI	Bank Indonesia
BIS	Bank for International Settlements
BLR	kadar pinjaman asas
BNM	Bank Negara Malaysia
BNMN	Nota Monetari Bank Negara
BoE	Bank of England
BoJ	Bank of Japan
BOP	Imbangan Pembayaran
BR	Kadar Asas
CBC	Central Bank of the Republic of China
CET1	ekuiti biasa kumpulan 1
DIA	pelaburan langsung luar negeri
DSR	nisbah khidmat bayaran hutang
E&E	elektronik dan elektrik
E&O	Kesilapan dan Ketinggalan
ECB	European Central Bank
EOR	perolehan minyak lebih tinggi
EU	Kesatuan Eropah
ETP	Program Transformasi Ekonomi
FBM KLCI	Indeks Komposit Kuala Lumpur FTSE Bursa Malaysia
FD	deposit tetap
FDI	pelaburan langsung asing
Fed	Federal Reserve
FOMC	Jawatankuasa Pasaran Terbuka Persekutuan
FSB	Lembaga Kestabilan Kewangan
GFP	barangan untuk diproses
GIFF	Forum Kewangan Islam Global
GII	Terbitan Pelaburan Kerajaan
GST	Cukai Barangan dan Perkhidmatan
HoA	Heads of Agreement
HQLA	aset mudah tunai berkualiti tinggi
HSDPA	High-Speed Downlink Packet Access
ICR	nisbah perlindungan faedah
IDB	Bank Pembangunan Islam
IFSA	Akta Perkhidmatan Kewangan Islam 2013
IHP	Indeks Harga Pengguna
IHPR	Indeks Harga Pengeluar
IILM	Pengurusan Likuiditi Islam Antarabangsa
IKBB	institusi kewangan bukan bank
IMF	Tabung Kewangan Antarabangsa
IRS	swap kadar faedah
IT	teknologi maklumat

JCC	Japanese Crude Coktail
KDNK	Keluaran Dalam Negeri Kasar
KLCI	Indeks Komposit Kuala Lumpur
KLIBOR	Kadar Antara Bank Kuala Lumpur Ditawarkan
LCR	Nisbah Perlindugan Mudah Tunai
LNG	gas asli cecair
MGS	Sekuriti Kerajaan Malaysia
MHPI	Indeks Harga Rumah Malaysia
MIDA	Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia
MIER	Institut Penyelidikan Ekonomi Malaysia
MoU	Memorandum Persefahaman
MPC	Jawatankuasa Dasar Monetari
MSIC	Klasifikasi Standard Perindustrian Malaysia
OPEC	Pertubuhan Negara-negara Pengeksport Petroleum
OPR	Kadar Dasar Semalaman
PBOC	People's Bank of China
PDS	sekuriti hutang swasta
PKS	perusahaan kecil dan sederhana
PMI	Indeks Pembelian Pengurus
PMTK	pembentukan modal tetap kasar
PNK	Pendapatan Negara Kasar
PTP	Pelabuhan Tanjung Pelepas
QAB	Bank ASEAN yang Bertauliah
QE	pelonggaran kuantitatif
RBI	Reserve Bank of India
RM	Ringgit Malaysia
RR China	Republik Rakyat China
SDA	Akaun Deposit Khas
SNA	Sistem Akaun Negara
S$NEER	kadar pertukaran efektif nominal dolar Singapura
SNB	Swiss National Bank
SRR	Keperluan Rizab Berkanun
UK	United Kingdom